

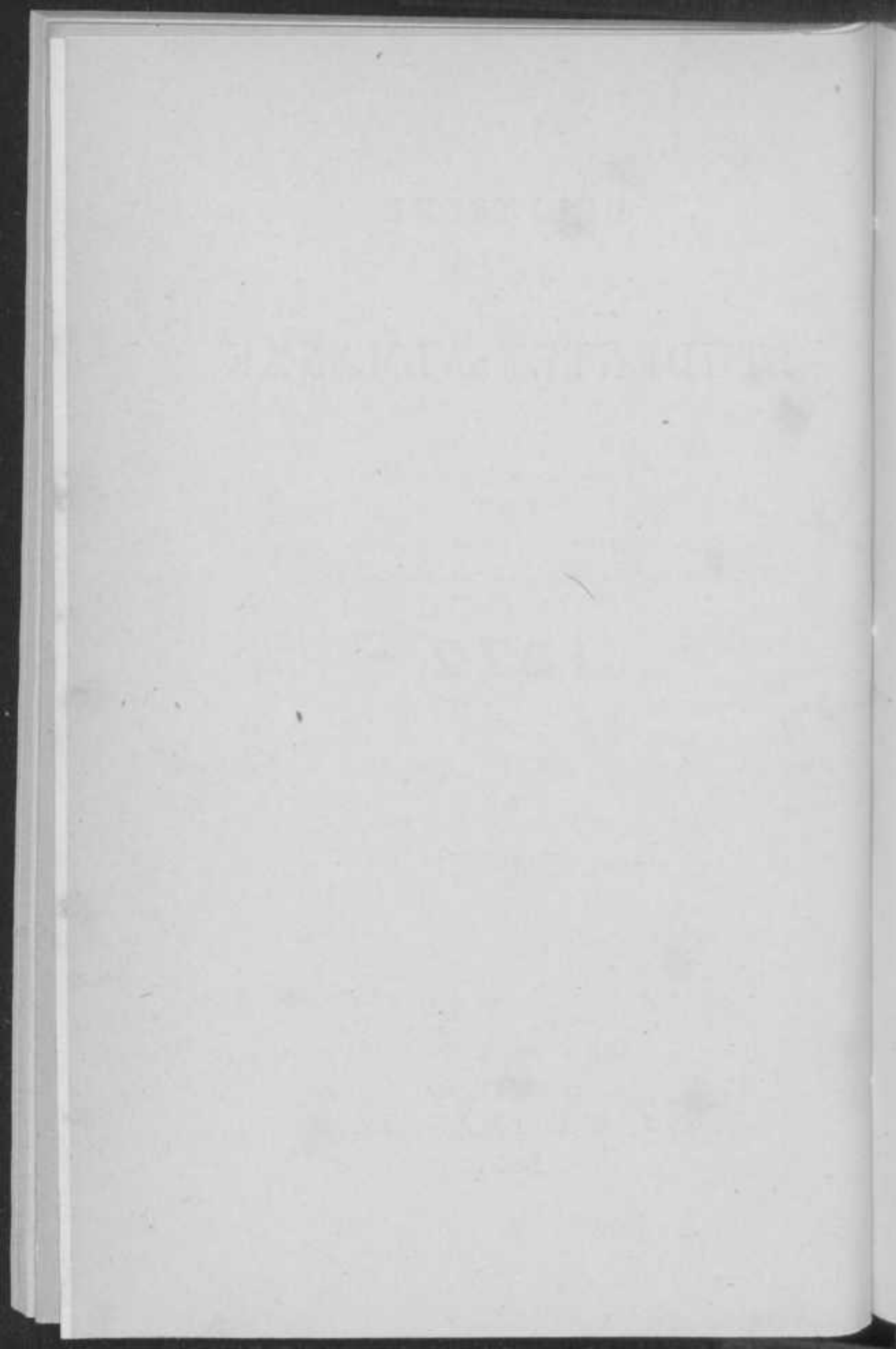
DELFTSCHE
STUDENTEN-ALMANAK

VOOR

1872.

TE DELFT, BIJ
J. WALTMAN, JR.
1871.

INHOUD.

Kalender.

Tijdperken	Bladz.	3
Gregoriaansche Kalender	»	3
Guldengetal, Epacta, Zonnecirkel, Indictie en Zondagsletter	»	3
Verjaardagen der leden van het Kon. Huis.	»	6
Akademische Gedenkdagen.	»	8
Kalender	»	9
Jaargetijden	»	21
Paaschtafel voor 1872—1881	»	21
Hemelsverschijnselen	»	21
Schijngestalten der Maan	»	23
Tafel van de opkomst en ondergang der Zon.	»	25

Polytechnische School.

Bestuur	»	29
Hoogleeraren, enz.	»	31
Programma der lessen	»	34
Toelichting	»	47
Reglement voor het gebruik van de Bibliotheek	»	51

Studentencorps.

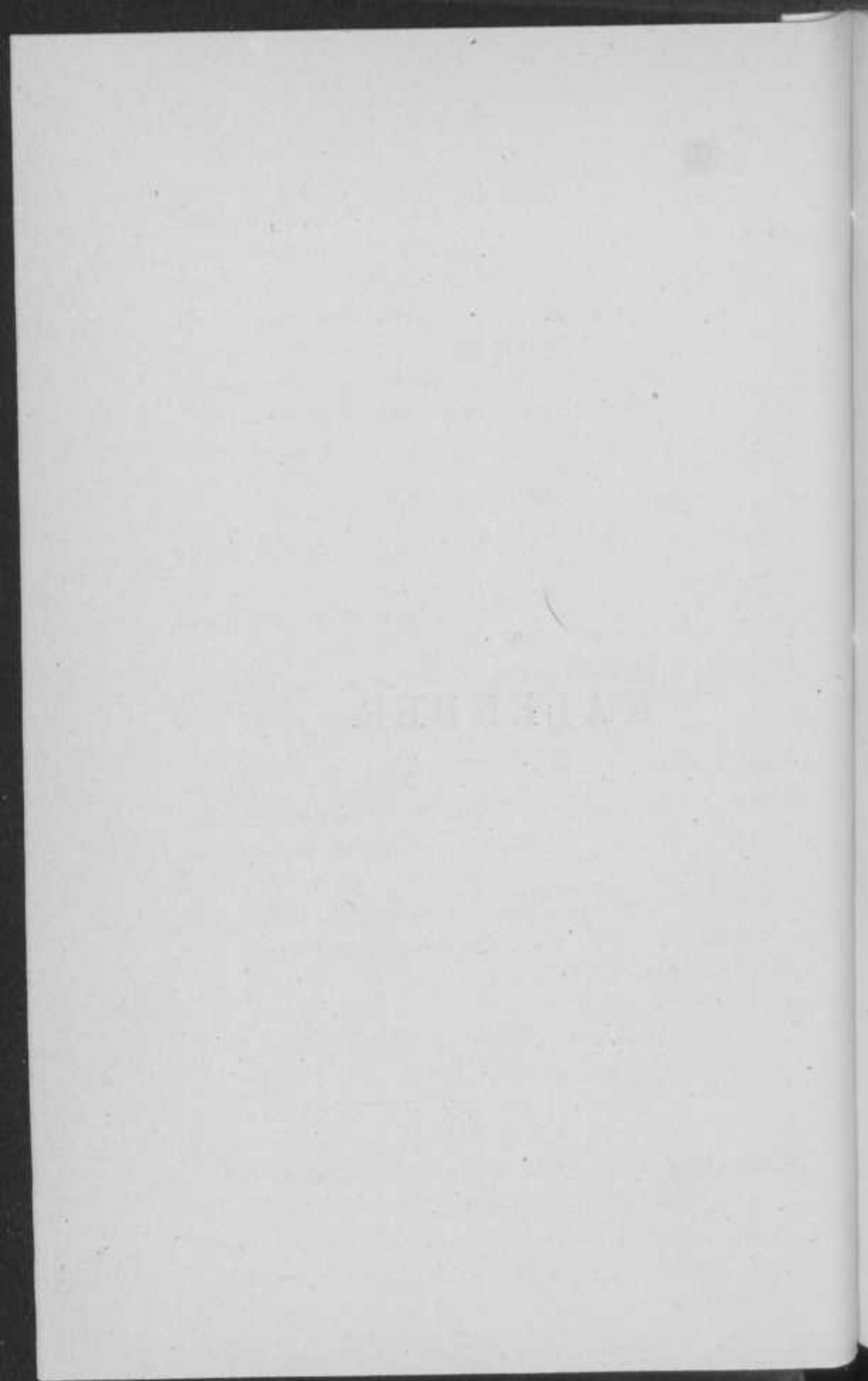
Naamlijst der leden van het corps.	»	55
Naamlijst der ingeschrevenen aan de Polyt. School, die geen lid zijn van het Corps	»	61

Getal der ingeschrevenen aan de Pol. School. Bladz.	63
Examen B.	» 64
Eindexamens.	» 65
Commissiën uit de Studenten	» 66
Bijzondere Commissiën	» 66
Bijzondere Gezelschappen en Disputen	» 68
Vervolg van de geschiedenis van het Delftsche studentencorps (van September 1870 tot September 1871)	» 71

Mengelwerk.

Agnes Bernauer	» 123
Een droom	» 138
Een schitterende partij	» 148
Het bloemenmeisje	» 150
Een en ander over de Eindexamens van 1871	» 153
Het laatste eindexamen aan de Polytech- nische school	» 162
Klacht	» 169
Zeker burgemeester lid der Tweede Kamer	» 172
De Delftsche Rarekiek	» 173
Vredelied	» 264
Een dag uit het leven van een kunstenaar	» 266
Een Delftsch liedeken	» 293

KALENDER.

TIJDPERKEN.

Het jaar 1872 van de Christelijke jaartelling
is het jaar :

- 7380—7381 van de hedendaagsche Grieken.
6585 volgens de Juliaansche periode.
5633 sedert de schepping, volgens de Israëlieten
(aanvangende 3 Oct.).
2648 sedert de eerste Olympiade, of het 4^e jaar van
de 662 Olympiade.
2625 sedert de stichting van Rome, volgens Varro.
2619 volgens de jaartelling van Nabonassar.
1289 van de Hedjrah (aanv. 11 Maart).
293 sedert de Unie van Utrecht.
59 sedert de herstelling van Nederland.
29 sedert de oprichting der Delftsche Academie.
8 » » » » Polytechnische School.

Gregoriaansche Kalender.

Het Guldengetal	XI.
De Epacta	XX.
De Zonnecirkel	V.
De Romeinsche Indictie	XV.
De Zondagsletters	G en F.

Guldengetal, Epacta, Zonnecirkel, Indictie en Zondagsletter.

Het Guldengetal heeft zijn' oorsprong te danken aan
den maancirkel, een' tijdkring van 19 jaren, uitgevonden

door Meton (430 v. C.), aan het eind waarvan de nieuwe en volle manen weder op dezelfde data van den Juliaanschen Kalender invallen. Het Guldengetal wijst aan in het hoeveelste jaar van den maancirkel men zich bevindt. Daar men aanneemt dat de eerste maancirkel 1 jaar vóór Chr. is aangevangen, moet men bij het jaartal 1 optellen en de som door 19 deelen om het aantal der volbrachte maancirkels te verkrijgen; de rest drukt het Guldengetal uit. De Atheners lieten den door Meton gevonden regel in gulden letters op de deuren van den tempel van Minerva schrijven; van daar de naam Guldengetal.

De Epacta is het getal, dat den ouderdom der maan, op den 1sten Januari des jaars, in dagen aanwijst. De maansomloopstijden beurtelings op 30 en 29 dagen stellende, kan men uit de Epacta gemakkelijk de data van alle volgende nieuwe manen berekenen.

Een Zonnecirkel is een tijdkring van 28 jaren, na verloop waarvan de data weder met dezelfde dagen der week overeenstemmen, als bij het begin. Daar het gewone jaar uit 52 weken en 1 dag, het schrikkeljaar uit 52 weken en 2 dagen bestaat, verkrijgt een datum niet denzelfden naam, dien hij in 't vorig jaar droeg, maar zoo beide gewone jaren zijn, dien van één dag later gedurende het geheele jaar; zoo het laatste een schrikkeljaar is, dien van één dag later vóór 29 Februari, en van twee dagen later na dien datum; zoo het voorgaande een schrikkeljaar was, dien van twee dagen later vóór, dien van één dag later na 28 Februari. Zoo zal 1 Januari in 1869 op Vrijdag vallen, terwijl die in 1868 op Woensdag viel, en 1 Mei in

1869 op Zaterdag, terwijl hij in 1868 op Vrijdag viel. Waren er geen schrikkeljaren dan zou de Zonnecirkel in plaats van 4×7 slechts 7 jaar lang zijn. Men rekent den Zonnecirkel van het 9^e jaar vóór Chr. af.

De Romeinsche Indictie is een tijdkring van 15 jaren, beginnende 3 jaren vóór Chr. en afkomstig van de Romeinen, die hem gebruikten tot regeling eener belasting.

De Zondagsletter is de letter, die de eerste Zondag van een jaar verkrijgt, als men den 1sten Jan. A, den 2^{den} B, enz. noemt. In een gewoon jaar hebben, zoo men telkens na de letter G weder met A begint, alle Zondagen dezelfde letter. In het schrikkeljaar heeft men 2 Zondagsletters. Dit komt voort uit de wijze, waarop de Romeinen den schrikkeldag aan het jaar toevoegden; deze werd als een dag zonder letter tusschen 23 Februari en 5 Maart ingevoegd, zoodat de Zondag, die daarop volgde, één letter terugging.

VERJAARDAGEN

DER

LEDEN VAN HET KONINKLIJK HUIS.

19 Februari.	Z. M. WILLEM ALEXANDER PAUL FREDERIK LODEWIJK, Koning Willem III, geb. 1817.
28 » .	WILLEM FREDERIK KAREL, Prins der Nederlanden, Oom des Konings, geb. 1797.
8 April.	WILHELMINA MARIA SOPHIA LOUISA, Erf-Groot-Hertogin van Saksen-Weimar-Eisenach, Zuster des Konings, geb. 1824.
3 Mei.	KAREL XV LODEWIJK EUGENIUS, Hertog van Scandinavië, Koning van Zweden en Noorwegen, Schoonzoon van Prins Frederik, geb. 1826.
9 » .	WILHELMINA FREDERIKA LOUISA CHARLOTTA MARIANNE, Prinses der Nederlanden, Tante des Konings, geb. 1810.
20 » .	AMALIA MARIA DA GLORIA AUGUSTA, Hertogin van Saksen-Weimar-Eisenach, Gemalin van Prins Hendrik, geb. 1830.
13 Juni.	WILLEM FREDERIK HENDRIK, Prins der Nederlanden, Broeder des Konings, geb. 1820.

- 17 Juni. H. M. SOPHIA FREDERIKA MATHILDA,
Koningin der Nederlanden, geb.
Prinses van Wurtemberg, geb. 1818.
- 24 „. KAREL ALEXANDER AUGUST JAN, Erf-
Groot-Hertog van Saksen-Weimar-
Eisenach, Schoonbroeder des Konings,
geb. 1818.
- 5 Juli. WILHELMINA FREDERIKA ANNA ELISA-
BETH MARIA, tweede dochter van
Z. K. H. Prins Frederik, geb. 1841.
- 22 Augustus. WILLEM ADOLF MAXIMILIAAN KAREL,
Prins von Wied, Schoonzoon van
Prins Frederik, geb. 1845.
- 25 „. WILLEM ALEXANDER KAREL FREDERIK
HENDRIK, Prins der Nederlanden,
Zoon des Konings, geb. 1851.
- 4 September. WILLEM NICOLAAS ALEXANDER FREDERIK
KAREL HENDRIK, Prins van Oranje,
geb. 1840.
-

AKADEMISCHE GEDENKDAGEN.

- 4 Jan. 1843. Oprichting van de Academie te Delft.
8 » 1632. Stichting van het Athenaeum te Amsterdam.
8 Febr. 1575. Stichting van de Hoogeschool te Leiden.
16 » 1630. Stichting van het Athenaeum te Deventer.
26 Maart 1636. Stichting van de Hoogeschool te Utrecht.
1 Juli 1864. Stichting van de Polyt. School te Delft.
23 Aug. 1614. Stichting van de Hoogeschool te Groningen.
25 Sept. 1816. Stichting van de Hoogeschool te Gent.
-

JANUARI, 31 dagen.

1 Maandag.	Nieuwjaarsdag. — Kersvacantie met [ijsvermaak.
2 Dinsdag.	
3 Woensdag.	
4 Donderdag.	
5 Vrijdag.	
6 Zaterdag.	Driekoningen.
7 ZONDAG.	
8 Maandag.	
9 Dinsdag.	
10 Woensdag.	
11 Donderdag.	
12 Vrijdag.	
13 Zaterdag.	
14 ZONDAG.	
15 Maandag.	
16 Dinsdag.	
17 Woensdag.	
18 Donderdag.	Koning Wilhelm neemt den titel van Duitsch Keizer aan.
19 Vrijdag.	Bourbaki over de Zwitsersche grenzen teruggeslagen. Faidherbe geslagen bij St. Quentin. Vruchteloze uit- val der Parijsche bezetting.
20 Zaterdag.	De klacht van den verongelijkte of de misdaden der Redactie.
21 ZONDAG.	Geëmancipeerde lezing. Oprichting van F. C. Q. D. (1859).
22 Maandag.	
23 Dinsdag.	Capitulatie van alle Parijsche forten, geteekend door Bismarck en J. Favre.
24 Woensdag.	
25 Donderdag.	
26 Vrijdag.	
27 Zaterdag.	
28 ZONDAG.	
29 Maandag.	
30 Dinsdag.	
31 Woensdag.	

FEBRUARI, 29 dagen.

1 Donderdag.	Aanklacht der 10 mannen. — Emotions et motions.
2 Vrijdag.	H. Maria Lichtmis.
3 Zaterdag.	
4 ZONDAG.	
5 Maandag.	
6 Dinsdag.	Oprichting van Vrije Studie (1862).
7 Woensdag.	
8 Donderdag.	
9 Vrijdag.	
10 Zaterdag.	
11 ZONDAG.	
12 Maandag.	
13 Dinsdag.	
14 Woensdag.	
15 Donderdag.	Corpsbeweging en dito moties.
16 Vrijdag.	Instelling van het Insigne van het Corps 1865. — Overgave van Belfort. Thiers tot President der Nat. Vergadering gekozen.
17 Zaterdag.	
18 ZONDAG.	
19 Maandag.	
20 Dinsdag.	
21 Woensdag.	Vastenavond.
22 Donderdag.	
23 Vrijdag.	
24 Zaterdag.	
25 ZONDAG.	
26 Maandag.	Vrede tusschen Frankrijk en Pruisen.
27 Dinsdag.	
28 Woensdag.	
29 Donderdag.	

MAART, 31 dagen.

1 Vrijdag.	Oprichting Soc. Phoenix 1847. Intocht der Pruisen in Parijs.
2 Zaterdag.	
3 ZONDAG.	Sluiting der conferentie te Londen.
4 Maandag.	
5 Dinsdag.	
6 Woensdag.	
7 Donderdag.	Oprichting van Odin 1848.
8 Vrijdag.	
9 Zaterdag.	
10 ZONDAG.	
11 Maandag.	
12 Dinsdag.	
13 Woensdag.	Gloeiende fuif op de Voorstraat.
14 Donderdag.	
15 Vrijdag.	
16 Zaterdag.	
17 ZONDAG.	
18 Maandag.	Opstand te Parijs. De generaals Le-comte en Thomas vermoord.
19 Dinsdag.	
20 Woensdag.	Begin der lente.
21 Donderdag.	Dilettanten Café Chantant op de Phoenix.
22 Vrijdag.	Oprichting D. Stud. Corps 1848. Ver-stuikte President. Getemde bee-ren. Lustige Vagebonden. Harle-kijnswagen. Jockey Club.
23 Zaterdag.	
24 ZONDAG.	Palmzondag.
25 Maandag.	Maria Boodschap.
26 Dinsdag.	Leve de Commune.
27 Woensdag.	
28 Donderdag.	
29 Vrijdag.	Goede Vrijdag.
30 Zaterdag.	H. M. de Koningin van Zweden †.
31 ZONDAG.	Paschen.

APRIL, 30 dagen.

1 Maandag.	Tweede Paaschdag. Alva verliest den Briel 1572.
2 Dinsdag.	Dood van Gustaaf Flourens.
3 Woensdag.	
4 Donderdag.	
5 Vrijdag.	De aartsbisschop van Parijs gevangen genomen.
6 Zaterdag.	
7 ZONDAG.	
8 Maandag.	
9 Dinsdag.	
10 Woensdag.	
11 Donderdag.	
12 Vrijdag.	
13 Zaterdag.	
14 ZONDAG.	
15 Maandag.	
16 Dinsdag.	
17 Woensdag.	
18 Donderdag.	
19 Vrijdag.	
20 Zaterdag.	
21 ZONDAG.	
22 Maandag.	
23 Dinsdag.	
24 Woensdag.	
25 Donderdag.	
26 Vrijdag.	
27 Zaterdag.	
28 ZONDAG.	
29 Maandag.	
30 Dinsdag.	

MEI, 31 dagen.

1 Woensdag.	Aannem. Wet Middelbaar Onderwijs.
2 Donderdag.	
3 Vrijdag.	
4 Zaterdag.	
5 ZONDAG.	Maskerade Delftsche Stud. Corps 1857. — Jahreszeiten.
6 Maandag.	
7 Dinsdag.	
8 Woensdag.	
9 Donderdag.	Hemelvaart.
10 Vrijdag.	Vredestractaat te Frankfort geteekend.
11 Zaterdag.	J. Herschell †
12 ZONDAG.	Vaandelgift en Maidenspeech.
13 Maandag.	
14 Dinsdag.	
15 Woensdag.	
16 Donderdag.	
17 Vrijdag.	
18 Zaterdag.	
19 ZONDAG.	Pinksteren.
20 Maandag.	Tweede Pinksterdag.
21 Dinsdag.	De Versaillanen trekken Parijs binnen.
22 Woensdag.	
23 Donderdag.	
24 Vrijdag.	
25 Zaterdag.	
26 ZONDAG.	
27 Maandag.	Half Parijs geïllum. en door petroleum gebluscht. Uitvinding der petroleuses.
28 Dinsdag.	
29 Woensdag.	
30 Donderdag.	H. Sacramentsdag.
31 Vrijdag.	

JUNI, 30 dagen.

1 Zaterdag.	
2 ZONDAG.	
3 Maandag.	
4 Dinsdag.	Eerste Zomerbal op Reineveld.
5 Woensdag.	Paardenmarkt.
6 Donderdag.	
7 Vrijdag.	
8 Zaterdag.	
9 ZONDAG.	
10 Maandag.	
11 Dinsdag.	
12 Woensdag.	
13 Donderdag.	Oprichting Debating Club 1865. 25jarig jubileum van Pius IX. Speldegeld van 2 ton van de Nederl. R. Kath. aan den Paus.
14 Vrijdag.	
15 Zaterdag.	
16 ZONDAG.	Oprichting van Berzelius 1865.
17 Maandag.	
18 Dinsdag.	Slag bij Waterloo 1815.
19 Woensdag.	
20 Donderdag.	
21 Vrijdag.	Begin van den Zomer.
22 Zaterdag.	
23 ZONDAG.	
24 Maandag.	
25 Dinsdag.	
26 Woensdag.	
27 Donderdag.	
28 Vrijdag.	
29 Zaterdag.	Petrus en Paulus.
30 ZONDAG.	Delftsche Akademie 1864 †.

JULI, 31 dagen.

1 Maandag.	Stichting der Pol. School 1864 — Rome hoofdstad van Italië.
2 Dinsdag.	
3 Woensdag.	
4 Donderdag.	
5 Vrijdag.	Uitslag examens B.
6 Zaterdag.	
7 ZONDAG.	
8 Maandag.	
9 Dinsdag.	
10 Woensdag.	
11 Donderdag.	
12 Vrijdag.	
13 Zaterdag.	Feestviering 20jarig bestaan v. h. D. St. C. 1868.
14 ZONDAG.	
15 Maandag.	
16 Dinsdag.	
17 Woensdag.	
18 Donderdag.	Huwelijk van Prinses Marie.
19 Vrijdag.	
20 Zaterdag.	
21 ZONDAG.	
22 Maandag.	
23 Dinsdag.	
24 Woensdag.	
25 Donderdag.	
26 Vrijdag.	
27 Zaterdag.	
28 ZONDAG.	
29 Maandag.	
30 Dinsdag.	
31 Woensdag.	

AUGUSTUS, 31 dagen.

1	Donderdag.	
2	Vrijdag.	
3	Zaterdag.	
4	ZONDAG.	
5	Maandag.	
6	Dinsdag.	
7	Woensdag.	
8	Donderdag.	
9	Vrijdag.	
10	Zaterdag.	
11	ZONDAG.	
12	Maandag.	
13	Dinsdag.	
14	Woensdag.	
15	Donderdag.	Maria Hemelvaart.
16	Vrijdag.	
17	Zaterdag.	
18	ZONDAG.	
19	Maandag.	
20	Dinsdag.	
21	Woensdag.	Muziekfeest te Bonn.
22	Donderdag.	
23	Vrijdag.	
24	Zaterdag.	
25	ZONDAG.	
26	Maandag.	Delftsche Kermis.
27	Dinsdag.	
28	Woensdag.	
29	Donderdag.	
30	Vrijdag.	
31	Zaterdag.	

SEPTEMBER, 30 dagen.

1 ZONDAG.	
2 Maandag.	
3 Dinsdag.	
4 Woensdag.	
5 Donderdag.	Wettig einde der Vacantie.
6 Vrijdag.	Kleine Kaasmarkt.
7 Zaterdag.	
8 ZONDAG.	
9 Maandag.	
10 Dinsdag.	
11 Woensdag.	
12 Donderdag.	
13 Vrijdag.	
14 Zaterdag	
15 ZONDAG.	
16 Maandag.	
17 Dinsdag.	
18 Woensdag.	
19 Donderdag.	
20 Vrijdag.	
21 Zaterdag.	
22 ZONDAG.	Begin van den Herfst.
23 Maandag.	
24 Dinsdag.	
25 Woensdag.	
26 Donderdag.	Opening der Polytechnische School.
27 Vrijdag.	[1864.
28 Zaterdag.	
29 ZONDAG.	Inauguratie 1871.
30 Maandag.	Rijpartij 1871.

OCTOBER, 31 dagen.

1 Dinsdag.	Café chantant met scènes. Rijpartij 1870. Ambulance. Equipeeren van het schip «de Almacht» 1870. De geknipte schout of de kale koopman.
2 Woensdag.	
3 Donderdag.	
4 Vrijdag.	
5 Zaterdag.	
6 ZONDAG.	
7 Maandag.	
8 Dinsdag.	
9 Woensdag.	
10 Donderdag.	
11 Vrijdag.	
12 Zaterdag.	
13 ZONDAG.	
14 Maandag.	
15 Dinsdag.	
16 Woensdag.	
17 Donderdag.	
18 Vrijdag.	
19 Zaterdag.	
20 ZONDAG.	
21 Maandag.	
22 Dinsdag.	Oprichting van H ³ 1864.
23 Woensdag.	
24 Donderdag.	Oprichting van Brugman 1868.
25 Vrijdag.	
26 Zaterdag.	
27 ZONDAG.	
28 Maandag.	
29 Dinsdag.	
30 Woensdag.	
31 Donderdag.	Hervormingsdag. Groote Kaasmarkt.

NOVEMBER, 30 dagen.

1 Vrijdag.	Allerheiligen. Oprichting van V. A. B. M. 1869.
2 Zaterdag.	
3 ZONDAG.	
4 Maandag.	
5 Dinsdag.	
6 Woensdag.	
7 Donderdag.	
8 Vrijdag.	
9 Zaterdag.	Tocht naar Hellevoet.
10 ZONDAG.	Oprichting Theorie en Praktijk 1855.
11 Maandag.	
12 Dinsdag.	
13 Woensdag.	Feestviering 20j. bestaan Apollo 1869.
14 Donderdag.	Oprichting van Apollo 1849.
15 Vrijdag.	
16 Zaterdag.	
17 ZONDAG.	De hertog van Aosta tot Koning van Spanje gekozen.
18 Maandag.	Oprichting van O. K. W. 1844.
19 Dinsdag.	
20 Woensdag.	
21 Donderdag.	
22 Vrijdag.	Sluiting der Colleges 1861.
23 Zaterdag.	Corpsverg. Soc. Phoenix 1861.
24 ZONDAG.	Thionville geeft zich aan de Pruisen over.
25 Maandag.	
26 Dinsdag.	
27 Woensdag.	
28 Donderdag.	
29 Vrijdag.	
30 Zaterdag.	Hevige nitval van Trochu en Ducrot.

DECEMBER, 31 dagen.

1 ZONDAG.	
2 Maandag.	
3 Dinsdag.	
4 Woensdag.	
5 Donderdag.	St. Nicolaasavond. Orleans ten tweede male door de Pruisen bezet.
6 Vrijdag.	H. K. H. Prinses Frederik †.
7 Zaterdag.	
8 ZONDAG.	
9 Maandag.	
10 Dinsdag.	
11 Woensdag.	
12 Donderdag.	Phalsbourg overgegeven.
13 Vrijdag.	
14 Zaterdag.	
15 ZONDAG.	Uitgave van den Almanak.
16 Maandag.	Beethoven-feest in Delft door Apollo [gevierd.
17 Dinsdag.	
18 Woensdag.	
19 Donderdag.	
20 Vrijdag.	
21 Zaterdag.	Begin van den Winter. Lijkenparade.
22 ZONDAG.	
23 Maandag.	
24 Dinsdag.	
25 Woensdag.	Kerstmis.
26 Donderdag.	Tweede Kerstdag.
27 Vrijdag.	Prim vermoord.
28 Zaterdag.	Begin van het bombardement van Parijs. Verovering van den Mont-Avron.
29 ZONDAG.	
30 Maandag.	
31 Dinsdag.	Oudejaarsavond.

JAARGETIJDEN.

De Lente begint den	.	.	.	20sten Maart.
De Zomer	"	"	.	21sten Juni.
De Herfst	"	"	.	22sten September.
De Winter	"	"	.	21sten December.

PAASCHTAFEL VOOR 1872—1881.

1872	.	.	.	.	31 Maart.
1873	.	.	.	.	13 April.
1874	.	.	.	.	5 "
1875	.	.	.	.	28 Maart.
1876	.	.	.	.	16 April.
1877	.	.	.	.	1 "
1878	.	.	.	.	21 "
1879	.	.	.	.	13 "
1880	.	.	.	.	28 Maart.
1881	.	.	.	.	17 April.

HEMELVERSCIJNSELEN.

Er zullen dit jaar twee Maans- en twee Zonsverduisteringen plaats hebben, waarvan de beide eerste in onze streken zichtbaar zijn.

I. *Maansverduistering.*

22 Mei. Gedeeltelijke maansverduistering ichtbaar in Nederland. De eerste aanraking met de bijschaduw vindt plaats te 9 uur 29 min., des avonds, het midden der verduistering te 11 uur 38 min., de laatste aanraking met de bijschaduw 23 Mei te 1 uur 46 min. De grootte der verduistering is 1.4 duim.

II. *Zonsverduistering.*

5 Juni. Ringvormige zonsverduistering, onzichtbaar in Nederland, zichtbaar in geheel Azie, de Indische zee en de Stille Zuidzee.

III. *Maansverduistering.*

15 November. Gedeeltelijke maansverduistering, zichtbaar in Nederland. Eerste aanraking met de bijschaduw te 3 uur 21 min. 's morgens, midden der verduistering te 5 uur 39 min. 's morgens, laatste aanraking met de bijschaduw te 7 uur 37 min. 's morgens. Grootte der verduistering 0.3 duim.

IV. *Zonsverduistering.*

30 November. Totale zonsverduistering, onzichtbaar in Nederland, alleen zichtbaar in het zuidelijk deel van Zuid-Amerika, de Stille Zuidzee en de Zuidpoolstreken.

SCHIJNGESTALTEN DER MAAN

GEDURENDE HET JAAR 1872.

Januari	3	's avonds	10	u.	18	m.	L. K.
"	10	"	3	"	17	"	N. M.
"	17	"	0	"	22	"	E. K.
"	25	"	5	"	34	"	V. M.
Februari	2	's morgens	10	"	30	"	L. K.
"	9	"	2	"	11	"	N. M.
"	16	"	6	"	43	"	E. K.
"	24	"	11	"	16	"	V. M.
Maart	2	's avonds	7	"	48	"	L. K.
"	9	"	1	"	13	"	N. M.
"	17	's morgens	2	"	45	"	E. K.
"	25	"	2	"	3	"	V. M.
April	1	"	2	"	51	"	L. K.
"	8	"	0	"	51	"	N. M.
"	15	's avonds	10	"	31	"	E. K.
"	23	"	1	"	57	"	V. M.
"	30	's morgens	8	"	40	"	L. K.
Mei	7	's avonds	1	"	38	"	N. M.
"	15	"	4	"	25	"	E. K.
"	22	"	11	"	28	"	V. M.
"	29	"	2	"	32	"	L. K.
Juni	6	's morgens	3	"	43	"	N. M.
"	14	"	7	"	39	"	E. K.
"	21	"	7	"	17	"	V. M.
"	27	's avonds	9	"	47	"	L. K.

Juli	5	's avonds	6	u.	44	m.	N. M.
"	13	"	8	"	8	"	E. K.
"	20	"	2	"	13	"	V. M.
"	27	's morgens	7	"	38	"	L. K.
Augustus	4	"	10	"	5	"	N. M.
"	12	"	6	"	12	"	E. K.
"	18	's avonds	9	"	13	"	V. M.
"	25	"	8	"	54	"	L. K.
September	3	's morgens	1	"	13	"	N. M.
"	10	's avonds	2	"	23	"	E. K.
"	17	's morgens	5	"	24	"	V. M.
"	24	's avonds	1	"	41	"	L. K.
October	2	"	3	"	50	"	N. M.
"	9	"	9	"	23	"	E. K.
"	16	"	3	"	54	"	V. M.
"	24	's morgens	9	"	13	"	L. K.
November	1	"	5	"	48	"	N. M.
"	8	"	4	"	11	"	E. K.
"	15	"	5	"	28	"	V. M.
"	23	"	6	"	5	"	L. K.
"	30	's avonds	6	"	54	"	N. M.
December	7	's morgens	11	"	56	"	E. K.
"	14	's avonds	10	"	4	"	V. M.
"	23	's morgens	2	"	31	"	L. K.
"	30	"	6	"	56	"	N. M.

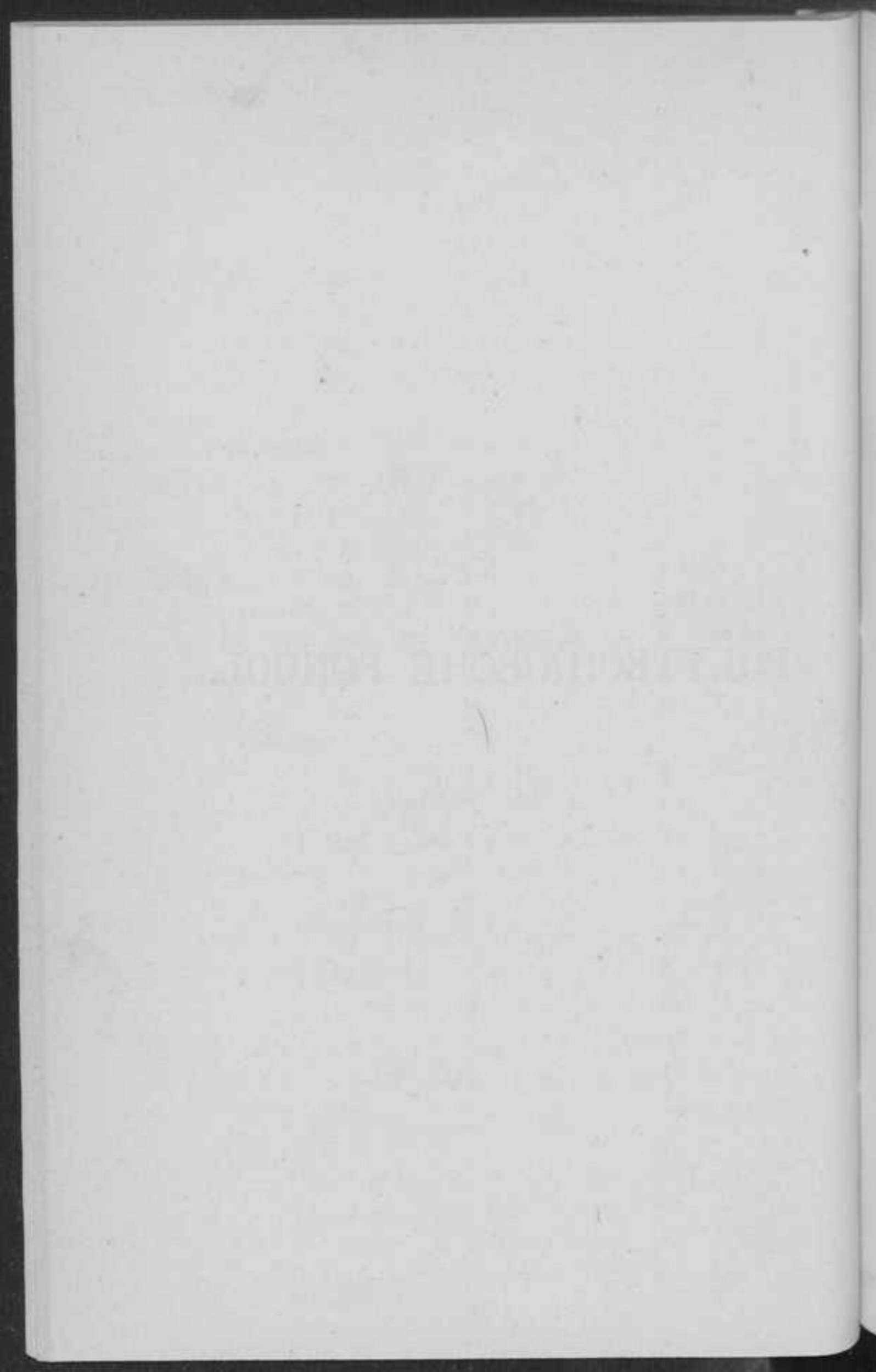
TAFEL

VAN DE OPKOMST EN DEN ONDERGANG DER ZON
gedurende het jaar 1872.

		Opkomst der zon.			Ondergang der zon.		
Januari	7	's morg.	8 u.	11 m.	's av.	4 u.	1 m.
"	14	"	8 "	8 "	"	4 "	11 "
"	21	"	8 "	1 "	"	4 "	23 "
"	28	"	7 "	52 "	"	4 "	35 "
Februari	4	"	7 "	41 "	"	4 "	47 "
"	11	"	7 "	29 "	"	5 "	2 "
"	18	"	7 "	15 "	"	5 "	15 "
"	25	"	7 "	0 "	"	5 "	28 "
Maart	3	"	6 "	45 "	"	5 "	41 "
"	10	"	6 "	29 "	"	5 "	54 "
"	17	"	6 "	12 "	"	6 "	7 "
"	24	"	5 "	56 "	"	6 "	19 "
"	31	"	5 "	39 "	"	6 "	31 "
April	7	"	5 "	23 "	"	6 "	43 "
"	14	"	5 "	7 "	"	6 "	55 "
"	21	"	4 "	51 "	"	7 "	7 "
"	28	"	4 "	37 "	"	7 "	20 "
Mei	5	"	4 "	23 "	"	7 "	31 "
"	12	"	4 "	11 "	"	7 "	43 "
"	19	"	3 "	59 "	"	7 "	54 "
"	26	"	3 "	50 "	"	8 "	3 "
Juni	2	"	3 "	44 "	"	8 "	12 "
"	9	"	3 "	40 "	"	8 "	19 "
"	16	"	3 "	38 "	"	8 "	23 "
"	23	"	3 "	38 "	"	8 "	25 "
"	30	"	3 "	42 "	"	8 "	24 "

Juli	7	's morg.	3 u.	48 m.	's av.	8 u.	21 m.
"	14	"	3 "	55 "	"	8 "	15 "
"	21	"	4 "	4 "	"	8 "	7 "
"	28	"	4 "	15 "	"	7 "	57 "
Augustus	4	"	4 "	25 "	"	7 "	45 "
"	11	"	4 "	37 "	"	7 "	32 "
"	18	"	4 "	48 "	"	7 "	18 "
"	25	"	5 "	0 "	"	7 "	2 "
September	1	"	5 "	12 "	"	6 "	47 "
"	8	"	5 "	24 "	"	6 "	30 "
"	15	"	5 "	35 "	"	6 "	14 "
"	22	"	5 "	47 "	"	5 "	57 "
"	29	"	5 "	59 "	"	5 "	41 "
October	6	"	6 "	11 "	"	5 "	24 "
"	13	"	6 "	23 "	"	5 "	8 "
"	20	"	6 "	35 "	"	4 "	53 "
"	27	"	6 "	48 "	"	4 "	39 "
November	3	"	7 "	1 "	"	4 "	25 "
"	10	"	7 "	14 "	"	4 "	13 "
"	17	"	7 "	26 "	"	4 "	3 "
"	24	"	7 "	38 "	"	3 "	54 "
December	1	"	7 "	49 "	"	3 "	48 "
"	8	"	7 "	59 "	"	3 "	45 "
"	15	"	8 "	6 "	"	3 "	44 "
"	22	"	8 "	11 "	"	3 "	46 "
"	29	"	8 "	13 "	"	3 "	52 "

POLYTECHNISCHE SCHOOL.

POLYTECHNISCHE SCHOOL.

Het bestuur der Polytechnische School is opgedragen aan een' Directeur en een' Raad van Bestuur, samengesteld uit de Hoogleeraren der School.

De Directeur is Voorzitter van den Raad.

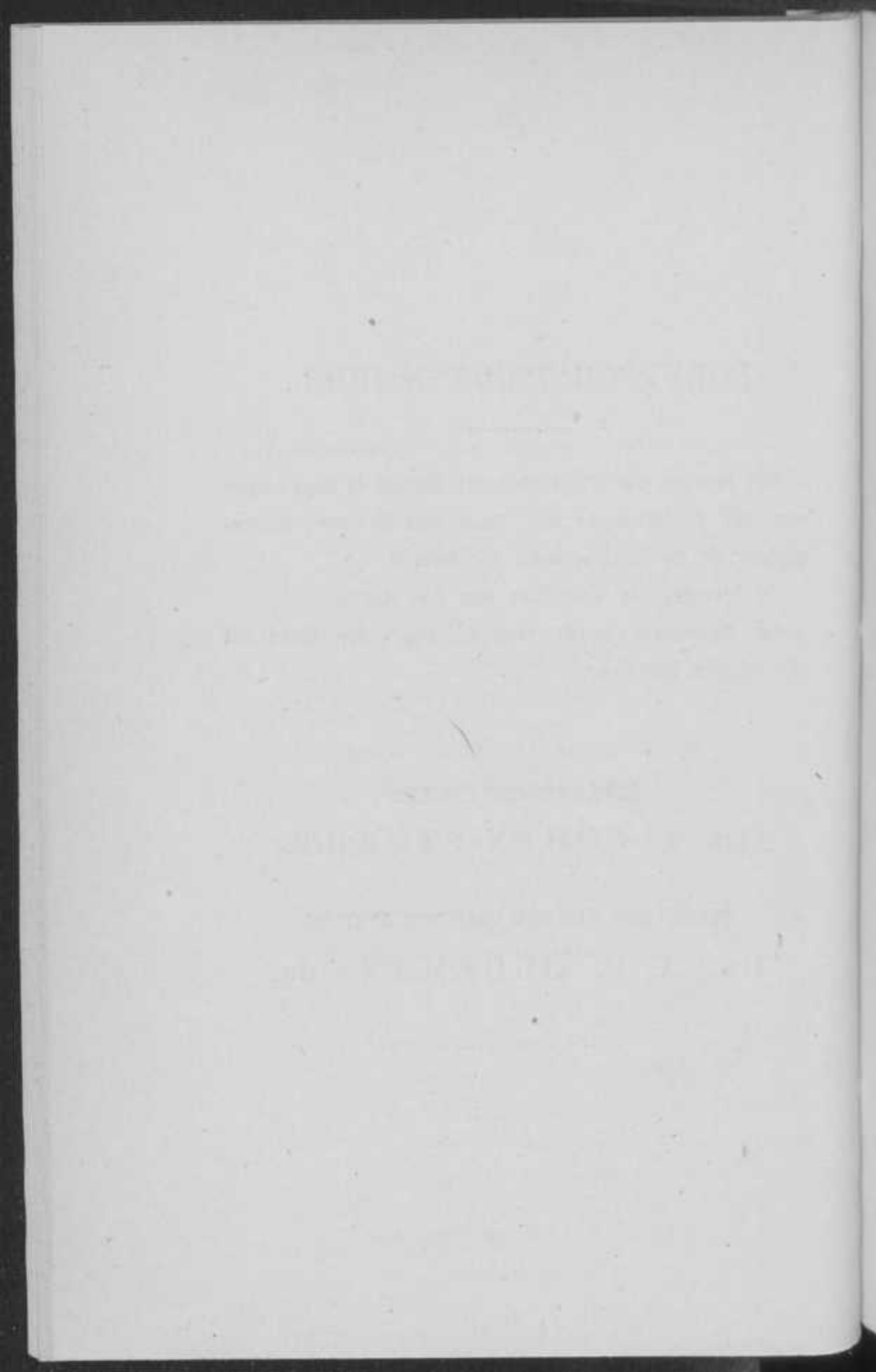
De Secretaris wordt jaarlijks door den Raad uit zijn midden gekozen.

Directeur

DR. L. COHEN STUART.

SECRETARIS VAN DEN RAAD VAN BESTUUR

DR. A. C. OUDEMANS JR.

HOOGLEERAREN.

In de zuivere en toegepaste Wiskunde.

DR. G. F. W. BAEHR. — *Langendijk.*

F. J. VAN DEN BERG. — *Zuidwal.*

DR. L. COHEN STUART. — *Oude Delft.*

A. J. VAN PESCH. — *Voorstraat.*

In de Wiskunde en in het IJken van Maten en Gewichten.

DR. F. J. STAMKART. — *Binnewatersloot.*

In de toegepaste Natuurkunde.

DR. H. G. VAN DE SANDE BAKHUIJZEN. — *Koornmarkt.*

In de Kennis van Werktuigen en mech. Technologie.

D. GROTHE. — *Voorstraat.*

In de schoone Bouwkunde.

E. GUGEL. — *Oude Delft.*

In de Waterbouwkunde.

E. STEUERWALD. — *Voorstraat.*

Ingenieur van den Waterstaat, tijdelijk belast met de lessen in de Waterbouwkunde.

N. H. HENKET. — *Vlamingstraat.*

In de Scheepsbouwkunde.

B. J. TIDEMAN. — *Amsterdam.*

**In de Staathuishoudkunde en Administratief
Recht.**

MR. J. L. DE BRUIJN KOPS. — *'s Hage.*

In de Scheikunde.

DR. A. C. OUDEMANS JR. — *Koornmarkt.*

In de Mineralogie, Geologie, het Mijnwezen.

DR. H. VOGELSANG. — *Noordeinde.*

LEERAREN.

In de Werktuigbouwkunde.

A. HUËT. — *Oude Langendijk.*

In de Scheikunde en scheikundige Technologie.

DR. L. C. LÉVOIR. — *Houttuinen.*

Adsistent: DR. J. J. VAN RENESSE. — *'s Hage.*

In het Boetseeren.

E. LACOMBLÉ. — *Nieuwe Langendijk.*

In de Burgerlijke Bouwkunde.

G. J. MORRE. — *Korte Geer.*

(Adsistent: C. MUYSKEN. — *Camaretten.*)

In het maken van Modellen en Werktuigen.

G. REUVEKAMP. — *Binnenwatersloot.*

In het Handteekenen.

P. TETAR VAN ELVEN. — *Koornmarkt.*

AMBTENAAR VAN ADMINISTRATIE.

H. L. VERSCHOOR. — *Koornmarkt.*

CONCIERGE.

C. P. WIES. — *In het gebouw.*

PORTIER.

H. SEEGERS. — *Westvest.*

PROGRAMMA DER LESSEN

WELKE

gedurende het jaar 1871—1872,

AAN DE

POLYTECHNISCHE SCHOOL

ZULLEN GEGEVEN WORDEN.

Wiskunde.

a. Beschrijvende meetkunde.

Ila. (Eerste deel van den tweejarigen cursus.) Bol. Centrale, evenwijdige en axonometrische perspectief en schaduw van lichamen door eenvoudige platte en gebogen vlakken begrensd. Eerste gedeelte van de theorie der kromme lijnen en gebogen oppervlakken.

5 u. 's weeks, waarv. 3 u. teekenen.

Ingenieurs B₁.

Ilb. (Tweede deel van den tweejarigen cursus.) Voortzetting van de theorie der gebogen oppervlakken met toepassing op perspectief en schaduw.

4 u. 's weeks, waarv. 3 u. teekenen.

Ingenieurs B₂.

Cursus in de beginselen. 1 u. 's weeks.

Technologen B_2 en B_3 .

b. Analytische meetkunde.

IIa. In het platte vlak. Coördinatenleer. Regte lijn en cirkel. Kromme lijnen van den tweeden graad. 2 u.

Ingenieurs B_1 .

IIb. In de ruimte. Regte lijn en platte vlak. Oppervlakken van den tweeden graad. 1 u.

Ingenieurs B_2 .

Cursus in de eerste beginselen. 1 u.

Technologen B_1 .

c. Bolvormige driehoeksmeting.

Ook de voornaamste toepassingen.

2 u., v. Kersmis t. Paschen.

Ingenieurs B_2 .

d. Analyse.

IIa. Hoogere stelkunde. Differentiaal- en integraalrekening met betrekking tot functiën van een enkele onafhankelijk veranderlijke grootheid. Algemeen overzicht. 5 u.

Ingenieurs B_1 .

IIb. Aanvulling der hoogere stelkunde. Differentiaal- en integraalrekening met betrekking tot functiën van twee of meer onafhankelijk veranderlijken. Leer der bepaalde integralen. Integreren van differentiaal-vergelijkingen. 4 u.

Ingenieurs B_2 .

Mechanica.

a. Algemeene cursus.

IIa. Cinematica. Beweging van een stoffelijk punt. Evenwigt en beweging van vaste lichamen en beweegbare stelsels, eerste gedeelte. Met toepassingen. 3 u.

Ingenieurs C_1 .

IIb. Evenwigt en beweging van vaste lichamen en beweegbare stelsels. Evenwigt en beweging van vloeistoffen. Idem. 3 u.

Ingenieurs C₂.

b. Theorie der bouwconstructiën.

IIa. Leer der veerkracht. Uitrekking, zamendrukking, buiging, afschuiving en wringing, hoofdzakelijk van prismatische lichamen. Hout- en ijzerconstructiën, eerste gedeelte. 3 u., na Paschen 2 u.

Ingenieurs C₁.

IIb. Vervolg der hout- en ijzerconstructiën. Bekleedingsmuren. Gewelven. 1 u., t. Paschen.

Ingenieurs C₂.

c. Hydraulica.

Beweging van water in buizen, kanalen en rivieren. 1 u., na Kersmis.

Civile ingenieurs C₂.

d. Theorie van werktuigen.

Theorie der calorische werktuigen. 1 u., t. Paschen.

Ingenieurs C₂.

Uitbreiding, bijzonder wat betreft het stoomwerktuig. 2 u., na Kersmis.

Werktuigkundige en scheepsbouwkundige ingenieurs C₂.

Verlies van nuttig effect bij overbrenging van beweging. Regeling van snelheid. Theorie der waterraderen. Theorie van enkele arbeidswerktuigen. 2 u.

Werktuigkundige ingenieurs C₂.

e. Beginselen.

IIa. Evenwigt van vaste lichamen. Beweging van vaste lichamen, eerste gedeelte. 2 u.

Technologen B₂ en B₃.

Toegepaste natuurkunde.

IIa. *Electriciteit en magnetisme*. Statische electriciteit,

bliksemafleiders. Galvanisme: ontstaan der galvanische stroomen, bepaling van hunne sterkte, scheikundige werking, opwekking van warmte, electrisch licht, werking van stroomen op elkander. Inductie. Electromagnetisme, electrische telegraphen, uurwerken en registreertoestellen, enz. 3 u.

Ingenieurs B_1 en technologen B_1 .

IIb. *Warmte*. Meten van temperaturen. Specifieke warmte. Verandering van aggregatietoestand. Dampen. Opwekking van warmte door scheikundige en mechanische middelen. Mededeeling van warmte door straling en geleiding. Verwarming. Ventilatie. *Licht*. Terugkaatsing en breking. Kijkers en mikroskopen. Kunstverlichting. Photometrie. 3 u.

Ingenieurs B_2 en technologen B_2 en B_3 .

Theoretische en anorganische scheikunde.

IIa. Technologen B_1 en mijnen-ingenieurs B_1 . 2 u.

IIb. Technologen B_2 en mijnen-ingenieurs B_2 . 1 u.

Organische scheikunde.

Technologen. 2 u.

Scheikundige analyse.

Qualitative analyse. 1 u., na Kersmis.

Ingenieurs B_1 en technologen B_1 .

Scheikunde der bouwstoffen.

IJzer en staal. Overige metalen. Verfstoffen. Houtconservatie. Mortels. Water. 1 u.

Ingenieurs B_2 .

Oefeningen in het scheikundig laboratorium.

Qualitative en quantitative analyse en het maken van praeparaten. 9 u.

Technologen.

Qualitative en quantitative analyse. 6 u.

Mijnen-ingenieurs.

Qualitative en quantitative analyse der bouwstoffen.

Ingenieurs B₂. 2 u.

Delfstofkunde.

IIa. Kristallographie en algemeene delfstofkunde.
Bijzondere delfstofkunde: beschrijving der verschillende mineralen. 3 u.

Mijnen-ingenieurs B₁ en B₂.

Aardkunde.

Beginselen der natuurkundige en scheikundige aardkunde. Vulkanisme en Neptunisme. 2 u.

Petrographische en palaeontologische oefeningen.

Mijnen-ingenieurs C₂. 2 u.

Mijnontginning.

Diepe grondboringen. Stelsels van ontginning van kolen en ertsen. Wasch-proces. 2 u.

Mijnen-ingenieurs C₂.

Kennis van werktuigen.

Tweejarige beschrijvende cursus. Stoomwerktuigen. Geschiedenis der uitvinding tevens beschrijving der verschillende stelsels. Beschrijving der onderdeelen, ook de stoomketels en vuurhaarden met toebehooren. *Middelen tot vervoer.* Over gewone wegen, spoorwegen en te water. *Werktuigen tot het opheffen van lasten.* Hefboomen, takels, windassen, kranen. 2 u.

Ingenieurs C₁ en C₂ en technologen B₂ en B₃.

Mechanische technologie.

IIIb. *De fabricatie van glas.* Het smelten, de inrigting der ovens. Het maken van ruit- en spiegelglas. Het slijpen van glas. Het beleggen van spiegels. *Het maken van aardewerk.* Fayence, steengoed, gewoon aardewerk, muurplaatjes, metselsteenen. *De bewerking van het hout.* De ruwe bewerking, het afwerken en voltoojen. *Het spinbedrijf, eerste gedeelte.* Bijzonder de katoenspinnerij, de ruwe bewerking van den katoen-

vezel, het wolven, kloppen, kaarden en verdeelen;
het grof en fijn spinnen. 3 u.

Technologen B_1 en B_2 en werktuigkundige ingenieurs B_1 en B_2 .

IIIa. De bewerking der metalen. Het smelten uit de ertsen. Het maken der metaallegeringen en hare eigenschappen. Het gietbedrijf. Het smeden, pletten, draaden buizentrekken. Het ruwe en fijne afwerken door vijlen, draaijen, freezezen, slijpen, ponsen, stampen, etsen, émailleeren, enz. Het maken van munten, naalden, spelden, spijkers, bouten, schroeven. De inrigting van sloten. 3 u.

Technologen B_3 en werktuigkundige ingenieurs C_1 en C_2 .

Scheikundige technologie.

IIa. Scheikundige technologie der organische stoffen. Metallurgie. Metaalpraeparaten en metaallegeringen. Zwavel. Iodium. Bromium. Zuren. Alkaliën en alkalische aarden. Kalk en cement. Glas- en aardewerk-fabricatie. Aluin en ultramarijn. 3 u.

Technologen.

Werktuigbouwkunde en werktuigkundig teekenen.

Inleidende cursus. Oefening in het lezen en verklaren van werktuigkundige teekeningen; overzicht van de verschillende deelen van werktuigen. Aanwijzing van de beteekenis en het gebruik van de voornaamste formules betreffende den wederstand van bouwstoffen.

Werktuigkundige ingenieurs B_1 . 1 u.

Onderdeelen van werktuigen, driejarige cursus. Assen. Kussenblokken. Stoelen. Vaste en beweegbare koppelbossen. Riemschijven. Wrijvingsraderen. Tandraden. Schroefraderen. Schroeven. Kammen. Nokken. Excentrieken. 2 u.

Werktuigkundige ingenieurs B_2 , C_1 en C_2 .

Stoomwerktuigen, tweejarige cursus. *Stoomketels.* Constructie der verschillende soorten. Ketels met inwen-

dige en uitwendige verwarming; ketels voor land- en voor scheepsstoomwerktuigen. Vuurhaarden, vuurkanalen, schoorsteenen. Veiligheids-, voedings- en spuitoestellen. *Werktuigen*. Constructie der verschillende soorten: enkel werkende en dubbel werkende machines; machines met vollen druk, met expansie en condensatie; balans-machines en direct werkende vaste machines; raderboot- en schroefbootmachines. 2 u.

Werktuigkundige ingenieurs C_1 en C_2 .

Oefeningen.

Voor de werktuigkundige ingenieurs B_1 , het overbrengen van bestaande teekeningen op andere schaal; het schetsen, opmeten en in teekening brengen van onderdeelen van werktuigen. Voor B_2 , het maken van de ensemble-teekeningen van een werktuig, waarvan al de onderdeelen gegeven zijn; het teekenen van diagrammen voor de stoomschuifbeweging, krukbe-
weging enz. Voor C_1 , het maken van werkteekenin-
gen voor de onderdeelen voor een werktuig, waarvan de schetsteekening gegeven is. Voor C_2 , het ont-
werpen van werktuigen. 8 u.

Burgerlijke bouwkunde en bouwkundig teekenen.

a. Bouwstoffen en onderdeelen van gebouwen.

IIa. Houtverbindingen. Steenverbanden. Metaalver-
bindingen. Houten wanden, balklagen, vloeren, kozij-
nen, deuren, ramen. Houten en steenen trappen.
Houten kappen. Dakbedekkingen. 2 u. voordr., 6 u. teek.
Civile en bouwk. ingenieurs B_1 . Technologen B_2 en Werktuigk.
ingenieurs C_1 , de voordr.

IIb. Goten en kroonlijsten. Maatregelen het bouwen
vooraafgaande; funderingen. Metselwerken onder en
boven den grond. Gewelven, constructie van ton-,
kruis en koepelgewelven. IJzeren kappen, trappen en

balklagen. Overzicht der overige ambachten. Bij den huisbouw voorkomende bouwstoffen.

2 u. voordr., 6 u. teekenen.

Civile en bouwk. ingenieurs B_3 . Technologen B_2 en werktuigk. ingenieurs C_2 , de voordr.

b. Projecteren.

IIa. Algemeene wetten en conventionele bepalingen omtrent het ontwerpen en teekenen van platte gronden, opstanden en doorsneden van gebouwen. Voorschriften met het oog op doelmatigheid, gezondheid en constructie. Vormen van de onderdeelen der uitwendige ordonnantie: lijstwerken: deuren en vensters; gesloten en doorbroken wanden: *a.* in gehouwen steen of pleister; *b.* in gebakken steen. Vormen van de onderdeelen van houten gebouwen. Vormen der inwendige ordonnantie: deuren, schoorsteenen, vloeren, zolderingen, wandbekleedingen enz. Het ontwerpen: *a.* van kleine woonhuizen; *b.* van woonhuizen van middelbare grootte; *c.* van verschillende houten gebouwen. 1 u. voordr.

Hierbij oefeningen uit dezelfde onderwerpen.

2 u., na Kersmis 4 u.

Civile ingenieurs C_1 .

Uit verschillende onderwerpen. 2 u., na Kersmis 4. u.

Architecten C_1 en C_2 .

IIb. *Spoorweggebouwen.* Halten. Tussenstations. Hoofdstations. Waterstations. Goederenloodsen. Rijtuigloodsen. Locomotievenloodsen. Werkplaatsen en reparatiewinkels.

1 u. voordragt.

Oefeningen in het ontwerpen van spoorweggebouwen.

4 u. teekenen.

Civile ingenieurs C_2 .

Van verschillende soorten gebouwen. Dezelfde uren.

Architecten C_1 en C_2 .

c. Oefeningen in de beginselen van de constructie en van het projecteren.

Technologen B² en B³ en werktuigk. ingen. C¹ en C².

3 u. teekenen.

d. Geschiedenis der bouwkunst.

IIa. Grondbeginselen van de aesthetiek der bouwkunst. Bouwkunst der voor-klassieke oudheid. Klassieke bouwkunst. 1 u. voordragt.

Civile ingenieurs C¹ en architecten C¹.

IIb. Middeleeuwsche bouwkunst. Renaissance en moderne bouwkunst. 1 u. voordragt.

Civile ingenieurs C² en architecten C².

Oefeningen in architectonische stijlvormen.

2 u. teekenen.

Architecten C¹ en C².

e. Oefeningen in het ornament.

Architecten C¹ en C². 2 u. teekenen.

Waterbouwkunde en waterbouwkundig teekenen.

a. Beginselen.

Beschoeiingen en bekleedingsmuren. Duikers. Vaste houten bruggen. Bouwstoffen, bijzonder bij de waterbouwkunde in gebruik.

Civile en bouwkundige ingenieurs B².

1 u. voordr., 2 u. teekenen.

b. Eigenlijke waterbouwkunde.

Sluizen, eerste gedeelte. Algemeene beschrijving der verschillende soorten van sluizen. Zamenstelling der onderdeelen. 2 u. voordr. tot Kersmis.

Civile ingenieurs C¹. Scheepsbouwkundige ingenieurs C² gedeeltelijk.

Kanalen. Algemeene beschrijving der verschillende soorten van kanalen. Kunstwerken. Aardwerken.

2 u. voordr. tot Kersmis.

Civile ingenieurs C².

Hydrographie van Nederland. Tegenwoordige toestand. Geschiedkundig overzicht der vroegere gesteldheid. Plannen tot verbetering van min gunstige toestanden. *Zeeweringen.* Aanleg van dijken. Duin-, dijk-, strand- en oeververdediging. *Rivierwerken.* Dijken. Rivierverbeteringen. Stuwen. 2 u., na Kersmis.

Civile ingenieurs C¹ en C².

Oefeningen in teekenen en projecteren.

Zamenstellende deelen van sluizen. 6 u. t. Kersmis. Hydrographie. Zeeweringen. Rivierwerken.

4 u. na Kersmis.

Civile ingenieurs C¹.

Sluizen. 4 u. t. Kersmis.

Kanalen. Hydrographie. Zeeweringen. Rivierwerken.

Civile ingenieurs C₂. 4 u. na Kersmis.

c. Bruggen.

Landhoofden, jukken en pijlers. Bovenbouw van vaste houten bruggen. — Bovenbouw van vaste gesmeed en gegoten ijzeren bruggen. Beweegbare houten en ijzeren bruggen. Drijvende bruggen. Hangbruggen. Steenen bruggen. Viaducten. Steigerwerken en werktuigen. Beschouwingen betrekkelijk de keuze van bouwplaats, de wijidte der brugopeningen, de hoogte en breedte der brug, de keuze der bouwstoffen, systeem, enz. 3 u.

Civile ingenieurs C₁ en C₂.

Oefeningen in teekenen en projecteren.

Onderwerpen uit de twee eerste hoofdafdeelingen, tot Kersmis; uit de volgende hoofdafdeelingen, na Kersmis.

Civile ingenieurs C₁. 4 u.

Civile ingenieurs C₂. 6 u.

In den cursus over burgerlijke bouwkunde, over

eigenlijke waterbouwkunde en over wegen en bruggen, is begrepen het maken van bestekken en begrootingen.

De cursus eigenlijke waterbouwkunde wordt gedeeltelijk, voor C_1 en C_2 gezamenlijk om het andere jaar gegeven. Zoo ook om het andere jaar *wegen en bruggen*.

Scheepsbouwkunde en scheepsbouwkundig teekenen.

Scheepsbouwkundige ingenieurs.

Eerste deel van den tweejarigen cursus B. Zamenstelling en verband van het houten schip. Verklaring van het scheepsplan. *Tweede deel.* Zamenstelling en verband van het ijzeren schip. Berekening van de waterverplaatsing.

Eerste deel van den tweejarigen cursus C. Stabiliteit. Theorie van de beweging van het schip op zee. Tonnemeting. *Tweede deel.* Sterkte van het schip. Het ontwerpen. Grondtrekken van het scheeps-stoomwerktuig. De eigenaardigheden van het oorlogschip. De uitvoering van den bouw. 5 u., gedeelt. voordragt, gedeelt. teekenen en projecteren.

Landmeten.

Meetinstrumenten. Onderdeelen: randverdeeling en hare aflezing: vizier-inrigtingen; niveau. Instrumenten tot het meten en uitzetten van hoeken; theorie, regeling en gebruik. Hulpmiddelen tot het meten van lengten. Waterpasinstrumenten. Planimeters. *Metingen en de daarbij voorkomende berekeningen.* Invloed der fouten in de hoek- en lengte-metingen; algemeen begrip van de methode der kleinste quadraten. Verschillende handelwijzen tot het opmeten van terreinen, bijzonder de triangulatie. De trigonometrische hoogte-meting, het gewone waterpassen, de barometrische hoogte-meting. 2 u.

Civile ingenieurs C_1 en architecten C_1 .

Praktische oefeningen.

Civile ingenieurs C_1 en C_2 en architecten C_1 .

Geodesie.

Uitbreiding van den cursus over het landmeten, tot groote opmetingen. Sterrekundige bepalingen. Kaartenprojectiën. Meetkundige beschrijving van Nederland.

Civile ingenieurs C_2 . 1 u.

Situatietekenen.

2 u., v. Kersmis t. Paschen.

Civile ingenieurs C_1 .

Metten en wegen.

Theorie van het meten in verband met den ijk der maten, gewigten en weegwerktuigen. 2 u.

Praktische oefeningen. 4 u.

Staathuishoudkunde.

Verschillende onderwerpen van theoretische staathuishoudkunde, in verband met den oekonomischen toestand van Nederland. 2 u.

Administratief regt.

Algemeene beginselen. 2 u., t. Kersmis.

Ingenieurs C_2 .

In betrekking tot waterstaat en openbare werken.

Civile ingenieurs C_2 . 1 u., n. Kersmis.

In betrekking tot fabrieken en werktuigen.

Werktuigkundige ingenieurs C_2 . 1 u., n. Kersm.

Handelsregt.

Handteekenen.

Schetsteekeningen naar verschillende voorwerpen.

2 u. t. Paschen; 6 u. n. Paschen.

Teekenen naar pleister, koppen, enz. 4 u. t. Paschen.

Idem, ornament. 4 u.

Landschap teekenen en oefeningen in het wasschen.

2 u.

De gelegenheid tot oefeningen in het **boetseren** en tot **practische oefeningen in het bewerken van hout en metalen** zal op daartoe aan te wijzen tijden open staan.

TOELICHTING.

Volgens de wet tot regeling van het middelbaar onderwijs is de Polytechnische school bestemd voor de opleiding van:

1°. aanstaande industriëlen of technologen, die eene grootere mate van theoretische en technische kennis verlangen dan aan eene hoogere burgerschool met vijfjarigen cursus kan verkregen worden;

2°. van hen, die verlangen zich te bekwamen tot:

Civiel ingenieur,

Architect of bouwkundig ingenieur,

Scheepsbouwkundig ingenieur,

Werktuigkundig ingenieur.

Mijnen-ingenieur.

De bijwoning der lessen aan de Polytechnische school is aan geene andere voorwaarden gebonden, dan de storting der bij de wet tot regeling van het middelbaar onderwijs vastgestelde som en de door het reglement voorgeschreven opgave van de lessen, welke men wenscht te volgen.

De storting bedraagt *f*200, te voldoen bij den aanvang van elk studiejaar. Zij, die slechts enkele lessen wenschen te volgen, betalen, mede bij den aanvang van elk studiejaar, voor lessen die gegeven worden eenmaal 's weeks *f*10, tweemaal *f*20, driemaal *f*30, vier of meermalen *f*40.

Leerlingen, welke aan de oefeningen in het scheikundig laboratorium wenschen deel te nemen, storten bij den aanvang van het jaar eene waarborgsom, — *f*15 voor eerstbeginnenden, *f*40 voor hen, die zich

met onderzoekingen en bereidingen van grooteren omvang wenschen bezig te houden, — waaruit wordt vergoed, wat door hen wordt gebroken of door hun toedoen in het ongereede geraakt.

Zij, die aan de praktische oefeningen met gereedschap en draaibank wenschen deel te nemen, hebben zich voor eigen rekening van de meest benoodigde gereedschappen te voorzien.

Evenmin als een toelatings-examen bestaan er overgangs-examens.

In overeenstemming met de geheele vrijheid van studie, in den geest der wet, voor de Polytechnische school als beginsel aangenomen, is het aan ieder, die haar wenscht te bezoeken, overgelaten te beoordeelen, of hij de daartoe noodige kundigheden bezit, en voorts geheel aan de eigen verantwoordelijkheid der leerlingen, in hoeverre zij van de hun openstaande gelegenheid om zich te bekwamen gebruik willen maken.

Bij het eerste dient in het oog te worden gehouden:

dat bij het onderwijs aan de Polytechnische school ondersteld wordt, dat allen, die daarvan gebruik maken, in het bezit zijn van de kundigheden, welke aan eene hoogere burgerschool met vijfjarigen cursus kunnen verkregen worden, voor zooverre namelijk die kundigheden betrekking hebben op vakken, waarop zij zich wenschen toe te leggen:

dat voor hen, die een diploma als technoloog of ingenieur wenschen te verwerven, het volbragt eind-examen der hoogere burgerschool alleen dan een waarborg voor genoegzame voorbereiding oplevert, indien daarbij, voor ieder der afdeelingen wis- en werktuigkunde, natuurkundige wetenschappen en hand- en regtlijnig teekenen, de vorderingen allezins voldoende werden gerekend.

Het leerplan is er op ingerigt, dat zij, die in den vermelden zin, dit eind-examen met goed gevolg hebben afgelegd, bij behoorlijke vereeniging van eigen studie met het geregeld volgen der lessen en het getrouw deelnemen aan de oefeningen:

door een *driejarigen cursus* zich de kundigheden kunnen eigen maken, die gevorderd worden bij het examen B, art. 60, waardoor een diploma van *technoloog* verkregen wordt: en

door een *eersten tweejarigen cursus*, de kundigheden, welke gevorderd worden voor een der examens B, art. 64—65 en daarna door het volgen van een *tweeden tweejarigen cursus*, die welke verder vereischt worden voor het overeenkomstige examen C, waardoor een diploma van *ingenieur* verkregen wordt.

Een doelmatige tijdverdeeling brengt mede, dat de eerste tweejarige cursus voor scheepsbouwkundig, werktuigkundig en mijnen-ingenieur zich ook over enkele vakken die eerst in examen C voorkomen, uitstrekt.

Voor zooverre de lessen eene bepaalde plaats in dit leerplan innemen, is deze in het programma aangewezen. De lessen aangeduid door B_1 , zijn meer bepaald bestemd voor het *eerste*, die aangeduid door B_2 voor het *tweede* voorbereidingsjaar voor examen B. Gelijke beteekenis hebben C_1 en C_2 met het oog op examen C.

De vermelding van het aantal uren voor de verschillende oefeningen heeft geene andere beteekenis dan te doen uitkomen, welken tijd op de noodige hulp en leiding kan worden gerekend; geenszins die, dat aan deze oefeningen niet meer tijd zou kunnen of moeten besteed worden. De teekenzalen, het lokaal voor het boetseren en de laboratorien staan, voor

zooveel mogelijk, dagelijks van 9 tot 4 ure voor die oefeningen open.

Van de bibliotheek — elken namiddag van 12 tot 4 ure en elken avond, behalve des Zaterdags, van 7 tot 10 ure voor een ieder open — kan door de leerlingen gebruik gemaakt worden.

De cursus in meten en wegen is bijzonder bestemd voor hen, die zich voor de betrekking van adjunct-ijker der maten, gewigten en weegwerktuigen wenschen te bekwamen.

De lessen vangen aan op Maandag 4 September.

Aldus vastgesteld ter algemeene vergadering van leeraren en hoogleeraren der Polytechnische school, op heden den 30sten Mei 1871.

L. COHEN STUART, *Voorzitter.*

A. C. OUDEMANS Jr., *Secretaris.*

REGLEMENT

voor het gebruik van de

Bibliotheek der Polytechnische School.

1. De bibliotheek is geopend, Zon- en Feestdagen uitgezonderd, iederen namiddag van 12 tot 4 ure en iederen avond, behalve des Zaturdags, van 7 tot 10 ure; in de Kers- en de Paaschvacantie iederen namiddag van 12 tot 4 ure; in de zomervacantie iederen Maandag en Donderdag namiddag van 2 tot 4 ure.

Op deze uren zal altijd een assistent tegenwoordig zijn, bereid tot het verschaffen van inlichtingen en hulp.

Docenten der Polytechnische School staat het bezoeken van de bibliotheek, buiten de genoemde uren, van des voormiddags 9 tot 12 ure vrij.

2. In de bibliotheek is een catalogus voorhanden, benevens een register van later bijgekomen boeken. Zij mogen niet van de voor hen bestemde plaats worden weggenomen.

De door de bezoekers in handen genomen boeken moeten door hen met zorg weder op hunne juiste plaats worden geborgen.

3. Docenten en leerlingen der Polytechnische School kunnen voor hun eigen gebruik werken uit de biblio-

theek, tegen behoorlijk ontvangbewijs, ter leen bekomen; laatstgenoemden op persoonlijke aanvraag.

Voor personen, die niet tot de school behooren, wordt daartoe eene bijzondere vergunning van den directeur of van den bibliothecaris vereischt.

4. De gewone tijd, waarvoor boeken uitgeleend worden, is veertien dagen.

Indien na verloop van dien tijd het werk nog langer begeerd wordt, kan de termijn van teruggaaf door den bibliothecaris verlengd worden, echter slechts ingeval het werk door niemand anders verlangd wordt en onder verbindtenis van onverwijld terugzending, zoodra zulks het geval mogt zijn.

5. Van de uitgeleende werken wordt door den bibliothecaris een register gehouden, dat steeds in de bibliotheek voorhanden zal zijn.

In de bibliotheek wordt gelegenheid gegeven tot het schriftelijk aanvragen van uitgeleende werken. Aan dergelijke aanvraag wordt, nadat het verlangde werk weder is ingekomen, zoo spoedig mogelijk voldaan, en wel, indien hetzelfde werk door meer dan een persoon verlangd wordt, in de volgorde waarin de aanvragen zijn geschied.

6. Niemand mag meer dan tien banden te gelijk ter leen hebben, zonder vergunning van den directeur of van den bibliothecaris.

7. Teekeningen, kaarten, platen, plaatwerken, handschriften, woordenboeken, losse nummers van tijdschriften of vervolgwerken kunnen niet dan bij uitzondering worden ter leen verstrekt, ingevolge eene bijzondere vergunning van den directeur of van den bibliothecaris, aan wie de beslissing toekomt of eenig werk onder de bepaling van dit artikel valt.

8. De tijdschriften moeten gedurende de twee eerste

maanden nadat zij zijn ingekomen steeds van Maandag ochtend 9 tot Zaterdag namiddag 4 ure in de bibliotheek aanwezig zijn.

De bibliothecaris heeft echter de bevoegdheid om bij uitzondering en voor zoolang hiertegen door geen van de docenten bedenking wordt gemaakt, de nieuw ingekomen nommers van tijdschriften, die meer bepaaldelijk op het vak van een der docenten betrekking hebben, aan dien docent, alvorens zij in de bibliotheek ter lezing worden gelegd, voor den tijd van eene week ten gebruike te geven.

9. De afgifte en het wederom in ontvang nemen van werken geschiedt alleen des avonds en Maandag en Donderdag namiddag van 1 tot 4 ure.

De bibliothecaris heeft echter de bevoegdheid hiervan af te wijken.

10. Van 1 tot 10 Julij kan geen aanspraak worden gemaakt op het ter leen bekomen van boekwerken. Vóór 1 Julij moeten alle uitgeleende werken terug bezorgd worden. In bijzondere gevallen, ter beoordeeling van den bibliothecaris, moeten, op diens schriftelijke aanvraag, de uitgeleende werken ook binnens tijds onmiddellijk terug bezorgd worden.

11. Ieder is verantwoordelijk voor de schade aan eenig door hem ontvangen werk, terwijl het in zijn bezit was, toegebracht, en is gehouden bij verlies of bederf, de waarde van het geheele werk — van tijdschriften den geheelen jaargang — te vergoeden, in zooverre namelijk geene enkele deelen of nommers te bekomen zijn. Echter kan in bijzondere gevallen met eene mindere schadevergoeding genoegen genomen worden.

Vergoeding is opvorderbaar van ieder, die, na tweemaal schriftelijk door den bibliothecaris daartoe

te zijn uitgenoodigd, nalatig blijft in het terugzenden van eenig werk.

De beslissing of vergoeding behoort te worden gevorderd, en zoo ja, de bepaling tot welk bedrag, staat aan den bibliothecaris.

Zoolang aan de vordering tot vergoeding niet is voldaan, worden den betrokken persoon geene werken uitgeleend.

12. In de bibliotheek mogen geene overjassen, hoeden, rottingen en dergelijken worden medegebragt, er mag niet dan op fluisterenden toon gesproken en niet gerookt worden.

13. In gevallen waarin dit reglement niet voorziet, beslist de directeur, zooveel mogelijk in overleg met den bibliothecaris.

Ontworpen in overleg met den Raad van Bestuur,
DELFT, den 19 November 1867.

De Directeur der Polytechnische School,
(Get.) L. COHEN STUART.

Vastgesteld bij beschikking van den Minister van Binnenlandsche Zaken, van den 30 November 1867, no 222, 5^e afdeeling.

NAAMLIJST DER LEDEN

VAN HET

STUDENTENCORPS.

T. beteekent *Technoloog.*

C I.	"	<i>Civil-ingenieur</i>
B I.	"	<i>Bouwkundig-Ingenieur.</i>
S I.	"	<i>Scheepsbouwkundig-Ingenieur.</i>
W I.	"	<i>Werktuigkundig-Ingenieur.</i>
M I.	"	<i>Mijnen-Ingenieur</i>
IJ.	"	<i>IJker.</i>
V S.	"	<i>Verskillende studierakken</i>

A.

P. G. van Anrooy,	C. B. I. Katan,	<i>Jacob Gerritstraat.</i>
G. Arntzenius,	v. s. Verhulst,	<i>Markt.</i>
L. E. Asser,	c. I. Nijenhuis,	<i>Binnenwatersloot.</i>

B.

H. P. W. Bartelink,	C. B. I. Nieuwenhuis,	<i>Oude Delft.</i>
S. W. Becking,	C. B. I. Nijenhuis,	<i>Oude Delft.</i>
J. F. van Beek,	s. I. Zelisse,	<i>Voorstraat.</i>
H. F. Beijerman,	C. B. I. zijne Moeder,	<i>Binnenwatersloot.</i>
B. J. van den Berkhof,	c. I. van Leeuwen,	<i>Markt.</i>
H. E. Beunke,	C. B. I. Sar,	<i>Markt.</i>
N. J. Beversen,	c. I. van den Hoogen,	<i>de Geer,</i>
B. P. Bilheimer,	c. I. Visser,	<i>Kolk.</i>
J. A. A. Blankert,	T. Ahsman,	<i>Voorstraat.</i>
M. J. Schuurbecque Boeije,	W. S. I. Leclerq,	<i>Oude Delft.</i>
J. de Booij,	C. B. I. zijne Ouders,	<i>Oude Delft.</i>
J. Böhlingk,	C. B. I. Karis,	<i>Voorstraat.</i>

A. L. J. Bouten,	C. B. S. I. Prins,	<i>Voldersgracht.</i>
L. R. Brants,	C. B. I. de Blom,	<i>Scheepmakerij.</i>
W. M. Stavenisse de Brauw,	W. S. I. van Stratum,	<i>Oude Delft.</i>
J. A. C. van Bruggen,	V. S. Karis,	<i>Voorstraat.</i>
B. R. de Bruijn,	T. wed. Breetvelt,	<i>Choorstraat.</i>
J. J. Brutel de la Rivière,	C. I. Moerman,	<i>Vrouwenrecht.</i>

C.

J. Cardinaal,	W. I. van Ruijven,	<i>Voorstraat.</i>
R. J. Castendijk Jr.,	C. I. Duffels,	<i>Binnenwatersloot.</i>
H. D. Coster,	T. Steenbeek,	<i>Voorstraat.</i>
J. van Wickevoort Crommelin,	C. B. I. Lorrewa,	<i>Oude Delft.</i>
P. J. Crucq,	T. van Alphen,	<i>Binnenwatersloot.</i>

D.

C. van Deinse,	C. B. I. Olifiers,	<i>Burgwal.</i>
T. F. A. Delprat,	W. I. Geerts,	<i>Oude Delft.</i>
E. M. van Diest,	W. S. I. van der Sluis,	<i>Brab. Turfmarkt.</i>
S. P. H. van Diggelen,	C. I. Berkel,	<i>Oude Delft.</i>
D. A. M. Doublet,	C. B. I. Verbrugge,	<i>Oude Delft.</i>
F. J. Dozij,	W. I. Wed. Hoop,	<i>Choorstraat.</i>

E.

P. E. Ekama,	C. I. Foppe,	<i>Voldersgracht.</i>
D. J. L. van Elk,	V. S. van Tol,	<i>Koornmarkt.</i>
J. G. Ermerins,	C. B. I. Roest,	<i>Oude Delft.</i>
E. A. C. F. von Essen,	C. B. I. zijne Moeder,	<i>Brab. Turfmarkt.</i>
S. G. Everts,	C. I. Beck,	<i>de Geer.</i>
N. L. Burman Eijck tot Zuijlichem,	T. Westhove,	<i>Oude Delft.</i>
A. J. van Eyndhoven,	T. van Alphen,	<i>Binnenwatersloot.</i>

F.

R. Fennema,	M. I. Krapels,	<i>Kolk.</i>
F. Fokkens Jr.,	V. S. Houtzager,	<i>Choorstraat.</i>
L. C. H. Fraenkel,	V. S. zijne Ouders,	<i>Oude Delft.</i>

G.

Th. A. Gaymans,	c. B. I. Maat,	<i>Binnenwatersloot.</i>
W. J. van Geer,	c. I. IJpelaar,	<i>Koornmarkt.</i>
J. Richgert van Gelder,	T. zijn Vader,	<i>Pasgeld.</i>
Alle Gorter,	v. s. Schaap,	<i>Gasthuislaan.</i>
August Gorter,	c. I. Penders,	<i>Nieuwstraat.</i>
K. E. C. Groen,	v. s. Kouwenhoven,	<i>Choorstraat.</i>
G. A. M. Groeneveldt,	c. B. I. van de Lindt,	<i>Brab. Turfmarkt.</i>
S. van Groningen,	T. van Nernm,	<i>Oude Delft.</i>
M. W. J. 's Gravesande		
Guicherit,	c. B. I. zijn Ouders,	<i>Oude Delft.</i>

H.

J. P. Hamman,	T. van der Stuijt,	<i>Markt.</i>
D. H. Havelaar,	c. B. I. van Noorden,	<i>Markt.</i>
H. Hendriks,	c. I. van Ree,	<i>Oude Langendijk.</i>
J. P. Hengeveld,	c. I. Sar,	<i>Markt.</i>
C. Th. Hoevenaar,	w. I. Nieuwenhuis,	<i>Oude Delft.</i>
M. Hofland,	c. I. Mevr. Logger,	<i>Oude Delft.</i>
J. J. Hoogenboom,	c. B. S. I. Begelingen,	<i>Oude Delft.</i>
H. W. Huender,	c. B. I. jufvr. Jutting,	<i>Singel.</i>
W. A. Humme,	c. B. I. Fanel,	<i>Papenstraat.</i>
C. A. Huijgen,	c. I. Schneider,	<i>Choorstraat.</i>

J.

F. B. 's Jacob,	c. I. van der Pijl,	<i>Oude Delft.</i>
C. A. Jolles,	c. I. Ahsman,	<i>Oude Delft.</i>
D. de Jongh Hz.,	M. I. Timmermans,	<i>Papenstraat.</i>
P. G. Joosten,	c. I. de Koning,	<i>Hypolitusbuurt.</i>

K.

H. Kalt,	T. Pijpers,	<i>Cameretten.</i>
S. Karsten,	c. I. Schaap,	<i>Gasthuislaan.</i>
J. A. Kerkhoven,	c. B. I. Beck,	<i>de Goer.</i>
B. Kersjes,	c. B. I. v. Stratum,	<i>Oost-Einde.</i>
G. Knüttel,	T. zijne Ouders,	<i>'s Hage.</i>

H. H. van Kol,
J. Koning Jr.,

C. B. S. I. Wolff,
v. s. v. Doorne,

Burgwal.
Choorstraat.

L.

S. de Lange,
V. L. de Lannoy,
C. Lely,
W. van der Linde,
C. F. Loder,
A. Loeff,
H. Löhnis,
D. R. J. van Lijnden,

T. zijne Ouders, *Rotterdam.*
v. s. Krusemijer, *Brab. Turfmarkt.*
C. B. I. Verschoor, *Koornmarkt.*
v. s. Voet, *Oude Delft.*
C. B. I. Wilschut, *Koornmarkt.*
C. B. I. Diamant, *Voldersgracht.*
T. van der Stuijt, *Markt.*
C. I. van den Bogaerd, *Vrouwenrecht.*

M.

W. de Man,
C. J. van der Mandele,
H. van Meerten,
G. J. Mees,
H. P. Mensinga,
D. Molenaar,
A. T. L. Rouwenhorst Mulder,

C. B. S. I. v. Blommesteijn, *Rijswijk.*
C. I. zijne Ouders, *Oude Delft.*
C. I. Absman, *Voorstraat.*
W. I. Dielwart, *Nieuwstraat.*
C. I. van der Drift, *Brab. Turfmarkt.*
C. B. I. van den Hoogen, *de Geer.*
C. I. Ashman, *Voorstraat.*

N.

A. C. Nieuwenhuis,
L. Noé,
R. P. J. Tutein Nolthenius,
J. Nuhout van der Veen,

C. B. I. Diamant, *Voldersgracht.*
C. B. I. Reichert, *Markt.*
C. I. v. Hees, *Voorstraat.*
C. B. I. zijne Moeder, *Markt.*

P.

D. J. Steijn Parvé Jr.,
J. J. Pennink,
J. J. P. Pennink,
D. Pleijte,
S. W. van der Ploeg,

C. B. I. Absman, *Oude Delft.*
T. Gauert, *Brab. Turfmarkt.*
C. I. Gauert, *Brab. Turfmarkt.*
T. Wed. Karia, *Voorstraat.*
v. s. zijne Moeder, *Oude Delft.*

A. Ph. van der Ploeg,	c. B. 1. zijne Moeder,	<i>Oude Delft.</i>
A. Portielje,	c. 1. Peterse,	<i>Voldersgracht.</i>
B. van der Pot,	t. Hoop,	<i>Choorstraat.</i>

R.

J. C. Ramaer,	c. B. 1. zijne Onders,	<i>'s Hage.</i>
N. S. Rambonnet,	c. 1. van Leenwen,	<i>Markt.</i>
F. van Reenen,	t. Beukers,	<i>Voldersgracht.</i>
O. J. A. Repelaer,	c. 1. Besteman,	<i>Oude Delft.</i>
J. C. Ribbers,	c. 1. zijne Onders,	<i>Scheepmakerij.</i>
L. C. F. J. Rieber,	c. 1. zijne Moeder,	<i>Oude Delft.</i>
B. W. F. van Riemsdijk,	c. B. 1. Besteman,	<i>Oude Delft.</i>
J. G. Roelofs,	c. B. 1. Palmen,	<i>Markt.</i>
J. A. Roest van Limburg,	c. 1. van Hees,	<i>Voorstraat.</i>
C. A. K. Romswinkel,	v. s. Timmermans,	<i>Oude Delft.</i>
H. W. van Rossem,	c. B. 1. IJpelaar,	<i>Koornmarkt.</i>
J. A. Royer,	c. 1. van Hees,	<i>Voorstraat.</i>
F. H. Roux,	w. s. 1. Palmen,	<i>Markt.</i>
Th. A. M. Ruys,	c. 1. Wennemer,	<i>Markt.</i>

S.

T. Sanders,	c. 1. Noble,	<i>Pepersteeg.</i>
G. J. du Marchie Sarvaas,	c. 1. zijne Onders,	<i>Oude Delft.</i>
H. W. Schalkwijk,	t. Wed. Karis,	<i>Voorstraat.</i>
N. A. Schelling,	t. Huijgens,	<i>Binnenwatersloot.</i>
H. L. J. M. van Schevichaven,	c. B. 1. Ahsman,	<i>Voorstraat.</i>
Th. G. Schill,	c. 1. Rosen,	<i>Brab. Turfmarkt.</i>
W. M. H. van Schmid,	v. s. zijne Onders,	<i>'s Hage.</i>
J. Schroeder van der Kolk,	c. 1. van der Valk,	<i>Voorstraat.</i>
L. J. Schüller,	c. B. 1. van der Hoogen,	<i>de Geer.</i>
C. M. van Sillevoldt,	w. 1. zijne Onders,	<i>'s Hage.</i>
J. A. Sluiter,	c. B. 1. Fauel,	<i>Papenstraat.</i>
A. J. J. van Steyn,	v. s. Lecomte,	<i>Oude Delft.</i>
E. H. Stieltjes,	c. B. 1. zijne Onders,	<i>Buitenwatersloot.</i>

H. Stolp,	w. l. Addink,	<i>Markt.</i>
E. C. Sweerts de Landas Wijborgh,	v. s. Rosen,	<i>Brab. Turfmarkt.</i>

T.

E. Thiange,	c. B. l. zijne Ouders,	<i>Boterbrug.</i>
N. A. M. van der Thoorn,	c. B. l. Sprenger,	<i>Nieuwstraat.</i>
F. J. des Tombe,	c. B. l. van der Pluym,	<i>Vlamingstraat.</i>

V.

H. J. Verdam,	c. B. l. v. Eersel,	<i>Oude Delft.</i>
F. Verweij,	c. B. l. Weber,	<i>Achterom.</i>
K. de Vidal de St. Germain,	c. l. Rosen,	<i>Brab. Turfmarkt.</i>
W. A. van Vloten,	t. Wed. Blom,	<i>Vrouwenrecht.</i>
J. C. de Vriese.	w. l. Petersen,	<i>Jacob Gerritstraat.</i>

W.

J. J. Weve,	c. l. Begelingen,	<i>Oude Delft.</i>
H. L. Woltersom,	t. Iding,	<i>Binnenwatersloot.</i>
J. A. Wijnmalen,	v. s. v. d. Walle,	<i>Oude Delft.</i>
F. S. C. M. Wijs,	s. l. Begelingen,	<i>Oude Delft.</i>

Z.

C. F. Zeeman Jr.,	v. s. Mevr. Logger,	<i>Oude Delft.</i>
M. E. P. Zeper,	t. Huijgens,	<i>Oude Delft.</i>
J. A. J. Sibmacher Zijnen,	c. B. s. l. Nieuwland,	<i>Brab. Turfmarkt.</i>

N A A M L I J S T

der Ingeschrevenen aan de Polytechnische School,
die geen Lid zijn van het corps.

A. B. Albers,	C. I. de Vries,	<i>Binnenwatersloot.</i>
E. C. Bazuin,	V. S. van Tol,	<i>Koornmarkt.</i>
D. P. Beeser,	V. S. zijne Ouders,	<i>'s Hage.</i>
M. W. Beijerinck,	T.	
A. A. M. Beretta,	B. I.	
F. A. Bertrand,	W. I. Bosman,	<i>Brab. Turfmarkt.</i>
C. A. Besier,	C. I. zijne Ouders,	<i>'s Hage.</i>
J. Biemond,	V. S. zijne Ouders,	<i>Pijnacker.</i>
S. L. G. Birnie,	M. I. Wed. v. d. Valk,	<i>Markt.</i>
J. J. Boeije,	V. S. de Groot,	<i>Oude Delft.</i>
M. J. Boeije,	V. S. de Groot,	<i>Oude Delft.</i>
W. A. Bormans,	V. S. Pijpers,	<i>Cameretten.</i>
A. J. Bouwens,	V. S. van Stratum,	<i>Oude Delft.</i>
J. W. O. H. Bueninck,	C. B. I. zijne Moeder,	<i>'s Hage.</i>
D. J. Buijisman,	IJ.	
M. G. Cohen Stuart,	T. familie,	<i>Rotterdam.</i>
W. M. Dates,	C. I. zijne Ouders,	<i>'s Hage.</i>
J. Drost Jr.,	C. I. zijne Ouders,	<i>Leiden.</i>
E. J. G. Everts,	V. S. zijne Ouders,	<i>'s Hage.</i>
A. Fock,	C. B. I. zijne Ouders,	<i>'s Hage.</i>
C. de Haas,	V. S.	
C. de Haas Jr.,	V. S.	
H. A. Hartogh Heijs,	T. zijne Ouders,	<i>Nieuwe Laan.</i>
A. W. Hein,	C. I. Dabertrand,	<i>Burgwal.</i>

Th. W. C. Herckenrath,	C. I. Ashman,	<i>Oude Delft.</i>
J. Heyting,	V. S.	
J. A. Hooze,	M. I. Fauel,	<i>Papenstraat.</i>
D. Ingerman,	T. Beets,	<i>Hypolitusbuurt.</i>
W. C. Koomans,	C. B. I. zijne Ouders,	<i>Koornmarkt.</i>
K. J. P. Korpershoek van der Kooij,	C. B. I.	
P. A. Kraanen,	V. S.	
L. P. C. Luijten,	C. I. zijne Ouders,	<i>Haagweg.</i>
H. Brons Middel,	V. S. Weber,	<i>Achterom.</i>
J. C. du Cellié Muller,	T. Nijenhuis,	<i>Choorstraat.</i>
H. F. P. Obertop,	V. S. Beck,	<i>de Geer.</i>
H. J. Post,	V. S. Dikhof,	<i>Binnenwatersloot.</i>
M. M. E. A. Hollingerus Pijpers,	C. I. van Halderen,	<i>Voorstraat.</i>
J. Rueb,	V. S. zijne Moeder,	<i>Rijswijk.</i>
A. Serton,	S. I. Palmen,	<i>Markt.</i>
G. J. Stam,	T. zijne Ouders,	<i>'s Hage.</i>
A. F. Steers,	C. I. zijne Ouders,	<i>'s Hage.</i>
J. M. Sweep,	C. I. Olifiers,	<i>Burgwal.</i>
C. Tinholt,	C. B. S. I. Beets,	<i>Hypolitusbuurt.</i>
F. C. van Velzen.	V. S.	
A. R. M. Vink,	T. Koumans,	<i>de Geer.</i>
D. van Vliet,	W. S. I. Verschoor,	<i>Koornmarkt.</i>
J. A. Wagner,	W. I. Fundatie Rens- woude,	<i>Oude Delft.</i>
J. H. M. Waldorp,	C. I. zijne Ouders,	<i>'s Hage.</i>
H. C. F. van de Wall,	V. S. zijne Ouders,	<i>Rotterdam.</i>
J. S. C. van de Wall,	V. S. zijne Ouders,	<i>Rotterdam.</i>
P. A. Weeldenburg,	V. S.	

GETAL DER INGESCHREVENEN

AAN DE

POLYTECHNISCHE SCHOOL.

Voor Civiel Ingenieur.	102
Voor Bouwkundig Ingenieur	52
Voor Werktuigkundig Ingenieur	16
Voor Mijnen Ingenieur	4
Voor Scheepsbouwkundig Ingenieur.	13
Voor Technoloog	29
Voor verschillende studievakken	37
Voor IJker.	1
Totaal	254
Voor meer dan 1 vak ingeschreven	60
Totaal der ingeschrevenen	194

Voldoend examen B is afgelegd door:

Art. 61--62.

* W. H. J. Dates.
 P. E. Ekama.
 S. G. Everts.
 August Gorter.
 A. W. Hein.
 M. Hofland.
 C. A. Huijgen.
 F. B. 's Jacob.
 P. G. Joosten.
 * L. P. C. Luijten.
 D. R. J. van Lynden.
 H. van Meerten.
 L. C. F. J. Rieber.
 J. A. Roijer.
 Th. G. Schill.
 J. Schroeder van der Kolk.
 J. J. Weve.

Art. 61, 62 en 63.

F. S. C. M. Wijs.

Art. 64.

G. J. Mees.

NB. De met * geteekende namen behooren aan niet-leden van het corps.

**Het examen ter verkrijging van het diploma
is voldoende afgelegd:**

Voor Civiel Ingenieur.

Door de Heeren:

- * H. G. C. M. Hamming.
- J. van Hasselt.
- A. W. Mees.
- E. R. van Nes van Meerkerk.
- * F. G. N. Haitzma Mulier.
- S. J. G. van Overveldt.
- C. B. E. Ribbius.
- J. G. M. Roijaards.
- C. M. Schols.
- * A. H. T. J. Thissen.

Voor Bouwkundig Ingenieur.

Door den Heer:

- J. F. Groll.

Voor Werktuigkundig Ingenieur.

Door de Heeren:

- * J. H. L. van Deinse.
- H. C. Sprenger.

De met * geteekende namen zijn geen leden van
het Corps.

COMMISSIEN UIT DE STUDENTEN.

SENAAT.

Th. A. M. Ruijs, *President*.
 J. P. Hammann, *Vice-President*.
 D. R. J. van Lijnden, *Secretaris*.
 R. Fennema, *Bibliothecaris*.
 F. van Reenen.

Commissie tot Redactie voor den Almanak 1872.

D. de Jongh, *Pres*.
 S. P. H. van Diggelen, *Vice-Pres*.
 F. B. s'Jacob, *Secr*.
 Th. G. Schill, *Vice-Secr*.
 M. E. P. Zeper, *Commiss*.

Commissie voor den Schouwburg.

F. Verweij.
 August Gorter.
 N. A. Schelling.

BIJZONDERE COMMISSIEN.

Commissarissen der Societeit

PHOENIX.

J. A. Roijer, *Pres*.
 F. Verweij, *Vice-Pres*.
 G. J. Mees, *Thes*.
 E. A. Gaijmans, *Secr*.
 August Gorter, *Commiss*.

Commissarissen van het Muziekgezelschap

APOLLO.

- F. B. s' Jacob, *Pres.*
 S. van Groningen, *Vice-Pres.*
 B. W. F. van Riemsdijk, *Secr.*
 Th. G. Schill, *Vice-Secr.*
 J. Schroeder van der Kolk, *Comm.*

Orchest-Directeur.

- J. C. Boers. (Eere-Lid.)

Commissarissen van het Scherm- en Gymnastiek-
 gezelschap.

ODIN.

- W. J. van Geer, *Pres.*
 Th. F. A. Delprat, *Vice-Pres.*
 G. J. Mees, *Secr.*
 N. A. Schelling, *Vice-Secr.*
 J. van Wickevoort Crommelin, *Comm.*

Vaandeldrager.

- D. H. Havelaar.

Schermmeester.

.

Dispuutgezelschap

VRIJE STUDIE.

- F. van Reenen, *Pres.*
 E. C. Sweerts de Landas Wijborgh, *Vice-Pres.*
 L. C. T. J. Rieber, *Secr.*
 B. K. de Bruijn, *Vice-Secr.*
 D. H. Havelaar, *Comm.*

Leesgezelschap

MINERVA.D. de Jongh, *Pres.*G. J. Mees, *Secr.*T. Sanders, *Comm.*

Leesgezelschap

BALDUR.F. B. s' Jacob, *Pres.*G. A. M. Groeneveldt, *Vice-Pres.*August Gorter, *Secr.***DEBATING-CLUB.**S. P. H. van Diggelen, *Pres.*D. H. Havelaar, *Secr.*J. Nuhout van der Veen, *Comm.*

Bijzondere Gezelschappen en Disputen.**O. K. W.**B. P. Bilheimer, *Pres.*C. A. K. Romswinkel, *Secr.*A. J. van Eijndhoven, *Thes.***F. C. Q. D.**R. P. J. Tutein Nolthenius, *Pres.*. *Secr.*J. A. Roijer, *Comm.*

Theorie en Praktijk.

D. H. Havelaar, *Pres.*J. Nuhout van der Veen, *Secr.*B. W. F. van Riemsdijk, *Comm.** H_3 .J. de Booij, *Pres.*E. M. van Diest, *Secr.*J. Böhrling, *Thes.*

* BERZELIUS.

E. C. Sweerts de Landas Wijborgh, *Pres.*Th. F. A. Delprat, *Secr.*C. A. Huijgen, *Thes.*

* BRUGMAN.

G. Knüttel, *Pres.*D. J. Steijn Parvé Jr, *Secr.*L. J. Schüller, *Thes.*

* V. A. B. M.

B. R. de Bruijn, *Pres.*J. Schroeder van der Kolk, *Secr.*J. J. Pennink Jr., *Comm.*

* D. W. L.

H. E. Beunke, *Pres.*J. G. Ermerins, *Secr.*H. P. W. Bartelink, *Comm.*

* HET ZEVENGESTERNTJE,

ONDER DE ZINSPREUK:

DE GROOTE BEER.

Alioth (Ursa Major), *Pres.*Benetnasch, *Secr.*Mizar, *Comm.*

* GAMBRINUS.

Constantijn VI, *Grootvorst.*Aballino, *Schrijver.*Ganimedes, *Majordomus.*

* G—Z CLUB.

Arie Modder, *Pres.*Dirk de Gledder, *Secr.*Piet Paaltjens, *Comm.*

* DE GEZELLIGE FLUIT,

ONDER DE ZINSPREUK:

HIER ZET MEN KOFFIE.

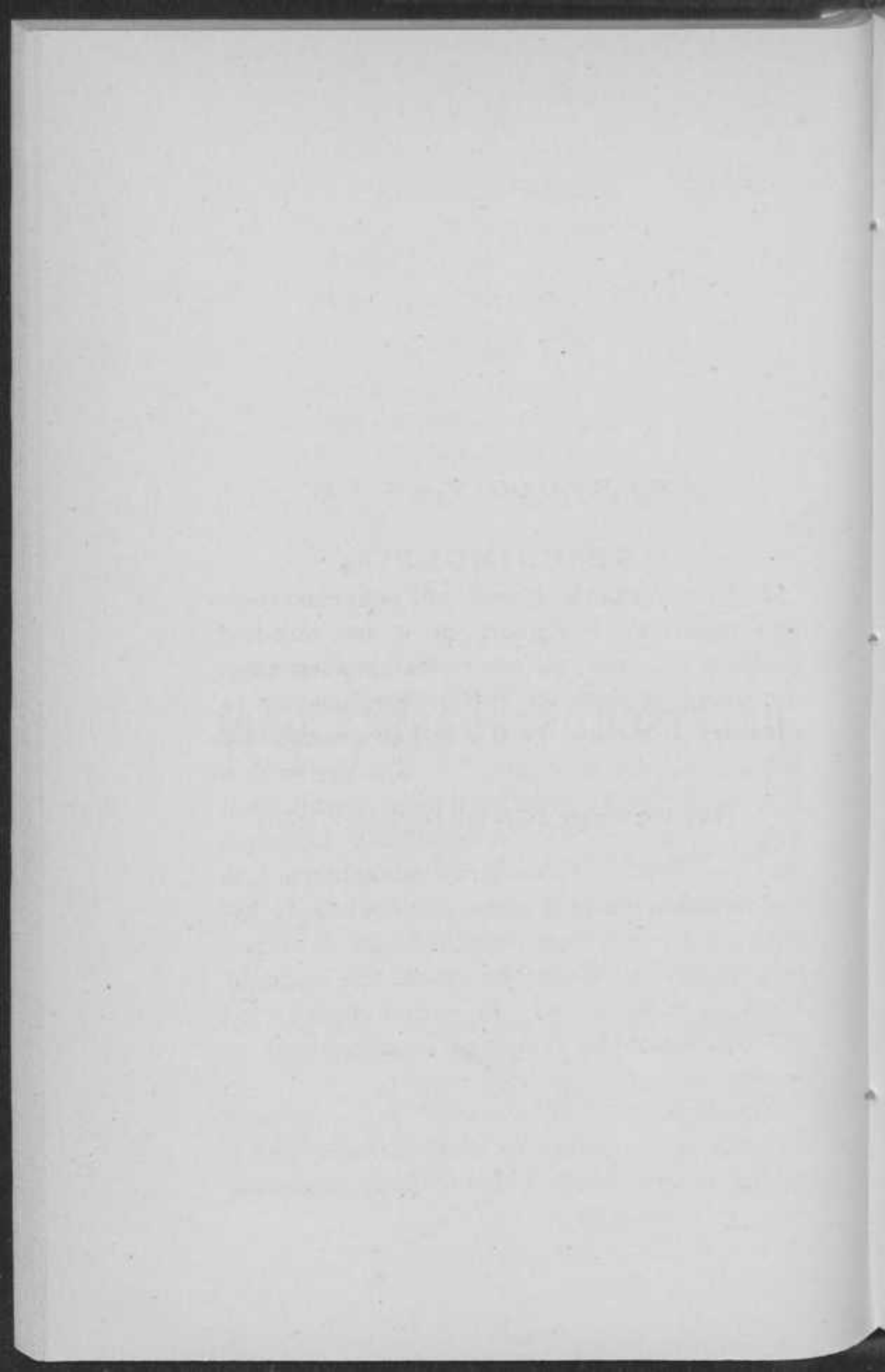
Jaco, *Zoetekouw.*Blonde Bet, *Koffievrouw.*Anpiet, *Fluitenverschalcker.*Piekwiek, *Kaaskorstverachter.*Janheri, *Melkchinees.*Speik, *Sneedjeshakker, belast met de eieren.*Wormneus, *Volontair klaplooper.*Maffie, *Milicien klaplooper, belast met de volkskanker.*

Sophie, en	{	<i>Muziekanten en afvalverkloekers.</i>
Bauschan,		

NB. De met een * geteekende gezelschappen zijn niet door den Senaat erkend.

VERVOLG VAN DE
GESCHIEDENIS
VAN HET
DELFTSCHE STUDENTENCORPS.

(Van September 1870 tot September 1871.)

Hebt ge, waarde lezers! wel eens eene voetreis gemaakt? Herinnert ge u dan nog hoe genotvol het was, na een verkwikkenden slaap des morgens vroeg de zuivere berglucht in te ademen? Herinnert ge u nog hoe gemakkelijk het u viel, met den ransel op den rug en den stok in de hand, uren achtereen voort te wandelen, zonder eenige vermoeidheid te gevoelen, — hebt ge dien onwêerstaanbaren lust ondervonden, alle bergen en heuvels te bestijgen, al waart ge overtuigd van de onmogelijkheid? — Want een gevoel van onmacht komt niet bij u op, als ge zoo gezond, zoo krachtig daar voortwandelt, — alles durft ge wagen, alles wilt ge ondernemen.....

Moeitevol was de afgelegde weg; — maar ge gunt u nog geen rust. Eerst gindsche hoogte bestegen, daar kunt ge het geheele landschap

overzien, den weg, die voor u ligt, den weg, dien ge hebt afgelegd, — daar kunt ge rust nemen en nieuwe krachten verzamelen.

De heuvel is bestegen, — maar teleurstelling is het loon voor uwen overmoed. Ge meendet den hoogsten top bereikt te hebben en alles te kunnen overzien en ge ontwaart, dat slechts de eerste heuvel bestegen is van eene geheele bergketen, waarlangs uw pad zich kronkelt. Mistroostig keert ge u om, en — het heerlijke groene dal, waardoor ge langs ruischende beekjes hebt voortgewandeld, ligt voor u. Zie, daar loopt uw pad, daar zijt ge het riviertje overgetrokken, daar ginds zijt ge dien berg afgedaald en daar verder kunt ge nog dat smalle pad langs dien diepen afgrond ontwaren. En met eenige zelfvoldoening komt ieder gedeelte van den afgelegden weg u weêr voor den geest: de moeilijkheden, die ge overwonnen hebt, de schoone punten waarop ge in stillen ernst Gods heerlijke schepping hebt aanbeden, de duizende gedachten, die bij iederen nieuwen indruk uw hoofd hebben doorkruist, — alles komt u achtereenvolgens weêr voor den geest en ge smaakt het genot eenige oogenblikken te leven in 't verleden.

Maar ook slechts voor eenige oogenblikken, want er ligt nog een weg voor u, dien ge te bewandelen hebt en waarvan ge niet weet wat hij u zal opleveren. Groot zijn misschien nog

de moeilijkheden, die ge te overwinnen hebt — maar, moed gehouden: de herinnering aan 't verleden zal u kracht geven voor de toekomst.

En wij, Leden van 't Delftsche Studenten-Corps! ook wij hebben na een jaar weêr een rustpunt bereikt, — ook wij trachten te vergeefs met onze blikken den dikken sluier te door- dringen, die ons de toekomst verbergt. — Ook wij hebben weêr nieuwe krachten noodig, op- dat geen hinderpalen ons van den ingeslagen weg kunnen doen afwijken.

Werpen wij daartoe een' blik in 't naast ver- leden, waardoor wij dan tevens eene bladzijde toevoegen aan de

GESCHIEDENIS

VAN HET

DELFTSCHE STUDENTENCORPS.

O! Delftsche burger! leg nêer uw' schepter, dien ge gedurende twee maanden met zooveel overmoed gezwaaid hebt! — Maakt u gereed, gij huisphilisters! om den wedergekeerden eene goede ontvangst te bereiden! — Ontwaak, o Phoenix! en breidt uwe vleugelen uit over hen, die reeds zoo dikwijls zich daaronder ge- koesterd hebben! — Staat op uw post, gij gediensstige geesten der Polytechnische School! het sein tot den intocht is gegeven, en daar-

mede is uw rijk uit en uwe rust verdwenen.
Delft herleeft.

Op de sedert geruimen tijd ontvolkte straten ziet men langzamerhand zich kleine groepjes vormen van vrienden, die elkander bij het wederzien met warmte de hand schudden. De vroolijkheid staat op hun gelaat te lezen, want hoe genoegelijk ook de afgeloopen tijd van rust moge geweest zijn, zoo gevoelen ze zich toch wêer gelukkig te midden van dien vriendenkring, waarmede ze lief en leed hebben gedeeld. Ze staren in 't rond; alles komt hun wêer zoo bekend voor, alles is gebleven zooals ze het verlaten hadden, ze voelen zich wêer geheel thuis in Delft.

Maar aan den naauwlettenden toeschouwer zal het niet zijn ontgaan, dat, onder degenen, die Delft's straten weder bevolkt hebben, er sommigen zijn, die geen deel kunnen nemen aan het genot van het „wederzien.” Het zijn zij, die voor de eerste maal den grond van 't stedeke Delft betreden. — Wat voelen zij zich vreemd: op straat — alles is hun nieuw, nergens zien zij een bekend gezicht, niemand kent hen en toch meenen zij, dat zij door een ieder worden nageöogd; op de pas gehuurde kamer — ze voelen er zich niet thuis, alles ziet er nog zoo ongezellig uit, geen platen aan den wand, geen boeken, geen door de gewoonte verleidelijk geworden hoekje. Hoe anders zaten

ze daar in de ouderlijke woning: wat al vroolijke gezichten wachtten hen in de huiskamer, als het werk was afgedaan, — wat een genoeg om dan de zusjes te plagen en met de kleine brôers te stoeijen, wat een genot om met Vader de politiek van den dag te bespreken of in diens welgevulde boekenkast te snuffelen, en hier is dit een voorsmaak van het zoo geroemde studentenleven, waarnaar de schooljongen reeds met angstig verlangen heeft uitgezien?

„Oordeelt niet voor het tijd is,” jeugdige wandelaars! Eerst nu zijt ge genaderd aan den voet des heuvels, dien ge te bestijgen hebt, hoe wilt ge nu reeds oordeelen over hetgeen daar achter gelegen is.

Het lang gewenschte oogenblik is eindelijk daar. De Senaat heeft allen opgeroepen, die wenschen lid te worden van 't Delftsche Studenten-Corps.

De inschrijving van ruim een veertigtal jongelui heeft op de gebruikelijke wijze, onder de luidruchtigste uitingen van menschlievendheid der leden, plaats.

In de zaal echter waar de Senaat vergaderd is, heerscht eene diepe stilte: de president richt een kort woord tot de aanstaande candidaat-leden, ten einde hun moed in te spreken voor den proeftijd, die weldra voor hen een aanvang zal nemen. De hamer valt, en in een oogwenk

heeft ieder der candidaat-leden zijn man gevonden die hem terstond proefondervindelijk zal aantoonen welke de plichten zijn, die hij te vervullen heeft.

De groentijd liep vrij rustig af. Slechts eene enkele maal, toen twee der candidaat-leden zich vrijheden hadden veroorloofd in strijd met de verplichtingen verbonden aan hun proeftijd, was de inmenging van den Senaat noodzakelijk. Een der aangeklaagden kreeg verlenging van zijn noviciaat, welke straf hem echter later weder werd kwijtgescholden.

Het einde van September viel samen met het einde van den groentijd. De plechtige inauguratie der nieuwe leden door den Senaat had plaats op 30 September.

De dag was dan eindelijk aangebroken het uur eindelijk geslagen, het oogenblik gekomen dat ze plechtig door den Senaat tot leden van het Delftsche Studenten Corps zouden verklaard worden.

..... De stem van den President wêerklinkt nog in het lokaal, — de geheele vergadering is in diepe aandacht verzonken. Daar schrikt een ieder op — de toonen van het Iō-vivat klinken van de naastbij gelegen zaal een ieder in de ooren. De deuren openen zich en in een oogwenk bevinden zich de nieuwe leden te midden van hunne oudere broeders, die hen in de net versierde zaal hadden staan opwachten

elkander verdringende om de eerste te zijn den nieuwen Leden welkom te heeten! — Met hartelust werd er dien avond feest gevierd. De nieuwe leden voelden zich gelukkig, maar de oudere leden niet minder, want het oogenblik was daar, dat zij iets konden bijdragen hen het naast verleden zoo snel mogelijk te doen vergeten.

„Vreugde, vroolijkheid, vriendschap,” zie daar de leuze van een avond, waarvan de indruk bij elk der nieuwe leden zeker onuitwisbaar zal zijn.

Den volgenden dag vierden de nieuwe leden hunne intrede in het Corps met eene rijpartij, die door het schoonste weder begunstigd werd

Niet zonder reden had echter „de Vereeniging van het Roode Kruis” gemeend bij deze gelegenheid een ruimen werkkring te vinden. Door hare welgemeende zorgen vertoonde zich dan ook eene goed ingerichte ambulance, bediend door de meest ervaren geneesheeren, en gevuld met de verkwikkendste medicijnen, op alle punten, waar hulp vereischt mocht worden. Aan hare goede diensten was het dan ook voor een deel te danken dat de feestvierenden in staat waren het diner, dat hen in de residentie wachtte naar waarde te schatten.

Na afloop van het feestmaal werd de reis naar Delft ondernomen, dat intusschen een geheel

vreemd aanzien verkregen had. De straten waren dicht bevolkt, terwijl de geopende vensters gevuld waren met de liefstalligste toeschouwers. De duisternis van den avond werd getart door het licht van Bengaalsch vuur, dat op verschillende punten werd ontstoken, en door de dubbele rij van fakkels, die den feestelijken optocht vergezelde. De muziekcorpsen, die den trein openden en sloten, verkondigden luide, dat weêr nieuwe leden in 't Delftsche Studenten-Corps waren opgenomen.

De Societeit „Phoenix” ontving daarop de feestvierenden in hare gastvrije zalen, ten einde hen aan de nieuwsgierige blikken van den Delvenaar te onttrekken.

Aan het feesten kwam hierop een einde en het liet zich aanzien, dat rust en kalmte de plaats der opgewondenheid zouden innemen. Doch ziet, op een ander terrein wordt de belangstelling der leden weder gaande gemaakt.

De Commissie tot redactie van den Almanak was door verschillende omstandigheden onvoldoende geworden. Verkiezingen werden uitgeschreven, waarvan echter de uitslag bleek in strijd te zijn met den letter der Corpswet. Door een tiental leden werd daarom eene Corpsvergadering aangevraagd ten einde den Senaat te verzoeken de plaats gehad hebbende stemming nietig te verklaren. De kwestie was deze. Voor één der opengevallen plaatsen van de Redactie-

Commissie was iemand verkozen, die het afge-
loopen jaar, voor zijne studiën, in het buiten-
land had moeten doorbrengen. Na dat jaar was
hij weer in Delft teruggekomen en moest, ten
einde weer in het Corps te worden opgenomen,
zich op nieuw aan eene installatie onderwerpen.
Volgens de wet mogen de nieuwe leden niet
voor 1 Maart voor corps-betrekkingen gekozen
worden. Door den uitslag der stemming bleek het
echter, dat het meerendeel der leden dit ar-
tikel niet wenschte toegepast te zien op per-
sonen in bovengenoemde omstandigheden ver-
keerende. De aangevraagde Corpsvergadering
had plaats, waarop door den Senaat in dien
geest eene wetsverandering werd voorgesteld,
waarbij tevens werd aangenomen, dat de her-
opname van meergemelde personen eenvoudig
kon geschieden door hunne inschrijving bij den
Secretaris van het Corps.

Daarmede liep dit incident af. Het resultaat
der verkiezingen was dat de Redactie-Commissie
als volgt werd zamengesteld.

N. S. RAMBONNET,	<i>President.</i>
G. J. DU MARCHIE SARVAAS,	<i>Vice-President.</i>
R. P. J. TUTEIN NOLTHENIUS,	<i>Secretaris</i>
R. FENNEMA,	<i>Vice-Secretaris.</i>
JOHS. DROST, JR.	

Terwijl deze kleine verwikkelingen in ons
Studenten Corps plaats vonden, werd de wereld
daarbuiten door groote gebeurtenissen beroerd,

waardoor eene met bloed bevlekte bladzijde aan de Geschiedenis zou worden toegevoegd.

Gedurende de vacantie werden we plotseling gestoord in onze vredelievende gedachten, die de aanblik der natuur verschaft, door de mare, dat twee besehaafde Europeesche natiën zich voorbereidden tegen elkander ten strijde te trekken. Met eene ongekende snelheid hadden beide partijen zich strijdvaardig gemaakt. Reeds klinkt het kanongebulder bij Weissemburg en Wörth ons in de ooren. — De Duitsche wapenen zegepralen, Mac-Mahon wordt verslagen, en offert duizende menschenlevens op om nog een deel van zijne armée te redden. — Snel maar omzichtig rukken de Duitsche legers voorwaarts. — Een deel der Fransche strijdkrachten trekt zich op Metz terug. — De botsing der beide vijandelijke legers is onvermijdelijk. — Vier dagen achtereen wordt er met ongekenen leeuwenmoed en bewonderenswaardige standvastigheid van beide zijden gestreden. Gravelotte is het tooneel der vernielendste gevechten. Sedan! — Straatsburg! — Metz! — Parijs! — de Duitsche wapenen *blijven* zegepralen.....

Europa had schijnbaar kalm en rustig toegezien, na alvorens maatregelen genomen te hebben, ten einde eene volkomen neutraliteit te kunnen handhaven.

In ons kleine Vaderland was de beweging groot. Gantsche dagen had het troepenvervoer

plaats, terwijl er tevens met ijver werd gewerkt aan 't herstel der vestingen.

Het volk vertrouwde op zijne regeering, doch autoriteiten konden niet nalaten over den toestand der verdedigings-middelen bedenkelijk het hoofd te schudden.

De couranten gewaagden van toenemende macht van Pruissen, van aantasting onzer vrijheid, van annexatie, en aan de verschillende weërbaarheids-vereenigingen liet men recht wedervaren. Alom heerschte de leuze dat geen wet iemand kan ontslaan van de verplichting zijn Vaderland te helpen verdedigen.....

Die algemeene opgewondenheid had echter langzamerhand plaats gemaakt voor meer ernstige beschouwingen en onwillekeurig begon men zich af te vragen wat Nederland in tijden van gevaar tegenover eene machtsontwikkeling zoude kunnen stellen, als die welke Pruissen tegen zijn' vijand had aangewend.

In die dagen, dat een ieder werkelijk wanhoopte, ontving ons Corps een blijk van welwillendheid van onzen geachten stadgenoot den Heer Stieltjes. Hij oordeelde eene verdediging van Nederland mogelijk, indien zij aan goede handen was toevertrouwd.

Die bemoedigende woorden uit den mond van den Heer Stieltjes zelven te hooren, het hoe en het waarom er bij te vernemen, dat alles drong den Senaat zich tot hem te wenden

met het verzoek ons in de gelegenheid te stellen iets van onze verdediging te leeren kennen. De Heer Stieltjes betoonde zich terstond bereid het verzoek van den Senaat in te willigen en opende daartoe weldra eene avond-cursus over verdediging in 't algemeen en over die van Nederland in 't bijzonder. Niet alleen de belangrijkheid van het onderwerp, maar voornamelijk ook de boeiende voordracht van den Heer Stieltjes, lokte gedurende den geheelen cursus talrijke toehoorders, die met klimmende belangstelling diens juiste opmerkingen trachtten in het geheugen te prenten. Het zij ons vergund den Heer Stieltjes onzen oprechten dank te betuigen, niet alleen voor de moeite en de vele opofferingen, die hij zich getroost heeft, maar bovendien, omdat de opening van eene dergelijke cursus als eene eerste poging kan beschouwd worden om de vestingbouw binnen den werkkring te brengen der Civiel Ingenieurs.

Doch keeren wij tot onze eigenlijke Corpszaken terug.

Omstreeks half November werden de Leden weder opgeroepen ten einde een' President van 't Corps te verkiezen. De Heer E. R. van Nes van Meerkerk was in 't vorige jaar voor de tweede maal voor die betrekking gekozen. Zijne studiën veroorloofden hem echter niet langer de plichten aan die betrekking verbonden nauwgezet

te vervullen, zoodat een plaats-vervanger moest worden benoemd. De keuze stond tusschen twee personen. IJverig werd van beide zijden gestreden. Zelden heeft het Corps zooveel belangstelling bij de stembus betoond. De uitslag van de stemming was, dat de Heer C. J. van der Mandele als President verkozen werd, terwijl door de benoeming van den Heer D. R. J. van Lijnden de Senaat weder voltallig was, die zich als volgt constitueerde:

C. J. VAN DER MANDELE, *President.*

O. J. A. REPELAER, *Vice-President.*

TH. A. M. RUIJS, *Secretaris.*

R. J. CASTENDIJK JR., *Bibliothecaris.*

D. R. J. VAN LIJNDEN.

Op de eerste Corpsvergadering, die de nieuw benoemde President leidde, kon deze het Corps eene aangename tijding brengen. De Senaat had mededeeling ontvangen, dat het Utrechtsche Studenten-Corps de vriendschapsbetrekkingen, die vroeger tusschen genoemd Corps en het Delftsche Studenten-Corps bestaan hadden, weder wenschte vernieuwd te zien. — De Senaat stelde dientengevolge voor, den Utrechtschen Senaat dank te zeggen voor de gedane mededeeling, met de verzekering, dat het Corps instemde met de daaraan toegevoegde wenschen.

Intusschen was echter de tijd, waarop gewoonlijk de almanak werd uitgegeven, ver-

streken. Deze vertraging was te wijten aan de langdurige onvoltalligheid der Redactie-Commissie, aan het te laat in behandeling nemen van het verslag en eindelijk aan het feit, dat de Redactie-Commissie geheel op het Corps vertrouwende, zich deerlijk in hare verwachtingen zag bedrogen. Dit alles was algemeen bekend, het was dus geen wonder dat, toen eindelijk het jaarboekje verscheen, men met eene sidderende hand er naar greep en het volume en den inhoud angstig vergeleek met dien van vorige almanakken.

Welke de algemeene indruk was, die het boekje te weeg bracht, kunnen wij niet in enkele trekken weêrgeven, want er heerschte groote verdeeldheid, maar hierin was men het eens: men was ontevreden op de Redactie-Commissie en voornamelijk op zich zelf.

Doch het bleef niet bij een ontevreden gemompel. Eenigen tijd na de verschijning van den almanak werden de meeste grieven openhartig blootgelegd in eene brochure, waarin bovendien de Redactie-Commissie hevig over hare handelingen en werkzaamheden aangevallen werd. De leden, niet wetende wat zij van de verschillende beschuldigingen moesten denken, wenschten licht over de zaak verspreid te zien. Door 10 leden werd eene Corps-vergadering aangevraagd, ten einde de verschillende punten van beschuldiging te onderzoeken en de Redactie Commissie

de gelegenheid te verschaffen zich te verdedigen. Deze wijze van behandeling der kwestie bleek door de vele persoonlijke aangelegenheden, die er mede gemoeid waren, onmogelijk te zijn. Dien ten gevolge werd het onderzoek in handen van den Senaat gesteld, die met ijver en naauwgezetheid de zaak in behandeling nam. In het gedetailleerd verslag den Leden aangeboden concludeerde de Senaat dat, niettegenstaande de schrijver van de brochure tot staving van zijn gevoelen enkele malen de waarheid was te buiten gegaan en hier en daar onbewezen zaken had aangehaald, de Redactie-Commissie zich bij de uitoefening van haar mandaat aan verschillende ongepaste, laakbare en onwettige handelingen had schuldig gemaakt.

Deze conclusie werd op eene eerstvolgende Corpsvergadering bekrachtigd door de goedkeuring der leden, die bovendien nog eene motie aannamen ten einde den schrijver van de brochure openlijk dank te zeggen voor de moeite die hij zich getroost had om de aandacht der leden op ingeslopen misbruiken te vestigen.

Doch na den regen die zooveel geschaad had, kwam een koesterende zonneshijn.

Twee en twintig Maart naderde met rassche schreden; op dien dag zou het duidelijk blijken dat de plaats gehad hebbende oneenigheden geen ongunstigen invloed uitgeoefend hadden

op den bestaanden Corpsgeest. In 't algemeen waren er in dien tijd verschillende symptomen waaruit men kon zien dat het Corps werkelijk bloeide.

Het leden-aantal werd met drie vermeerderd. Alom heerschte groote belangstelling voor Corps-zaken en met ijver was een ieder in de weer om den dies natalis van het Corps zoo luisterrijk mogelijk te vieren.

Den avond te voren verzamelde zich nagenoeg het geheele Corps in de Sociteit om gezamenlijk van het oude- in het nieuwe jaar te treden. Niet weinig luister werd aan dien, toch reeds zoo gezelligen avond, bijgezet door de allergeestigste werkzaamheden van het alom beroemde en beruchte gezelschap onder leiding van „Monsieur B, dit le grand diable ”

Den volgenden morgen was Delft in feestgewaad getooid. Heerlijk scheen de lentezon en geen wolkje was aan den hemel zichtbaar. De rijtuigen der verschillende afgevaardigden van de gezelschappen en disпутen reden met woeste vaart heen en weder. — De Senaat hield dien dag als gewoonlijk receptie ten einde de gelukwensen voor het Corps te ontvangen, om daarna een rijtoer in Delft's omstreken te ondernemen.

Van alle kanten kwamen rijtuigen opdagen gevuld met jongelui in de potsierlijkste costumes gehuld. Een twintigtal ruiters, gedeeltelijk als

jockey gekleed, stond gereed om de lange reeks van rijtuigen, die dat van den Senaat zouden volgen, te vergezellen.

Bij de terugkomst in Delft wachtte den feestvierenden eene tooneelvoorstelling door het uitgelezen gezelschap van den heer van Lier, waardoor de feestvreugde in eenigzins kalmere vormen werd gebracht. Een uitstekend ingericht collation, waaraan een honderdtal leden deel nam, besloot het feest op waardige wijze. (*)

Te betreuren was het dat de algemeene feestvreugde van dien dag door eene minder kiesche handeling van een der feestvierenden eenige oogenblikken gevaar liep verstoord te worden. De Senaat echter nam de zaak ter harte en strafte den schuldige, ten einde de eer van het Corps voor smet te vrijwaren.

Wie dacht er echter aan, toen op 21 en 22 Maart, een ieder van harte deelnam aan het vrolijke feest, dat weinige dagen daarna de gebruikelijke rouw gedurende zes weken door het Corps zou worden aangenomen. Kort na het eindigen der feestelijkheden ontving de Senaat

(*) De oude kwestie over de viering der dies natalis, in 't afgelopen jaar door den Heer J W Tijdeman Jr. in de Vox weder aangeroerd, is in een onzer Corpsvergaderingen behandeld en tot een einde gebracht. Het is ons daarom een genoegen hier te kunnen vermelden dat ditmaal alle leden aan het Collation *kosteloos* konden deelnemen.

de officiële tijding, dat een lid van 't Corps P. J. E. van Driest te midden van zijnen familiekring aan zijne vrienden en bekenden door den dood ontrukkt was. Reeds van den aanvang van zijn studententijd aan de ziekenkamer gekluisterd, was hem de gelegenheid benomen zich van vrienden te omringen waardoor hij gekend en gewaardeerd zou kunnen worden. Wij betreuren in hem een broeder die naarmate zijne krachten het hem toelieten zijn geest in gelijke richting trachtte te ontwikkelen.

De gewone verkiezingen waren intusschen in Maart begonnen en duurden nog altijd voort. Want alhoewel men eensgezind was in de keuze van een President, en de Senaat ook spoedig voltallig was, zoo behoeft het geen betoog dat het na al het gebeurde uiterst moeielijk was eene Redactie-Commissie zamen te stellen.

Na vele stemmingen en herstemmingen werden eindelijk de Commissiën van het Corps als volgt geconstitueerd:

Senaat.

TH. A. M. RUIJS,	<i>President.</i>
J. P. HAMMANN,	<i>Vice-President.</i>
D. R. J. VAN LIJNDEN,	<i>Secretaris.</i>
R. FENNEMA,	<i>Bibliothecaris.</i>
F. VAN REENEN.	

Commissie tot Redactie van den
Almanak.

JOHS DROST JR.	<i>President.</i>
S. P. H. VAN DIGGELEN,	<i>Vice-President.</i>
F. B. 's JACOB,	<i>Secretaris.</i>
F. G. SCHILL,	<i>Vice-Secretaris.</i>
D. DE JONGH.	

Schouwburg- en Stem-Commissie.

F. VERWEIJ.
AUG. GORTER.
N. A. SCHELLING.

Dit waren de laatste gebeurtenissen, die getuigden van den Corpsgeest, welke gedurende dit jaar op ieder terrein zoo krachtig zich had doen gelden. Oneenigheid had hare plaats gevonden naast eendracht, — vrienden sloten zich nauwer aaneen, — vijanden reikten elkander de hand, — en broederlijk werd er zaamgewerkt tot welzijn van het Corps.

Maar men zou meer kunnen eischen van den geschiedschrijver, dan eene eenvoudige mededeeling van gebeurtenissen. Men wensche echter geen schildering van den toestand, waarin het Corps nu verzonk. Een groot aantal leden begon Delft reeds te verlaten ten einde de dampige atmosfeer met de zuivere buitenlucht te verwisselen. En de leden die achterbleven, doch daartoe zouden wij u in de verschillende

studeervertrekken moeten binnen leiden. Daar alleen kunt ge hen vinden, daar kunt ge hen zien zitten, angstig zich wapenende tegen het grijnzende monster, dat steeds nader en nader komt.

Lang liet het zich dit jaar wachten, waardoor de spanning echter toenam, want de strijd moest toch gestreden worden.

Eindelijk openen zich de deuren van het strijdperk. De aanval zal van twee kanten te gelijk geschieden. — De kampvechters houden moedig stand en strijden voort, de een met meer de ander met minder succes.

De strijd loopt ten einde. — Oorverdoovend zijn de gelukwensen, waarmede de overwinnaars worden begroet en voor 't eerst wordt er weêr onbekommerd feest gevierd. Maar het was tevens ook voor 't laatst, want weldra spoedde een ieder zich naar de ouderlijke woning.

GEZELSCHAPPEN.

Phoenix. Wanneer wij aan de verschillende gezelschappen denken, die, ja wij durven het gerust zeggen, onafscheidelijk aan het Corps verbonden zijn, dan komt ons zeer zeker in de eerste plaats de Societeit Phoenix voor den

geest. Wat al genoegelijke avonden hebben wij daar ook dit jaar weder gesleten, 't zij te mid-den van een luidruchtig kroegfeest, 't zij kalm aan de groote ronde tafel gezeten.

In het afgeloopen jaar hebben, groote veranderingen in ons societeits-gebouw plaats gehad en veel is er gedaan om het den leden zoo aangenaam en gemakkelijk mogelijk te maken. Ziet slechts in de leeskamer die nieuwe boekenkast en practische inrichting voor dagbladen en brochures. Ziet den tuin, welig begroeid en met heesters beplant en voorzien van eene kegelbaan, waarover eene sierlijke overdekking is aangebracht. De „schavotkleur,” die aan zoo velen eenen spotachtigen glimlach ontlokte, heeft voor eene met smaak uitgezochte geele tint plaats moeten maken. Maar terwijl ge daar al die veranderingen eenigszins naauwkeuriger gadeslaat, voelt ge eene minder aangename afkoeling aan de voeten. Maar wees dan ook voorzichtig! ge staat op een roosterwerk, dat een kanaal afsluit, een deel uitmakende van de nieuwe ventilatie, die aan het lokaal is aangebracht.

Na op al deze veranderingen gewezen te hebben, behoeft het, dunkt ons, geen betoog meer, dat de Societeit Phoenix in den welvarendsten toestand verkeert.

Niet al deze wijzigingen hebben nu reeds kunnen toonen werkelijk verbeteringen te zijn,

maar wij hopen, dat de groote ijver, die het Bestuur aan den dag heeft gelegd om de localiteit te verbeteren en de gezelligheid te vermeerderen, met eenen voortdurende toenemen den bloei van onze Societeit moge bekroond worden.

Ook de bemoeiingen van het Bestuur om het consumable te verbeteren en uit te breiden werden zeer door de leden op prijs gesteld. Op dit terrein kan echter nog veel, zeer veel gedaan worden en wij hopen dat ook het nieuwe Bestuur voornamelijk in deze richting werkzaam moge zijn.

Apollo. Het muziekgezelschap „Appollo” verkeerde het laatste jaar in den toestand eener convalescente. De krachten van het gezelschap schenen door bijdragen in de Corpsfeesten van 1868 en door de viering van zijn eigen twintigjarig bestaan in 1869 geheel ondermijnd te zijn. Het jaar 1869—1870 sloot met een schijnbaar batig saldo, doch door een zamenloop van omstandigheden was er feitelijk een zelfs vrij groot tekort. Onder dergelijke slechte voortteeken en moest het gezelschap het jaar 1870—1871 intreden, waarin noodzakelijk de staat der geldmiddelen verbeterd en aan de rechtmatige eischen der Leden moest voldaan worden. Dit was het doel, dat het Bestuur zich voorstelde; bereikte het dat doel, dan kon het met recht

verwachten, dat het gezelschap zijne oude krachten zou herkrijgen. — Door uiterst voorzichtig en vooral zuinig te werken is het Bestuur in zijne pogingen geslaagd. Vier concerten werden dit jaar door Apollo gegeven, waarvan twee Heerenconcerten met orkest, één dilettanten Heerenconcert en een Damesconcert ter viering van het Beethovenfeest.

Tegelijkertijd is de finantiele atmosfeer gezuiverd, terwijl het gezelschap zich bovendien op een klein batig saldo kan beroemen.

Met de herinnering aan de aangename avonden waarop waar kunstgenot is kunnen gesmaakt worden, kan Apollo met gerustheid de toekomst te gemoet gaan; doch voorzigtigheid en zuinigheid blijven steeds bij het Bestuur voorheerschen.

Odin gaf dit jaar een schitterend assaut, waardoor de buitenwereld slechts een klein denkbeeld kreeg van die phiesieke krachten, die er in ons Corps schuilen. De tooneelvoorstelling en het bal waarmede deze avond besloten werd, doen dit feest onder de luisterrijkste en gezelligste rangschikken.

Deze festiviteiten hebben echter niet verhinderd, dat tegelijkertijd vele verbeteringen in het lokaal zijn aangebracht. Ook door het aannemen van eenen nieuwen schermmeester heeft het Bestuur aan den wensch van vele leden voldaan.

Vrije Studie blijft steeds een der gezelschappen die het hoogst in de gunst der Corpsleden staan aangeschreven. En geen wonder. De tal van aangename en tevens nuttige avonden, waarop mannen als Pierson, Rauwenhoff en Alberdingh Thym zich hebben doen hooren, geven het recht op dezen voorrang.

Ook op de gunst der Delftsche burgerij kan het zich beroemen, hetwelk bleek uit het keurig bewerkte vaandel, het gezelschap door een tal van Delftsche Jonge dames aangeboden. Het geschenk werd in tegenwoordigheid van alle donnatrices en alle leden van „Vrije Studie” in ontvangst genomen. De hartelijke woorden daarbij gesproken door Mej. J. van Kuijk verhoogden niet weinig de waarde van het ons reeds zoo dierbaar geschenk, dat vervolgens, nadat door den President van „Vrije Studie”, de Heer Th. A. M. Ruijs een woord van dank was gesproken, ten einde de gevoelens te vertolken, die op dat oogenblik alle leden bezielde, in feestelijken optocht naar het archief werd overgebracht.

De *Debating-Club* blijft steeds in kwijnenden toestand. Na zeer veel moeite slaagde het bestuur er in eenige namen op de lijst der verdedigers te doen plaatsen; doch de geheel kunstmatige belangstelling, door de leden in de vergaderingen betoond, bracht ook bij het Bestuur ontmoediging te weeg.

Door de vergaderingen in de leeszaal der Societeit Phoenix te doen plaats hebben, trachtte het bestuur de gezelligheid dier bijeenkomsten te vermeerderen. De gelegenheid heeft echter ontbroken om te toonen dat deze verandering werkelijk eene verbetering was.

Minerva heeft dit jaar in bloeienden toestand verkeerd. De goede staat der kas waarborgt den Leden voortdurend eene leerrijke lectuur.

Het leesgezelschap *Baldur* was door den grooten toevloed van leden genoodzaakt eene rubriek voor Candidaat-leden te openen. Deze Candidaat-leden hadden den voorrang wanneer er plaatsen openvielen, terwijl zij bovendien tegen betaling der halve Contributie, de oude boeken ter lezing ontvingen. Het gehalte der rondgezonden boekwerken voldeed niet aan de leden, evenmin aan het Bestuur. Ook hierin was de nadeelige invloed van den oorlog zeer merkbaar.

Het dispuut *O. K. W.* kon zich ook dit jaar beroemen uiterst aangename en vrolijke avonden aan zijne leden te hebben verschaft.

F. C. Q. D. hield minder bijeenkomsten dan in vorige jaren. De belangrijkheid der vergaderingen is daardoor ook ongetwijfeld toegenomen.

Berzelius verkeerde in welvarenden toestand, niettegenstaande bijna alle leden onder examenweeën gebukt gingen.

Theorie en Praktijk is in jongere handen overgegaan en heeft vele en zeker zeer belangrijke vergaderingen gehouden.

De bloeiende toestand waarop *H³* zich jaren lang heeft kunnen beroemen, heeft ook dit jaar aangehouden. De vergaderingen waren minder talrijk maar uiterst gezellig.

Het dispuut *Brugman* trachtte door het aannemen van nieuwe leden versche krachten in zich te ontwikkelen. Ook dit heeft zeer zeker kunnen bijdragen om aan de leden aangename en belangrijke vergaderingen te verschaffen.

V. A. B. M. verkeerde in bloeienden toestand.

Over het algemeen zouden wij niet durven beweren, dat de ijver voor disputen dit jaar is toegenomen. Vooral de nieuwe leden, anders meestal de steunpilaren voor deze inrichtingen, hebben ditmaal weinig neiging getoond, door eene nauwe aaneensluiting het nuttige met het aangename te vereenigen. Wij betreuren het dat wij dit feit moeten constateeren, daar het onze innige overtuiging is, dat de bloei van den

dispuutgeest in zeer naauw verband staat met den toekomstigen bloei van het Corps.

Gambrinus (*) lag nog voortdurend machteloos ter aarde, terwijl *Mazeppa* een dichte stofwolk achter zich laat, waardoor het onttrokken blijft aan het menschelijk oog.

Op ruime schaal werd ook dit jaar een *Studenten-Casino* gegeven. De talrijke opkomst en de schitterende inrichting der zaal, doen ons met genoegen op dat luisterrijk feest terugzien.

COLLEGES.

Bij de behandeling van dit gedeelte van het jaarijksch verslag heeft de Redactie-Commissie gemeend het voorbeeld der beide vorige Commissiën te moeten volgen. Zij is dus bij de behandeling der Colleges, die in het jaar 1870—1871 aan de Polytechnische school gegeven zijn, bijgestaan door rapporteurs, aan wie zij bij dezen openlijk haren dank betuigt.

De Colleges van Prof. Cohen Stuart in Landmeten en Waterpassen worden algemeen als

(*) Naar wij vernemen is onlangs een versch vat bier op *Gambrians* door nieuwe volgelingen opengestoken

goed beschouwd. Den grooten ijver waarmede ZHG. tracht ons de zaken duidelijk te maken kunnen wij niet genoeg waardeeren.

Op nieuw kregen wij een bewijs van de groote welwillendheid, waarmede ZHG. steeds aan onze wenschen een gunstig oor verleent. Wij betuigen daarom ZHG. hierbij onzen oprechten dank voor de bereidwilligheid, waarmede hij de overvloedige uren van het College in Landmeten en Waterpassen bestemde tot praktische oefening met de daarmede in betrekking staande instrumenten. Alhoewel de gelegenheid daartoe zeer slecht kan genoemd worden zoo gelooven wij toch, dat dergelijke praktische oefeningen veel zullen bijdragen tot het juist begrip der zaak.

Het College van ZHG. in *Geodesie* wordt als zeer degelijk beschouwd. Eene slechte verdeling van den beschikbaren tijd heeft echter een' ongunstigen invloed uitgeoefend op de aan het einde der cursus behandelde onderwerpen. Hierdoor viel hun niet alleen eene minder uitvoerige bespreking ten deel, maar de tijd ontbrak tevens ze aan eene grondige eigen studie te onderwerpen.

Op nieuw dringen wij aan op de inwilliging van een reeds meermalen geuit verlangen, nl. ons meer in de gelegenheid te stellen het observatorium te bezoeken. Practische oefeningen toch met het universaal instrument, waarover

ZHG. beschikken kan, zouden aan het College in Geodesie veel waarde bijzetten.

De Colleges over *Moteurs* worden zeer geroemd. Zonderling is het dan ook, dat ze zoo slecht bezocht worden.

Met veel lof kunnen wij gewagen van de wijze, waarop door Prof. Baehr de *Theoretische Mechanica* wordt gedoceerd. ZHG. bezit bij uitnemendheid den tact zich op het standpunt van den toehoorder te plaatsen, waardoor het hem bijna altijd gelukt de moeilijkheden op te sporen, waarop degeen, die zich de zaak moet eigen maken, kan stuiten. Te bejammeren is het dat door deze wijze van doceeren de gedachtenloop van ZHG. wel eens wordt afgebroken, hetgeen dikwijls zeer hinderlijk voor de toehoorders is.

Voor al zijn wij ZHG. dank verschuldigd voor het oplossen van vraagstukken aan het einde der Cursus.

Voor minder gevorderden schijnt de wijze van doceeren van Prof. Baehr veel aantrekkelijks te hebben. De Colleges van ZHG. in Differentiaal- en Integraal-rekening worden algemeen als zeer duidelijk en doelmatig geroemd. Voor al danken wij ZHG. voor de meer uitgebreide behandeling der differentiaal-vergelijkingen, waardoor eene leemte is aangevuld, die hoogst nadeelig op eene gron-

dige Studie der Mechanica kon werken Ook de algemeene repetitie, waarmede ZHG. den cursus besloten heeft, was zeer doeltreffend.

De verschillende onderwerpen der Hoogere Stelkunde werden over het algemeen goed behandeld, niettegenstaande het maar al te dikwijls bleek, dat ZHG. voor dit vak de minste voorliefde koestert.

De eigenaardige indeeling, die Prof. Baehr bij de behandeling der *Analytische Meetkunde* in acht nam, was zeer doelmatig. Dit College laat verder ook niets te wenschen over.

Het doet ons leed niet te kunnen spreken van colleges door Prof. van Goens gegeven. Reeds in den aanvang van dit jaar liet de gezondheid van ZHG. hem niet meer toe zijne plichten als Hoogleeraar te vervullen. De welwillendheid waarmede Prof. Stamkart de behandeling der Theoretische Mechanica en Prof. Cohen Stuart die der Beschrijvende meetkunde (B₁) op zich namen, kon echter niet verhinderen, dat luide de wensch geuit werd, dat zoo spoedig mogelijk in de ontstane vacature zou worden voorzien. De ijver, die Prof. Cohen Stuart in deze zaak betoond heeft, doet ons ZHG. onzen oprechten dank betuigen.

Met innige deelneming zagen wij Prof. van Goens zijn ambt als Hoogleeraar aan de Polytechnische school, tijdelijk neerleggen. Gedu-

rende de jaren, dat ZHG. alhier in die betrekking werkzaam was, had hij zich aller achting verworven door zijn buitengewone kundigheden en zijn' aangenamen omgang.

Desniettegenstaande deed het ons genoegen de benoeming te vernemen van Prof. van Pesch als Buitengewoon-Hoogleeraar aan de Polytechnische School. Wij wenschen ZHG. van harte geluk met deze onderscheiding. ZHG. blijve met genoegen werkzaam in deze betrekking en het moge hem gelukken die achting en die vriendschap zijner toehoorders te verwerven, welke het deel waren geworden van den hooggeschatten Hoogleeraar, wiens plaats hij geroepen is te vervullen.

Prof. van Pesch opende in het begin van Februari zijne Colleges over Theoretische mechanica (Ing. C₁.) De bijzondere omstandigheden waaronder dit geschiedde maken het onmogelijk een grondig oordeel te vellen. Maar nemen wij die omstandigheden in aanmerking dan gelooven wij deze Colleges voldoende te kunnen noemen.

Prof. van Pesch trachtte zooveel mogelijk, het ontbrekende aan te vullen; niettemin heeft de herhaalde verandering van docent een ongunstigen invloed op de studie der mechanica moeten uitoefenen. De gevolgen zullen naar onze meening zeker niet achterwege blijven.

De Colleges van ZHG. in Beschrijvende meet-

kunde (Ing. B₁, en Techn. B₃) worden algemeen voldoende geacht. Ons inziens staat echter ZHG. te lang stil bij de meest eenvoudige kwesties, waardoor veel afbreuk wordt gedaan aan de behandeling der hoofdzaken.

Wat genoemd College voor Techn. B₃ aangaat, zou ZHG. ons eene groote dienst bewijzen, voor goed de impopulaire vraag en antwoord-methode vaarwel te zeggen.

Voor de bereidwilligheid echter, waarmede ZHG. ons op de teekenoefeningen de behulpzame hand biedt, betuigen wij onzen hartelijksten dank.

Over de behandeling der Toegepaste Mechanica door Prof. van den Berg valt niets nieuws mede te deelen. Als naar gewoonte werden alle kwesties met evenveel zorg overladen. Dit maakt de groote schaduwzijde uit van het college, dat overigens *zeer* goed kan genoemd worden.

De voordracht over Hydraulica, in den beginne door velen gevolgd, scheen bij het einde van den cursus nog slechts weinigen te boeien. Waarschijnlijk moet zulks toegeschreven worden aan het gerucht, dat bovengenoemd vak voor examen C. niet zou gevorderd worden.

Ons oordeel over de Colleges in Beschrijvende Meetkunde en Analytische Meetkunde heeft nagenoeg geen wijziging ondergaan. ZHG. beschouwt het geven van een college als te

zijn het houden van eene sierlijke voordracht. Jammer slechts, dat bij het onderwijs in genoemde vakken minder eigenaardig eene sierlijke voordracht past, althans het sierlijk voordragen, moet het bevattelijk voordragen niet verdringen, gelijk meermalen plaats had. Door het herhaald gebruik maken van enkele uitdrukkingen, door het onafgebroken voortgaan, door het minutieus uitwerken der geringste kwesties, zonder den toehoorder iets te denken over te laten, (waartoe hem ook de tijd niet wordt gegund), wordt het onmogelijk deze colleges van het begin tot het einde te volgen.

Beter, veel beter voldeed ZHG. in de teekenzaal, waar zijne duidelijke verklaringen, zijne voorkomendheid en zijne onvermoeidheid in het geven van inlichtingen, door ons zeer worden gewaardeerd.

Het College in Mechanica van Prof. Stamkart moet ook dit jaar weder onvoldoende genoemd worden. ZHG. heeft de eigenschap iedere zaak zoo langwijlig mogelijk voor te stellen, terwijl ZHG. bovendien het grootste gedeelte van den beschikbaren tijd aan de allereerste beginselen wijdde.

Van de Colleges in Meten en Wegen is met lof te gewagen.

Wat het College in Bolvormige Driehoeksmeting aangaat, zouden wij gaarne verwijzen

naar het vorig verslag. De slechte opkomst, die dit College ook dit jaar weder is te beurt gevallen, bewijst dunkt ons voldoende, dat de behandeling van dit vak zonder nadeel achterwege gelaten zou kunnen worden.

Het gehalte van de Colleges van Prof. van de Sande Bakhuizen neemt ieder jaar in belangrijkheid toe. Bovendien heeft ZHG. de gave alles helder en duidelijk te kunnen voorstellen. Het is dus zeer te bejammeren, dat door de buitengewoon snelle voordracht veel voor de toehoorders verloren gaat; het maken van bruikbare aantekeningen toch en het bestudeeren en overnemen der figuren kan daardoor onmogelijk geschieden.

Eene groote tegemoetkoming zou het zijn, wanneer ZHG. er toe kon besluiten, door het uitgeven van authographiën der groote platen en voornaamste werktuigen, aan een' reeds meermalen geuit wensch te voldoen.

De klacht van den vorigen almanak, dat ZHG. door eene te uitvoerige behandeling der Electriciteit verschillende toepassingen moest achterwege laten, verviel dit jaar, wat het eerste gedeelte van den cursus betreft. In het tweede gedeelte werd echter aan de „Warmte” en vooral aan sommige onderdeelen van het „Licht” zulk eene uitbreiding gegeven, dat voor de behandeling der Photometrie slechts

weinig, voor die van de vuurtorens in het geheel geen tijd overschoot.

Met Kersmis opende ZHG bovendien nog een College uitsluitend voor Technologen, waardoor in eene groote behoefte werd voorzien. Algemeen hoort men van dit College met lof gewagen. Het mathematisch gedeelte schijnt echter eene te hooge vlucht genomen te hebben voor de ontwikkeling der toehoorders in die richting.

Den lof reeds meermalen geuit over de goede inrichting der responsies, wenschen wij ook hier te herhalen. Waarom die niet wordt nagevolgd door andere docenten blijft ons onbegrijpelijk.

Over de Colleges van Prof. Oudemans wenschen wij slechts weinig te zeggen. Iedere beoordeeling komt toch hierop neêr, dat de Colleges van ZHG. steeds even zaakrijk, boeiend en interessant zijn, terwijl ze bovendien in belangrijkheid winnen door mededeelingen omtrent de nieuwste onderzoekingen.

Den aangenamen omgang met ZHG. in het Laboratorium stellen wij als altijd op den hoogsten prijs.

De Colleges gegeven door Prof. Grothe, zowel die over Mechanische Technologie, als die over Kennis van Werktuigen waren degelijk en

interessant. De groote kundigheden, waarover ZHG. beschikken kan, waren oorzaak, dat de behandeling der verschillende onderwerpen opgesierd werd met tal van practische opmerkingen, die een eigenaardig karakter aan deze Colleges gaven. — In de keuze der op het College van Kennis van werktuigen te behandelen onderwerpen zagen wij tot ons groot genoegen, dat eene groote verandering had plaats gehad. Zoo bleef de bespreking der Postwagens en Velocipeden achterwege, terwijl werktuigen waarin wij meer belang stellen, zooals de stoomhei, eene behandeling werden waardig gekeurd. Een bestaande grief werd daardoor weggenomen.

De wijze van doceeren door Prof. Grothe gevolgd, draagt over het algemeen niet onze goedkeuring weg; de uitwijdingen die ZHG. zich voortdurend veroorlooft, en die in volstrekt geen verband staan met het besproken onderwerp, zouden zonder eenig nadeel achterwege gelaten kunnen worden.

Het deed ons leed, dat de nieuwe rooster het College van Kennis van werktuigen weder om 8 ure 's morgens doet plaats hebben. Wij hadden gehoopt dat deze wensch, die reeds zoo dikwijls geuit werd, eindelijk eens zou worden ingewilligd. ZHG. duide het ons niet ten kwade, maar aan de onmogelijkheid van eene verschikking der uren, kunnen wij geen geloof hechten.

Onzen oprechten dank brengen wij uit, voor de bereidwilligheid, waarmede ZHG. gedurende geruimen tijd Zaterdag morgens een extra uur beschikbaar stelde ten einde eenige gecompliceerde werktuigen te bespreken.

Aangenaam werden ook nog de aanstaande Civiel Ingenieurs verrast door eene voordracht over de technologie van het ijzer. Daarvoor zijn wij Prof. Grothe ten zeerste dankbaar, de trouwe opkomst zij hiervan een bewijs.

Met leedwezen vernamen wij op het einde van het jaar, dat de autographiën-voorraad was uitgeput, en er geen nieuwe meer zouden gemaakt worden. Hoewel zij somtijds onduidelijk waren afgedrukt, zoo bewezen zij toch uitstekende diensten en bespaarden zij ons het teekenen onder het College, dat zoo nadeelig werkt op de aandacht der toehoorders en op het juist begrip der zaak.

Het groot aantal technologen en werktuigkundige Ingenieurs, dat op het einde van het jaar met Prof. Grothe technische uitstapjes naar Gouda, 's Hage en Leiden maakte, bewijst voldoende, dat de bereidwilligheid van ZHG., om ons zooveel mogelijk in onze studie behulpzaam te zijn, zeer op prijs wordt gesteld. Wij hopen dus, dat dergelijke excursies nog dikwijls gemaakt zullen worden.

Nog eene zaak moeten wij ten opzichte van Prof. Grothe behandelen. Reeds in vorige

verslagen hebben wij ZHG. beleefdelyk verzocht zijne minder gepaste opmerkingen ten aanzien van sommige bezoekers van zijn College achterwege te laten. Ook in dit verslag moeten wij die grief herhalen, want voortdurend verneemt men klachten over de onheusche opmerkingen van Prof. Grothe. Wij herhalen hier dus, dat wij recht hebben op eene beleefde en fatsoenlijke behandeling en dat wij niet voornemens zijn ons de ongepaste opmerkingen van Prof. Grothe te laten weggevallen.

De lessen in Administratief recht van den Heer van Gigch waren zeer goed. Met dankbaarheid maken wij melding van zijne groote hulpvaardigheid, om ons op eene aangename wijze met dit vak gemeenzaam te maken. De avonden in de Receptiekamer der Polytechnische School zullen wij met genoegen herdenken.

Ook dit jaar gaf de Heer van Gigch een liefhebberij-collegie over Staathuishoudkunde, dat slechts door zeer weinigen gevolgd werd, niet-tegenstaande ZEd. de te behandelen onderwerpen aan de keus der bezoekers overliet.

Zien wij den Heer van Gigch met leedwezen vertrekken, aan den anderen kant doet het ons genoegen Prof. de Bruyn Kops zijne lessen weder te zien hervatten. Het onrecht voor ruim drie jaren hem aangedaan is daardoor weder goedge maakt.

De Colleges van Prof. Vogelsang blijven steeds even onderhoudend en nemen voortdurend in belangrijkheid toe. De wijze waarop ZHG. zijne colleges inricht heeft ook dit jaar het gevolg gehad, dat zij door eenigen als liefhebberij-college gevolgd werden.

Hoewel het college over Wegen van Prof. Henket, door de groote praktische kennis die ZHG. daarop tentoonspreidt, onder de besten mag gerekend worden, zoo werden toch van verschillende kanten aanmerkingen vernomen. Eene al te populaire behandeling kan de duidelijkheid schaden, en dit was hier eenigzins het geval.

Een groot gemak zou het zijn wanneer wij ons ook voor dit College van autographiën konden bedienen. Een ieder dacht dat in dezen wensch zou voorzien worden, toen eenige jongelui prof. Henket voorstelden, ze zelve voor de P. S. te teekenen. Het geheele plan is echter afgestuit op den weinigen ijver, in deze zaak door Prof. Henket betoond.

Het is ons werkelijk onbegrijpelijk waarom niet reeds lang voldaan is aan onzen wensch naar autographiën. Een enkele handige teekenaar aan de P. S. verbonden zou in betrekkelijk korten tijd steeds den autographiën-voorraad kunnen aanvullen en vernieuwen.

Verder werd er te recht geklaagd over het combineeren der Colleges van C_1 en C_2 . Behalve

het gebrek aan plaatsruimte dat door den grooten toevloed van hoorders ontstaat, waardoor men zich dus vaak moet te vreden stellen met plaatsen, waar men niets van de op het bord geplaatste teekeningen kan zien; is hieraan nog het nadeel verbonden, dat om de twee jaar te veel tijd zal besteed worden of aan Bruggen of aan Wegen. Voorts is het toch hoogst noodzakelijk dat aan eene Polytechnische School als deze, ieder jaar een cursus over wegen en een over bruggen gegeven worde.

Wij geven daarom aan Prof. Henket den welgemeenden, maar ernstigen raad, weder den vroeger door hem gevolgden weg in te slaan en het College te splitsen.

De zelfde opmerking geldt omtrent het College over Waterbouwkunde van Prof. Steuerwald, hoewel in mindere mate, daar de combinatie hier eerst met Kersmis aanvangt.

Het gehalte dezer Colleges getuigde van eene grondige studie en uitnemende voorbereiding. Zoowel bij de voordracht als bij de teekenoeeningen blijkt niet alleen dat ZHG. volkomen op de hoogte is en blijft van het uitgebreide vak, dat hij doceert, maar tevens de kunst verstaat de wetenschap aan anderen mede te deelen.

Niet genoeg kunnen wij de welwillendheid van beide bovengenoemde Hoogleraren waardeeren, bij het bezoeken der voornaamste onder-

handen zijnde waterwerken. De nuttige invloed dien deze reisjes op het juist begrip der besproken onderwerpen uitoefenen, doet ons den wensch uiten, nog dikwijls tot zulke uitstapjes in de gelegenheid te worden gesteld.

De Colleges van Prof. Tideman blijven steeds uitmunten door degelijkheid. Bovendien kunnen wij de welwillendheid niet genoeg waardeeren, waarmede ZHG. bestaande grieven tracht uit den weg te ruimen. Zoo is er terstond voorzien in de klacht, geuit in het vorig verslag, om het College en het teekenen in verschillende zalen te doen plaats hebben.

De oefeningen in Projecteeren van gebouwen onder de leiding van Prof. Gugel, beantwoorden geenszins aan hetgeen wij verlangen. Op het College werden te veel uren zoek gebracht met de bespreking der constructie van enkele onderdeelen en der inrichting van bestaande Stations gebouwen, terwijl bij de teekenoefeningen maar al te zeer de eene leerling boven den andere werd voorgetrokken. De methode door ZHG. gevolgd bij het aanbrengen van veranderingen op de teekeningen, zonder daar eenige verklaring aan toe te voegen, kan onze goedkeuring ook in geenen deele wegdragen. Indien ZHG. er toe kon besluiten ons mede te deelen, wat ZHG. er toe brengt deze of gene ver-

andering in onze teekeningen aan te brengen, dan zouden wij zeker veel meer kunnen profiteeren van de groote bekwaamheid en den ontwikkelden smaak, die ZHG. steeds aan den dag legt. Vooral wat deze laatste opmerking aangaat zagen wij gaarne verandering.

Met meer lof kunnen wij gewagen van het College, de Geschiedenis der Bouwkunst behandelende, dat over het algemeen zeer goed gegeven werd. Een minder haastige behandeling van het belangrijke hoofdstuk der Renaissance komt ons echter wenschelijk voor.

Het College over Burgerlijke Bouwkunde van den Heer Morre, kan over het algemeen als zeer voldoende beschouwd worden. Wel kan de wijze van doceeren van ZEd. niet een ieder bevredigen, maar de duidelijkheid, waarmede ZEd. de verschillende constructiën verklaart, is vooral van veel nut voor eerstbeginnenden.

Over het algemeen werden de verschillende onderdeelen der Burgerlijke bouwkunde met veel zorg behandeld. Vooral de bespreking der trappen was zeer verdienstelijk.

Voor de „Kennis van Bouwstoffen” schoot ook dit jaar weinig tijd over, ja zelfs moest er buiten den rooster om een uur gevonden worden ten einde nog iets over ijzeren kappen mede te deelen. Dit pleit zeker niet voor eene doelmatige tijlverdeeling.

De Vereeniging van den Cursus der Technologen met dien der Civiel Ingenieurs kan de goedkeuring der eerstgenoemden niet wegdragen. Veel zaken toch, die voor ingenieurs hoogst nuttig kunnen zijn, oordeelen zij voor zich overbodig, terwijl een tal van andere zaken voor hen van veel meer belang, (zooals het maken van plannen) geheel buiten bespreking blijven.

Over de teekenlessen was men algemeen ontevreden. Niet omdat de heer Morre zich niet welwillend betoonde, maar ZEd. maakte uit eigen beweging zijne leerlingen zelden attent op fouten, ja zelfs ziet hij er nog vele over 't hoofd als men ZEd. uitdrukkelijk vraagt de teekening te corrigeeren. Bovendien is het dikwijls hoogst moeilijk hulp te verkrijgen, wanneer ZEd. in een gesprek gewikkeld is met die zijner leerlingen, waarmede hij zich bij voorkeur ophoudt.

De teekenlessen van den heer Muysken waren goed. ZEd. betoonde groote bereidwilligheid om te trachten ons de zaak zoo duidelijk mogelijk te maken, waarvoor wij hem onzen oprechten dank betuigen.

Over de colleges, gegeven door den heer Huet, is het misschien beter niet te spreken, daar ZEd. toch verklaard heeft zich niet om het

oordeel zijner toehoorders te willen bekommeren. Doch neen, — wij zullen voortgaan, met altijd openlijk onze grieven bloot te leggen, wij zullen voortgaan, ons ongenoegen te kennen te geven over de onheusche wijze waarop ZEd. onze billijkste wenschen ontvangt. De heer Huet wete, dat een oordeel over zijne colleges, in dit Verslag nêergelegd, niet het werk is van een enkel onbevoegd persoon, maar dat het de uitspraak is van zijn eigen leerlingen, die hem steeds in zijne werkzaamheden kunnen gadeslaan en wier oordeel ontegenzeggelijk veel juister is dan het oordeel van den heer Huet zelven.

Wij zullen bij de behandeling der colleges gegeven door den heer Huet slechts in enkele bijzonderheden treden.

In het algemeen was de voordracht weinig opwekkend, terwijl bovendien de ongemotiveerde uitweidingen, die ZEd. vaak op hem onbekend terrein verplaatsten, uiterst hinderlijk waren voor den toehoorder.

Nogmaals dringen wij er op aan, dat ZEd. zijne zonderlinge methode van vragen en antwoorden in den cursus B₁ gevolgd, late varen. Deze methode, zoo uiterst onaangenaam voor den leerling, geeft tevens aanleiding tot veel tijdverlies.

Wat het gehalte der Colleges aangaat, moeten wij erkennen dat zij degelijker waren dan die van vorige jaren. De behandeling der stoomschuifbeweging en der locomotieven kon werkelijk

verdienstelijk genoemd worden. Ook zijn wij ZEd. hoogst dankbaar voor de aanwijzing van verschillende methoden ter oplossing van praktische vraagstukken.

Bij de colleges in Werktuigbouwkunde blijven wij het betreuren, dat het gehoor, door de combinatie der colleges van B_2 , C_1 en C_2 zoo verschillend is zamengesteld, hetwelk aanleiding geeft tot min gewenschte resultaten, daar soms voor den eenen datgene als repetitie moet gelden, wat de ander voor het eerst verneemt.

De omgang met ZEd. in de teekenzaal verdient allen lof. Jammer dat ZEd. er niet toe kan besluiten, fouten in de teekeningen op te sporen, alvorens zij reeds geheel zijn afgewerkt.

De Colleges van den Heer Levoir werden met denzelfden ijver als vorige jaren gegeven en ofschoon zij niet in alle deelen aan de vereischen voldeden, zoo is het niet te ontkennen, dat ZEd. zich veel moeite gegeven heeft. Vooral zouden genoemde Colleges in belangrijkheid toenemen, wanneer in plaats van een groot aantal onbruikbare methodes slechts eenige enkele bruikbare, uitvoeriger behandeld werden.

De oude klacht omtrent de weinige orde en slechte indeeling, gepaard aan eene vermoeiende voordracht, blijft helaas bestaan.

Door de benoeming van den Heer Rosen werd

in eene sterk gevoelde behoefte op uitstekende wijze voorzien. De degelijke hulp en de joviale manier, waarop hij steeds ieders verlangen trachtte in te willigen, doen hem nu reeds den hoogsten lof inoogsten.

Nog steeds blijft de gunstige meening bestaan omtrent de Heeren Tetar van Elven en Lacomblé. Te betreuren is het, dat de lessen van deze beide Heeren zoo slecht gevolgd worden.

De oefeningen bij den Heer Reuvekamp waren zeer leerzaam en onderhoudend; van harte wenschen wij ZEd. eene betere gezondheid toe.

Het zijn de Inrichtingen der Polytechnische school, die ons nog ter bespreking overblijven. Doch waartoe zou het dienen in noodzakelijke herhalingen te vervallen. Een ieder is toch immers overtuigd, dat de meeste teekenzalen zeer onvoldoende zijn ingericht. Noch het licht, noch de teekentafels, noch de berging voldoet aan de billijkst gestelde eischen. Daarbij moeten zij dikwijls een deel afstaan, om als Collegezaal dienst te doen, welk deel dan meestal veel te klein en van een veel te gering aantal zitplaatsen voorzien is, om de vele toehoorders te vreden te stellen.

En wat zou het ons baten, voortdurend op de slechte inrichting van het Laboratorium te wijzen? Is er iemand meer overtuigd dan Prof.

Oudemans zelve, die met behulp van den Heer Levoir, met den meest mogelijken ijver tracht te verbeteren, wat maar eenigszins voor verbetering vatbaar is.

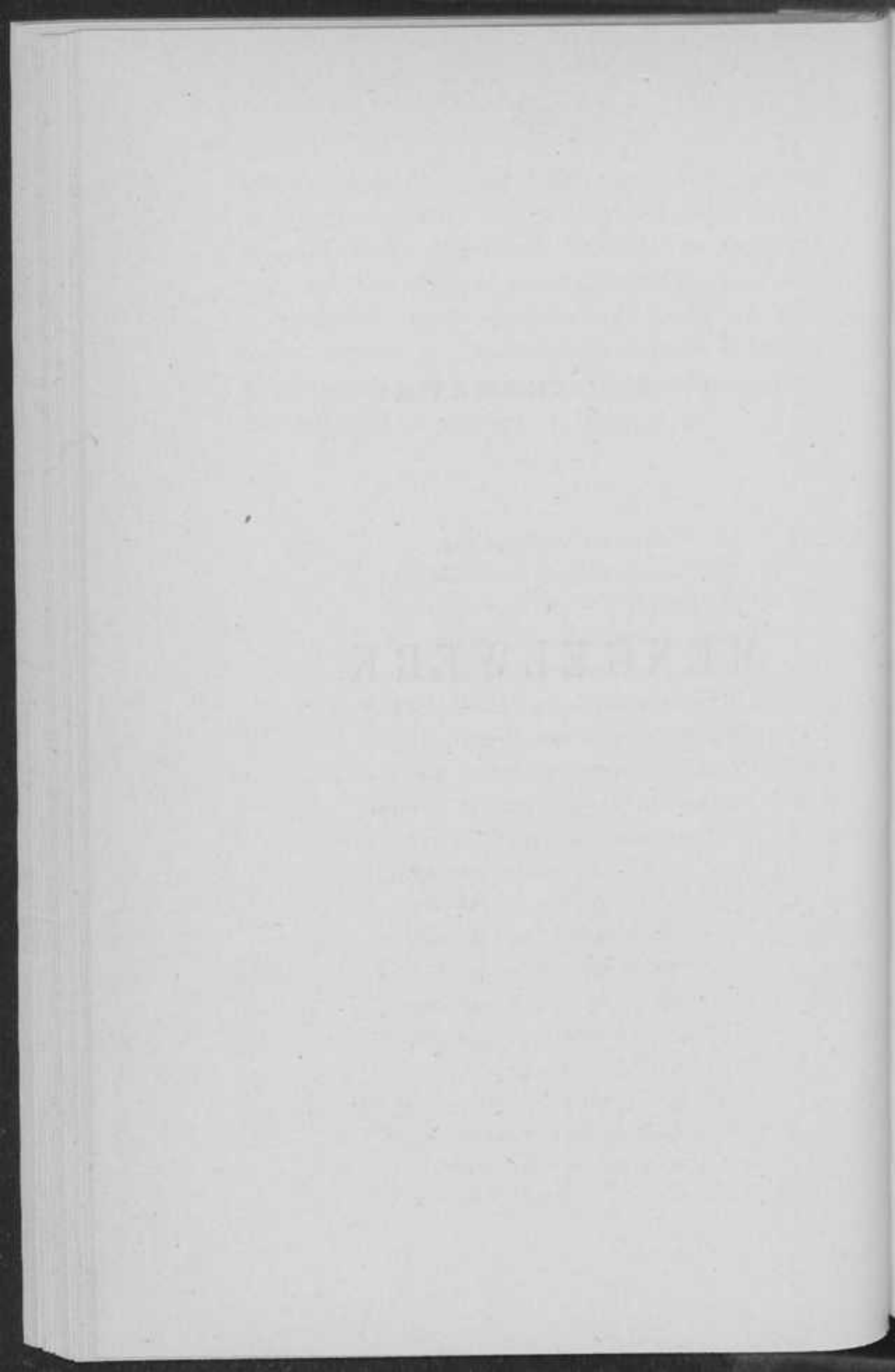
Het Physisch Cabinet zien wij onder de uitstekende leiding van Prof. van de Sande Bakhuizen jaarlijks zich uitbreiden, terwijl wij de Bibliotheek in alle richtingen voortdurend in belangrijkheid zien toenemen.

Neen, wel zouden wij gaarne zien dat de boekwerken het meest op ons vak betrekking hebbende niet steeds in handen der Professoren waren, wel zouden wij wenschen dat ons vrije toegang werd verleend tot de modelzaal, maar ingrijpende verbeteringen zijn, gelooven wij, aan den bestaanden toestand niet te brengen, als misschien deze eene, dat, niet op de puinhoopen van de tegenwoordige onsierlijke gebouwen, maar elders, eene geheel nieuwe Polytechnische School verrijze, schoon van vormen, doelmatig wat hare inrichting betreft.

Doch ge hebt lang genoeg gerust, lang genoeg hebt ge uwe blikken laten weiden door dat liefelijke dal, waardoor murmelende beekjes zich kronkelen; lang genoeg uwe gedachten den vrijen loop gegund, om in 't verleden te zoeken wat de toekomst voor u zal opleveren. — Voort! voort! houdt goeden moed, — laat niets u

afleiden van den ingeslagen weg. Wel zal uw pad steiler gaan, wel zal de bergstroom met woester vaart tegen de rotsblokken bruisen, wel zal de afgrond zich ijzingwekkender aan u voordoen; maar ge hebt ook reeds een verleden achter u, waaruit ge nieuwe krachten kunt putten, die u in staat stellen onbeschroomd de toekomst te gemoet te gaan.

MENGELWERK.

AGNES BERNAUER.

Als overwinnaar in den strijd,
 Had hertog Albrecht 't bloedig pleit
 In Beij'rens voordeel thans beslecht;
 Alom gevierd, had ook terecht
 Zijn vader, hertog Ernst, die toen
 Droeg Beij'rens kroon, had de ed'lenstoet
 Met huldeblijken hem begroet
 Voor zijn gedrag zoo fier en koen. —
 Door de ed'len werd een rijk tournooi
 In Augsburg, hem ter eer gegeven.
 Daar hadden zich in kost'bren tooi,
 Een tal van vrouwen heenbegeven;
 Terwijl de hoogsten van het land,
 Geharnast en de lans ter hand,
 Op 't schoon en vurig ros gezeten,
 Elkanders krachten kwamen meten.
 Ook Albrecht kampt, de fiere held,
 Wiens arm steeds wordt op prijs gesteld
 Hij weet weer lauw'ren in den strijd
 Te garen door zijn kloek beleid.
 Vaak wordt hij dav'rend toegejuicht,

Waarop hij knikt of hofflijk buigt.
 Hij krijgt van vele jonge schoonen
 Geschenken, bloemen of een lonk,
 Om hem haar dankbaarheid te toonen
 Voor de eer, die hij aan Beij'ren schonk.
 En schoonen waren er voorwaar,
 Meer dan een ieg'lijk denken dorst,
 Met schoone bloemen in het haar,
 Met bloemen op de schoone borst,
 En kostb're paarden rijk versierd;
 Wie is van hen wel 't meest gevierd?
 'T schijnt Albrecht eenerlei, want glaus
 Noch praal vermag, voor hem althans,
 Het schoon van ééne te verflauwen,
 Die, onder zooveel edelvrouwen,
 Geenszins naar riddergunsten haakt,
 Veel min op Albrecht aanspraak maakt.
 Zij draagt geen paarden en robijnen,
 Bescheiden eenvoud kenmerkt haar,
 Die toch, wat kunst is, doet verkwijnen
 Door 't hemelsblauw van 't oogenpaar.
 Één roosje slechts siert hare borst,
 Geen pronk en pracht kan haar bekoren,
 Die, niet het kind van graaf of vorst,
 Slechts der natuur wil toebehooren.
 En toch is Agnes 't liev'lingskind
 Van elk, die deugd en schoonheid mint;
 Er is geen engel reiner, trouwer
 Dan de een'ge Agnes Bernauer.
 Haar vader is van ned'rig bloed,
 Is arm, maar heeft één schat op aard,
 Waarvan hij nimmer afstand doet,

Dien hij met vadertrouw bewaart.
 't Is Agnes, die tot in den dood
 Met hart en ziel ook hem vergoodt
 Toen Albrecht hier voor de eerste keer
 De maagd, hem onbekend, aanschouwde
 Scheen hij verblind, sloeg de oogen neer
 Alsof hij niet zich zelf vertrouwde;
 Zij heeft zijn hart geheel veroverd,
 Schoon ze elke poging daartoe, haat.
 Gekluisterd heeft hem 't schoon gelaat
 Haar aanblik heeft hem als betooverd.
 Haar deugd en eenvoud, engelrein,
 Die op 't gezicht gestempeld zijn,
 Doen hem naar 't oogenblik slechts haken,
 Dat hij haar liefde vrij kan smaken.

„Mijn Agnes, dierb're! wat op aard'
 „De wiss'lende fortuin ons baart,
 „Uw liefde is slechts mijn streven!
 „Toen ik u op het steekspel zag,
 „Brak voor mij aan de schoonste dag,
 „Het morgenrood van 't leven.
 „De hemel zelf heeft ons vereend,
 „Aan hem heb ik mijn liefde ontleend,
 „Ik zweer u, 'k min u teeder;
 „Zeg dat die min haar weêrklank vindt
 „In nwe ziel, dat gij mij mint,
 „Niets kan ons scheiden weder.“
 Aldus sprak Albrecht Agnes aan,
 Kort sinds het steekspel was gedaan.
 Met kloppend hart grijpt hij haar hand,

Niets bluscht nu meer zijn liefdesbrand.
 Doch Agnes wangen kleurt een blos,
 Terwijl zij zegt: — met kloppend hart,
 Omdat ze weet dat ze Albrecht smart —
 Laat mijne hand, heer ridder, los,
 Nooit voegt het aan een ned'rig kind,
 Dat zij een edelman bemint.
 Wel heb ik in gebeden vaak
 Gesmeekt om zegen op uw hoofd,
 En hoop ik dat de hemel waak',
 Dat u 't geluk niet wordt ontroofd,
 Maar zoo voor u mijn hart ooit gloorde,
 't Was plicht dat ik die liefde smoorde;
 Waar 't mingenot ons aan zou trekken,
 Daar zou 't uw naam, mijn deugd bevleken.
 Nooit zal mijn eergevoel gedooogen
 Onrein te zijn in eigen oogen. —
 Neen Agnes, sprak toen Albrecht weêr,
 Nooit wilde ik dat uw reine ziel
 Als offer mijner lusten viel,
 Maar dit is het wat ik begeer,
 Dat wij voor 't heilig altaar knielen
 En dat een priester ons vereent,
 En zijnen zegen ons verleent,
 En bidt voor 't heil van onze zielen:
 Daar wordt ge wettig mijne gade,
 En niemand zal u durven smaden.

Er was geen groote menschenschaar
 Getuige van het nauw verbond
 Gesloten tusschen 't edel paar,

Gezegend door des priesters mond.
 Maar eng'lenliefde nauw verwant
 Was deze ware liefdesband.
 En Albrecht bracht daarna zijn vrouw
 Naar 't slot, dat zij bewonen zou,
 Naar Vohburg, dat in stilte en rust
 De plaats werd van hun levenslust.
 Zij woonden eenzaam in dit oord,
 De min genietend ongestoord,
 Totdat het steekspel, naar het lijkt,
 Weer nemen wou wat 't had gegeven,
 Een harmonie, die duurzaam blijkt,
 De zoete min en 't lievend leven,
 Die Albrecht vrij en blij genoot
 Met Agnes, die tot in den dood,
 Alleen zijn engelin zou blijven.
 't Is Ernst, die met een woesten haat,
 Waarin hem vleijers dorsten stijven,
 Zijn zoon beticht van hoon en smaad,
 Daar hij diens onwil, om te trouwen
 Met een van Duitschlands edelvrouwen,
 Hem niet vergaf. Nooit buigt mijn wil,
 Zoo zeide hij, voor Albrechts gril.
 Om 't fiere hart zijns zoons te grieven,
 En ijverzucht'gen te believen,
 Beveelt hij, zoo bij de and're helden
 Ook Albrecht waagt zich aan te melden,
 Voor hem het strijdperk blijft gesloten
 Hij smad'lijk wordt terug gestooten.

Ter wille van zijn naam en eer

Moest hertog Albrecht zich begeven
 Naar Regensburg, waar dezen keer
 Een schitt'rend steekspel werd gegeven.
 „Mijn Agnes, sprak hij, korten tijd
 Verlaat ik u voor 't edel spel,
 Mijn ridderplicht roept mij ten strijd,
 'K omhels u spoedig weer, vaarwel!“ —
 „Neen Albrecht, laat mij niet alleen,
 Begeef u, sprak zij, daar niet heen,
 Mij spelt het voorgevoel een ramp,
 Die u zal treffen in den kamp,
 Laat 't zwaard, ik bid u, in de schede,
 Verhoor o Albrecht, hoor mijn bede!“ —
 „Neen Agneslief, slechts ditmaal niet,
 'K moet doen wat mij mijn plicht gebiedt,
 Mijn trouwe dienaars laat ik hier,
 U zal geen onheil overkomen,
 En ik hoef voor geen ramp te schromen,
 Uw beeld maakt me onverwinbaar schier.“
 Hij kust haar innig, stijgt te paard,
 En voorwaarts gaat 't in snelle vaart.

Reeds menig ridder, koen en stout,
 Had zich met roem en lof gekweten,
 Toen weer met luide stem d' heraut
 De gasten 't volgende deed weten:
 „Die ridder, die met lans en zwaard
 „Kan staven, dat zijn gemaalin
 „De schoonste en lieflijkste is op aard!
 „Ontvangt van Oldenburgs gravin
 „Een ring met schitt'render kleinood

„Dan men als prijs hem immer bood!“
 En twee der ridders nad'ren fier
 En noemen hunnen naam voluit,
 Terwijl er één, met dicht vizier,
 Verlangt, dat men hem 't perk ontsluit.
 „Ik wil,“ zoo zegt hij, „gaarne toonen
 Dat mij slechts deze prijs behoort,
 Mijn ega is het schoonst der schoonen,
 Schoon is haar hart en trouw haar woord!“
 Doch hertog Ernest doet hem weten,
 Dat hij zijn plichten schijnt vergeten,
 Dat hij 't vizier eerst op'nen moet,
 Gelijk elk mededinger doet.
 „Welnu,“ zei de onbekende snel,
 Terwijl hij zijn gelaat vertoont,
 „Thans kent een iegelijk mij wel,
 'k Ben Albrecht, rijk met roem gekroond,
 Ontsluit het strijdperk thans voor mij,
 Mijn arm bewijze wat ik zei.“
 Een maarschalk antwoordt hem nogtans:
 „Met u breekt niemand meer een lans,
 Het strijdperk blijft voor u gesloten,
 Elk moet als ridder u verstooten,
 Sinds gij een vuige deerne koost,
 Waarvoor een edelvrouwe bloost,
 Sinds gij ten schande van uw land
 En van den ed'len ridderstand,
 Verroesten liet uw blinkend zwaard,
 En schande in plaats van lauw'ren gaart.
 Verstoot haar, die u heeft bedrogen
 En treedt als ridder onder de oogen....“
 „Ellend'ling zwijg!“ schreeuwde Albrecht uit,

Zoo gij niet wilt dat ik u stuit
 Door u mijn staal in 't hart te drijven;
 Vervloekt voor eeuwig zij mijn hoofd,
 Verdoemd zal mijne ziele blijven
 Zoo 'k ooit mijn Agnes heb beroofd
 Van hare eer. Voor Kerk en God
 Is zij mijn vrouw, benijd ons lot!
 Maar wie de lasteraar dorst wezen,
 Laat die voor mijne wrake vreezen,
 Ik werp den handschoen voor zijn voeten,
 Met bloed zal hij zijn lengen boeten!
 Die 'n vijand meer dan eens bedwong
 Vreest thans geen lage lastertong!" —
 „Ik zelf," zei hertog Ernst toen luid,
 „Sprak over u het vonnis uit,
 Ik zelf, ik dorst u te betichten
 Van grof verzuim der ridderplichten.
 Nooit zult ge u weer in mij verblijden,
 Voor gij van 't burgerkind wilt scheiden!" —
 Toen Albrecht: „Vader, zulk een hoon
 Verdient, bij God, wel 't minst uw zoon!
 Doch zocht ge ook de allerwreedste straf,
 'k Blijf Agnes trouw tot aan het graf.
 Dat zweer ik heilig, hoor deez' eed:
 Wie Agnes ooit doet eenig leed
 Met woord of daad, hij vloek' of bidd',
 Diens bloed zal ik met eigen hand
 Doen drinken door het dierbaarst pand,
 Dat hij op aarde slechts bezit.
 Bij mijne hoop op zaligheid
 Bezweer ik wat ik heb gezeid."

Toen ijde hij op liefdesvleug'len
 Naar Agnes, die hem lang omknelt,
 En die voor 't eerst ziet hoe haar held
 Een tranenstroom niet kan beteug'len.
 Twee harten zoo aaneen verbonden,
 Waar werd hun weerga ooit gevonden!
 „Mijn Agnes,” sprak toen Albrecht zacht,
 „Van slechtheid heeft men ons verdacht,
 Men twijfelt, dat door 's priesters mond
 Wij beiden plechtig zijn getrouwd,
 En daarom wil ik dat terstond
 Men u als hertogin beschouwt.
 Daartoe moet ge openlijk met mij
 Op 't slot te Straubing wonen gaan,
 Waar u de diadeem voortaan
 Versiert en weeld'rige kleedij.” —
 „Ach Albrecht!” zei ze op hare beurt,
 Met d'arm geslagen om zijn' hals,
 „Waarom de bloem, die lief'lijk geurt
 Te ruilen voor den goudglans, valsch
 Verblindend wie er zich mee tooit,
 Die wangunst in de harten strooit.
 Doch is uw riddereer in 't spel,
 'k Getroost mij dan die ruiling wel.”

Zij leefden weeld'rig van deez' stond,
 Doch niets verbrak hun hartenbond;
 Zoo lang toch Albrechts oom nog leefde,
 Die hem ten zeerst was toegedaan,
 Dorst niemand, die hen tegenstreefde
 Nog openlijk te werk te gaan.

Doch de beschermheer stierf en toen
 Werd men aan 's hertogs hof weer koen.
 Van meer dan één kreeg Ernst den raad:
 „Neem thans het oogenblik te baat
 En geef aan uw halstar'gen zoon
 Nu voor zijn euveldaan het loon.“
 En hertog Ernst was zwak genoeg,
 Zag niet dat hem de nijd dit vroeg.
 Een lage list was snel gevonden,
 Albrecht werd bode op boô gezonden,
 Met smee kingen om zonder wijlen
 Naar 't noorden van het land te ijlen
 En d' ouden roem getrouw te blijven,
 Door weer den vijand te verdrijven.
 En Albrecht, die geen kwaad vermoedt,
 Heeft veil voor 't Vaderland zijn bloed.
 Hij gaat naar Agnes, spreekt tot haar:
 „De vijand brengt ons in gevaar,
 Wel kost het scheiden moeite en pijn,
 Doch 't weerzien zal te blijder zijn!“
 Maar Agnes barstte in tranen uit,
 En smee kend ziet zij Albrecht aan
 En zegt: „wees met mijn lot begaan,
 Een stem des harten zegt mij luid,
 Dat ons een onheil tracht te treffen,
 O Albrecht, kondt ge slechts beseffen,
 Hoe 't scheiden mij verdriet en smart!“
 Doch Albrecht, schoon met bloedend hart,
 Rukt zich uit hare armen los
 En stijgt geharnast op zijn ros.
 En snikkend oogt hem Agnes na,
 Alsof zij hem verloren had.

Zij wuifd' hem nog, doch staakt' 't aldra,
 Viel op haar knieën neer en bad:
 „Heil'ge moeder, die op aarde
 „Biddend op den Christus staarde,
 „Gij alleen begrijpt mijn smart,
 „Bid den Vader, troost mijn hart,
 „Hoor, o hoor mijn vuur'ge bede,
 „Geef uw zegen Albrecht mede,
 „Laat uw ziele zich erbarmen,
 „Voer hem weder in mijn armen.“

En nauwlijks is een dag verlopen,
 Toen iemand om gehoor verzocht
 Bij Agnes, die terstond dorst hopen,
 Dat hij van Albrecht tijding brocht.
 „Wie is 't heer ridder, die u zond
 Naar Straubing?“ klonk 't uit Agnes mond,
 „Wellicht brengt gij mij Albrechts groet,
 Wees mij dan welkom en gegroet!“ —
 „Niet Albrecht,“ sprak de ridder nu,
 „Maar hertog Ernst zond mij tot u,
 Uit naam van hem moet ik u vragen,
 Of gij voortaan uw levensdagen
 Van die van Albrecht af wilt scheiden,
 Of gij uw zonden wilt belijden
 Door u in 't klooster te begeven
 En daar te boeten voor uw leven,
 Of dat, van tooverij beticht,
 Ge u onderwerpt aan het gericht.
 Ge ontroofdet Albrecht van 't verstand,
 Uw gausche lot is in uw hand,

En Agnes, bleek en sidd'rend schier,
 Spreekt met gebroken stem, doch fier:
 „'k Verafschuw deze laffe daad;
 Niet ik, de hertog pleegt verraad,
 Zeg hem, dat hij toch nooit een band,
 Die in den hemel is gevlochten,
 Verscheuren kan door zijne hand;
 Dat nimmer beulen dit vermochten.
 Hij laat' ter martelpaal mij drijven,
 Steeds zal ik trouw aan Albrecht blijven!“
 Toen ging de ridder haastig heen,
 De slotpoort uit; doch hij verscheen
 Weer snel, door dienaren omringd,
 Waarmee hij 't slot thans binnendringt,
 Die Agnes in de boeien slaan,
 Om haar in 't kerkerhol te sluiten,
 Dat duizend angsten doet doorstaan,
 Geen enk'len blik haar gunt naar buiten,
 Waar geen geluid zich hooren doet
 Dan 't dof gerammel van haar keten.
 Toch licht in 't duister haar geweten,
 't Is voor haar liefde dat zij boet.
 In 't bidden vindt zij troost en kracht,
 Schoon geene hoop haar tegenlacht.
 Des morgens en nadat ze een' nacht
 In 't kerkerhol heeft doorgebracht,
 Knarst de ijs'ren deur in haar scharnieren
 En treden er twee mannen binnen,
 Die weldra 't beulenwerk beginnen,
 Terwijl men buiten 't volk hoort tieren.
 Één, die haar van de boei ontdeed,
 Sprak: „maak tot sterven u gereed,

Beveel uw ziel den heil'gen aan,
 Weldra zult gij ter helle gaan.
 En zij knielt neer, de handen vouwend,
 En met een onschuld die elkeen
 Vermurwen zou, zelfs 't hart van steen,
 Bidt zij, op haar goed recht vertrouwend:

„Sterk mij Vader

„Nu ik nader

„Tot Uw' troon.

„Doe mij dragen

„Zonder klagen

„Smaad en hoon.

„Wie mij griefde

„'k Bid met liefde

„Voor zijn heil.

„Wilt vergeven

„Van mijn leven

„Ied're feil.

„Ban de smarte

„Uit Albrechts harte,

„Schenk hem kracht.

„Wek verblijden

„Hem, uit 't lijden,

„Dat mij wacht.” —

„Genoeg al van uw pijn en leed,”

Zoo schreeuwden hare beulen wreed,

„Vervolg 't gebed in 't vagevuur

En boet daar voor uw zonden duur.”

En bij die woorden sleurden zij

De teed're vrouw het volk voorbij;

Bij haar en armen; op den rug

Ging 't gillend naar de Donaubrug.

Daar stonden twee der beulen klaar;
 Gebed noch tranen redden haar,
 Zij stort omlaag, nog ééne gil,
 En dan is alles dood'lijk stil.
 Doch neen! Zij snakt om lucht te vinden;
 Waar menschen doof zijn voor haar kermen,
 Daar zal zich de natuur ontfermen,
 De stroom wil 't offer niet verslinden
 En drijft behouden haar aan land....
 Helaas, reeds staat de beul aan 't strand,
 Bindt aan een stok haar gouden haren
 En duwt haar in de zilv'ren baren
 Tot zij verstikt. De vocht'ge nacht
 Heeft eindlijk dan zijn plicht volbracht,
 En tot des beuls en 's menschen eer
 Was dengdzame Agnes nu niet meer.

Een zee van vuur, een stroom van bloed,
 Doet sidd'ren ook het ruwst gemoed
 In 's hertogs landen, waar aan 't hoofd
 Van woeste benden Albrecht stond.
 Niets is er dat zijn wraaklust dooft,
 't Brandt alles wat hij brandbaar vond.
 Geen angstgeschrei vermurwt hem meer,
 Als vaders bidden om 't behoud
 Van vrouw en kind, dan blijft hij koud,
 Of brult: „geef mij mijn Agnes weer!“
 Niets waar hij 'n heil'gen band in vindt;
 Voor 't oog der moeder wordt het kind,
 Voor dat des mans de vrouw geslacht,
 Terwijl hij onmeedoogend lacht;

Geen wanhoopskreet, die hem weerhield,
Totdat half Beij'ren is vernield.
En hertog Erust bemerkte te laat,
Dat 't liefd'rijkst hart vaak 't felste haat.

EEN DROOM.

Het was op een' zonnigen mooien dag in Augustus en ik was 's morgens vroeg op weg gegaan om naar hartelust in de Veluwe te kruisen. Ik heb altijd veel van zulke eenzame wandelingen gehouden; maar denk daarom niet dat ik van nature dweepziek ben. O neen, in dat geval zou ik mijn incident op de rekening van een verhitte verbeelding kunnen schuiven; of zoudt gij dit althans doen. Ik ben doorgaans, en was vooral toen, zeer kalm en nuchter.

Ik had een heel eind door mul zand gewandeld, en de zon begon al vrij hoog te staan, toen ik een' kleinen heuvel vond, aan den eenen kant met heide en mos begroeid; 't sprak als van zelf dat ik dadelijk een mooi plaatsje uitzocht en prettig in de hei ging liggen. Ik had een vroolijk uitzicht: een groote golvende zandvlakte, waarover in de verte een kudde schapen liep, en voor mij aan den horizon een donker dennenbosch. De lucht was zoo helder blauw als dat in ons Vaderland mogelijk is,

zij smolt naast het bosch in den horizon samen met de schitterende kleur van het zand, dat een aaneenschakeling van de prachtigste kleurnuances vertoonde, terwijl alles beheerscht en getemperd werd door een' nevelachtigen gloed. Langzamerhand begonnen de trillende kleuren te dansen, de beweging deelde zich meer en meer aan de zandvlakte meê. Plotseling zag ik dat ik niets anders voor mij had dan een bewogen zeevlakte. De golven dansten en kantelden onophoudelijk en de geheele oppervlakte was schitterend verlicht. Langzamerhand dook uit het water de vaste bodem weder op en ik begon nauwkeurig toe te zien. Waar vroeger het bosch geweest was, lag nu een uitgestrekt land.

Het scheen er zeer mistig te zijn, want alleen op den voorgrond kon ik onderscheiden wat er te zien was, de achtergrond verloor zich geheel in donkere wolken. Het was vol met kleine kaboutermannetjes, die doelloos in een grenzenlooze verwarring heen en weder liepen. Spoedig bemerkte ik dat zij allen voortgedrongen werden naar het uiteinde eener smalle landtong; waarom, begreep ik niet, ik zag ook niemand die ze voordreef; maar die kon verborgen zijn in de donkere wolk. Het gedrang was zoo groot, dat velen van den steilen oever in de zee vielen, en dadelijk verdronken.

Tegenover de landtong, waar de kabouter-

mannetjes elkander verdrongen, zag ik nog een landstreek, die er geheel anders uitzag. Zij was onbewoond, en strekte zich zoover uit als ik zien kon. Het geheele land was helder verlicht en zag er aanlokkend uit, een frissche welige plantengroei stak sterk af tegen de armoedige struikgewassen die treurig kwijnen in het sombere land der kaboutermannetjes. Het contrast was zoo groot dat ik de beide landen bij mij zelve vergeleek bij het rijk der beschaving en dat der onkunde, en ik had medelijden met die arme kaboutermannetjes, die reikhalzend op hunnen oever naar de overzijde staarden tot het hunne beurt was, van den steilen oever afgedrongen te worden.

Dicht bij de plaats waar de zee zich tusschen de beide landen een' doortocht baande, verhief zich uit de baren een rots, die een' prachtigen tempel droeg. Op een voetstuk, waarop het opschrift Kunst prijkte, stond een groot beeld; het was een vrouwengestalte. Het was of de godin der schoonheid zelve den kunstenaar voor den geest gezwefd had, toen hij dit kunstwerk vervaardigde. Doch de volmaakte schoonheid der vormen was niet voldoende om den indruk, dien zij maakte, te verklaren. Het reine genot der aanschouwing voerde de verbeelding op boven de werkelijkheid, en het was alsof haar koninklijke houding, haar reine doordringende blikken u toeriepen: „Val neder en aanbid” Na geruimen

tijd ontdekte ik eerst, dat zij het gansche tooneel verlichtte; wel had ik reeds lang den lichtgloed gezien, die van haar uitstraalde, maar er was zoo'n harmonisch verband tusschen het beeld en zijn licht-atmosfeer, dat ik eerst de beide indrukken niet had kunnen onderscheiden.

Toen ik den eersten indruk ten volle had genoten, kon ik verder toezien, en bemerkte ik de aanwezigheid van engelen, die haren dienst in den tempel verrichtten, en wierook offerden. Zij wierpen medelijdende blikken op de arme kaboutermannetjes, die de een na den ander in den stroom vielen.

Plotseling verrijst op de landtong een tempel, er is ook een beeld in, dat nog grooter en ook schoon is; op het voetstuk staat geschreven Kennis. De priesters offeren geen' wierook maar werken ijverig aan den tempel, die niet voltooid schijnt te zijn. Op eens wenkt een der priesters een kaboutermannetje, dat reeds dicht bij den rand is, en geeft het een paar vleugels. Het fladdert weg, maar het is niet sterk genoeg; het daalt meer en meer naar den bruischenden stroom, toen plotseling een der lichtende wezens van de rots aan komt zweven, het de hand reikt, en aan de overzijde brengt. Naauwelijks heeft het den bodem aangeraakt of eensklaps verandert het van gedaante en kleur, verliest de vleugels weder, en wordt een' edele menschengestalte, die vroolijk het schoone land binnentreedt.

Nu kwamen er vele kaboutermannetjes naar de priesters toe, en vroegen ook om vleugels, en de priesters gaven ze aan een' ieder die er om vroeg. Ik bemerkte dat de eene veel grooter vleugels kreeg, dan de andere, maar of die vleugels groot dan wel klein waren, voor ieder die den sprong waagde, kwam er dadelijk een engel aanzweven, die hem de hand reikte en aan de overzijde bracht, waar hij terstond in een menschengestalte veranderde. Zij begonnen hunne nieuwe loopbaan, de eene sneller, de andere langzamer, maar allen vroolijk en opgeruimd op de vele wegen van het schoone land.

Tot mijn groote verbazing waren er echter nog velen, die niet naar de priesters wilden gaan, of twijfelden aan hunne hulp; zij werden van de steile rots afgedrongen, en zonken. Langzamerhand begonnen de nevels naderbij te komen, en vormden zich ook boven den stroom; er waren zelfs oogenblikken dat de kaboutermannetjes de overzijde niet konden zien. Als zij echter gevleugeld den sprong waagden, vonden zij altijd een lichtende hand die hen voorthielp en aan de overzijde bracht.

Toen voor een oogenblik het uitzicht op het verlichte land eens geheel vrij was, had een kaboutermannetje juist vleugels gekregen. Het maakt een' grooten sprong, en vliegt weg. Daar komt een engel en wil het helpen, maar het kaboutermannetje stoot de hand terug, en zie,

het komt goed aan de overzijde. De anderen zijn verbaasd over dit feit, en wachten angstig af wat er gebeurt, en het kaboutermannetje verandert ook van gedaante, wordt een mensch en wandelt voort even als de vorigen.

Velen van de grootsten volgen dit voorbeeld, doch de meesten bereiken de overzijde niet, maar vallen in den stroom. Zij spartelen lang met de vleugels, fladderen op, vallen weer neer, en ten slotte zinken zij even als de kaboutermannetjes die ongevleugeld in de zee vallen. De kaboutermannetjes schenen slechts te zien naar die enkelen, die de lichtende hand versmadende, toch over kwamen, want meer en meer werd het gevaarlijke voorbeeld gevolgd; steeds meerderen vielen gevleugeld in den stroom, en zonken na een' korten strijd met natte loodzware vleugels in de diepte. De engelen die het schoone vrouwenbeeld dienen, zweven treurig over den stroom en helpen slechts nu en dan een enkel kaboutermannetje, dat hunne hand niet versmaadt. Onder de priesters, die de vleugels uitdeelden, schenen er ook enkelen te zijn die trotsch waren op het gelukken van het vermetel waagstuk; hunne aangezichten blonken van vreugde en zij wierpen minachtende blikken naar de rots.

De wolken werden al dichter en dichter, het beeld verlichtte nog slechts met vollen glans het schoone land aan de overzijde van den

stroom. Ik kon nauwelijks meer zien, wat er op het land der kaboutermannetjes gebeurde, maar er scheen een groote beweging te zijn onder de priesters en de kaboutermannetjes die vleugels hadden. De anderen deden alsof het hun niet aanging. Met duidelijke gebaren begonnen de kaboutermannetjes met enkele priesters de engelen te bespotten over hunnen dienst, en de onverstoorbare hulpvaardigheid der engelen scheen hen hoe langer hoe meer te hinderen. Geruimen tijd bleef het bij machteloze bedreigingen, maar eindelijk nam het gevoel van onafhankelijkheid bij de kaboutermannetjes zoo'n hooge vlucht, dat zij aan het werk togen om een brug te maken naar de rots. Die brug was rank en schoon, zoo licht, dat ik vreesde dat zij in zou storten. Toen zij gereed was, stormden de vervaardigers er overheen, de kaboutermannetjes voorop, en de priesters schoorvoetend achteraan. Zij vreesden zichtbaar dat men te ver ging, maar gingen toch mede. Ondertusschen bleef er altijd gedrang en vielen de ongevleugelden naar beneden. Voor hen die gevleugeld aan de beurt waren om den sprong te wagen, zweefden er steeds nog engelen over den stroom, maar de overmoedigheid van enkelen scheen allen te besmetten, want verreweg de meesten wezen de lichtende hand met minachtende gebaren af.

Daar hebben de kaboutermannetjes het eiland

bereikt en omsingelen den tempel. De engelen zweven in groote kringen boven hunne vroegere bekoorlijke woonplaats en velen vliegen weg; enkelen blijven nog altijd om de kaboutermannetjes, die hunne hulp willen aannemen, te helpen. De tempel wordt bezet en de kaboutermannetjes met enkele priesters die ten slotte partij gekozen hebben en nu het hardst ijveren, gaan aan het werk om den tempel af te breken. Wat zij losrukken wordt in de zee geworpen. Het beeld straalt zijn licht nog steeds uit, en verlicht de sloopers; ik merkte nu eerst hoe leelijk zij waren. Eindelijk is de geheele tempel afgebroken. Nog schijnen zij niet te vreden, maar willen ook het beeld in zee werpen. Met hunne bijlen slaan ze op het voetstuk; dit is echter zoo hard dat er slechts vonken uitspringen, de kaboutermannetjes in het gezicht. Hunne moeite is te vergeefs; nu halen zij steenen van den tempel op het land en maken een' trap om bij het beeld te komen. Zij kunnen den gloed niet verdragen, maar de priesters spreken hun moed in; eindelijk zijn eenigen geblinddoekt aan den voet van het beeld gekomen, dat ter nauwer nood het voetstuk aanraakt. De kaboutermannetjes die op het land zijn, zien wat hunne makkers doen, en juichen het ongehoorde waagstuk toe; velen gaan op de brug staan, of helpen mede door het aandragen van hamers

en bijlen om den voet van het beeld te breken.

Langzamerhand hebben de wolken alles overdekt, alleen het beeld verlicht nog een' kleinen omtrek, en de dikke nevels werpen een' rooden weerschijn op de vale gezichten der leelijke kaboutermannetjes, die hoofd aan hoofd het beeld als zwermen omringen. Ik zag niets meer dan het beeld, en de grinzende aangezichten der jubelende kaboutermannetjes. De laatste engel vliegt weg. De mannetjes boven op het voetstuk werken geblinddoekt ijverig door, nog een slag — en het lichtende beeld verzinkt in de diepte.

Daar flikkert op eens een bliksemstraal in de wolken en schrijft de vlammeende woorden: „*Inspice et cautus eris.*” Bij dit licht kon ik een' laatsten blik werpen op het gansche tooneel. De nevels waren verdwenen, het schoone land lag nog steeds op korten afstand van het land der kaboutermannetjes, maar deze konden het niet meer zien en tastten verschrikt in het duister rond: een oogenblik — en alles is weder nacht.

Plotseling sprong ik op, een heftige donderslag deed mij schrikken, ik zag voor mij een eentonige grauwwitte zandvlakte, in de verte een somber dennebosch, en boven mij een zwaar onweder.

Zie hier, waarde lezer, wat ik gedroomd heb. Ik geloof wel niet aan droomen; maar dit is

toch al heel zonderling, en vooral bevreemden mij die woorden, die zoo als gij weet, het devies zijn van ons Corps; ik heb het duidelijk gezien, alsof het geschreven stond, en als ik de oogen sluit, zie ik nog steeds dien lichtenden straal, die met vurige letters schreef:

SPIEGEL U EN WORD WIJS.

EEN KABOUTERMANNETJE.

EENE SCHITTERENDE PARTIJ.

Hij was jong, had blonde lokken,
 Hield maitressen, speelde, dronk,
 Droeg een kroon op 't prachtig wapen
 Waar zijn adeldom uit blonk.

Hij gaf feesten, zwelgpartijen
 En zijn vrienden — dronken mee;
 Soms zelfs uit den gouden beker
 Met zijn wapen, fijn van sneê.

Hij werd oud, voor zijnen leeftijd,
 En zijn vrienden — werden 't mee;
 Toen nog and'ren vroolijk zongen
 Waren zij reeds lang blazé.

Weg de poëzie zijns levens,
 't Proza was voortaan zijn deel;
 Om zijn makkers van 't verleden
 Gaf de oude man niet veel.

Alles was hem onverschillig:

Goede naam, gevoel van eer....

D' afgeleefde wilde trouwen

Hij had geld! Wat wil men meer?

Ja hij huwde; en de wereld

Stond verstomd. De maagdenrei,

Zij benijdde 't jonge vrouwtje,

't Deed zoo'n schitt'rende partij!

Ja wel schitt'rend! Zij was arm....

Hij was rijk! Wat wil men meer?

Hij van adel! Zij een weeze....

Hij zijn goud! En zij haar eer....

Hij een vierspan! Zij haar eenvoud....

Hij zijn leeftijd! En och zij,

Zij had niets dan jeugd en schoonheid....

Welk een schitt'rende partij!

MAARTEN.

HET BLOEMENMEISJE.

Bij de eerste morgenstralen
 Dwaal ik rond door bosch en hei,
 Pluk dan bloempjes in mijn korfje
 Voeg nog jeugdig loof er bij.
 Heb ik dan een schat van kleuren,
 Is mijn mandje volgelaan,
 'k Zet mij dan op 't gras ter neder,
 Om aan ander werk te gaan.
 Van die bloempjes vlecht ik kransjes,
 Maak ik ruikers bont van kleur
 Die niet minder elk bekoren
 Door hun aangenamen geur.
 Velen geven hun beminde
 Dan zoo'n ruikertje van mij;
 Waarom geeft men niet een kransje
 Niet een enkel bloempje aan mij?
 Nog voor weken, toen ik rijk was,
 Werkte men zóó tot mijn vreugd;
 Uit dien tijd heb 'k niets behouden,
 Dan een onbevleete jeugd.
 Gansche dagen moet ik zwoegen
 Voor een al te sober maal;

Op een handvol stroo moet 'k slapen
 En mijn kleeding wordt zoo schraal.
 Mocht ik toen op rozen wand'len,
 Thans moet ik op doornen gaan,
 En geen enkel bloemenknopje
 Vind ik meer op mijne baan.
 Arm en wees, van elk verlaten,
 Nu 'k verkeer in bangen nood
 Moet ik in den vreemde zwerven,
 Tot 'k verlost word door den dood.
 Maar hoe kan ik nu zoo klagen?
 Zeker, groot was mijne smart,
 Doch heeft die dan gansch gesloten
 't Anders zoo gevoelig hart?
 Kan ik dan niets meer genieten?
 Zijn die bloempjes niet van mij,
 Die ik pluk? Die schoone hemel
 Is die ook dan niet van mij?
 Is voor mij ook niet de morgen,
 Als hij straalt in vollen glans?
 Zijn voor mij ook niet de sterren,
 Flonk'rend aan des hemels trans?
 Ja, ook ik kan troost nog vinden
 Zoolang ik nog bloemen vind,
 Die 'k zoo liefhad, die 'k zelfs nu nog
 Gaarne u tot ruikers bind.
 Ja voor mij bestaat nog vreugde,
 Als ik slechts in Gods natuur
 't Allernoodigste kan vinden,
 Tot mijn laatste levensuur.
 Maar kan 'k mij aan armoê wennen,
 Geeft die langer geen verdriet;

Toch blijft mij zoo veel ontbreken,
 Liefde missen kan ik niet.
 Bloemen, u zal ik beminnen,
 Geef ook uwe liefde mij,
 Menschen hebben mij z' onthouden
 Wees barmhartiger dan zij.

Toen nu weinig jaren later
 Haar de hemel tot zich nam,
 Was er menigeen in 't stadje,
 Die bij haar begraafnis kwam.
 Iedereen wierp toen een ruiker
 Op het graf van 't arme kind,
 Zij had liefde 't eerst gegeven
 En was nu van elk bemind.
 Zij had ieder hulp geboden,
 Als 't haar niet ontbrak aan macht;
 Menig' kranke had zij hulpe,
 Menig' droeve troost gebracht.
 Komt gij soms eens in het stadje,
 Waar het meisje heeft gewoond,
 Elk zal u van haar verhalen
 En haar graf wordt u getoond.
 Zoek dan niet naar dood gesteente,
 Schoone bloemen groeijen daar;
 Heeft elk 't meisje eens vergeten;
 Dan nog spreken die van haar.

RUSKI.

EEN EN ANDER OVER DE EIND- EXAMENS VAN 1871.

De almanak is 't orgaan van het Corps. Het is daarom, dat wij zonder gewetensbezwaren, een paar bladzijden in beslag willen nemen voor een zaak die het Corps zeer na aan 't hart moet liggen, nl. de examens. Meer in 't bijzonder echter, hebben wij op het oog de laatste eind-examens C. Het ligt geenszins in onze bedoeling een scherpe critiek te leveren van hen, die met de afneming van het bedoelde examen waren belast, van personen die wij hoogschatten om hunne kennis, en die in dat opzicht boven onze critiek verheven zijn, — neen! de eenige reden, die ons tot schrijven dringt, is de wensch, dat door eene openlijke bespreking onzer grieven tegen de wijze waarop het laatste eindexamen werd afgenomen, zoo mogelijk eene herhaling daarvan zal worden voorkomen.

De spanning waarin men gewoonlijk kort voor een examen verkeert, deed zich dat jaar

vooral zeer sterk gevoelen, door de langdurige onzekerheid waarin wij verkeerden, zoowel omtrent de Commissie door den Min. van Binnenl. Zaken te benoemen, als omtrent het tijdstip waarop de strijd een' aanvang zou nemen. Eindelijk in de tweede helft van Juni brak de Staatscourant het stilzwijgen af, door de mededeeling dat het Z. Exc. behaagd had de personen aan te wijzen, in wier handen wij ons lot zouden mogen toevertrouwen. De benoeming der Commissie bracht ons eenige verademing na de spanning der laatste weken, die zeer merkbaar allen ijver voor de studie begon uit te dooven.

Het doet ons leed, om tegen de Commissie als aanklager te moeten optreden, en grieven te openbaren tegen de wijze, waarop zij zich van hare taak heeft gekweten, grieven schijnbaar van ondergeschikt belang, maar die wellicht voor sommigen van beslissenden invloed zijn geweest, en door de Commissie zelve *op dit oogenblik misschien* als gegrond zullen worden beschouwd.

Eene opmerking echter, voor dat wij tot het eigenlijke onderwerp overgaan. Naar onze meening behoorde de zaak die wij gaan bespreken van Corpswege te worden behandeld, daar zij niet minder de algemeene belangstelling verdient, dan een recensie der verschillende colleges. Terwijl het ons voorkomt, dat eene be-

oordeeling der examens ieder jaar een plaats moest innemen in het bij Corpsbesluit goedgekeurde verslag, zoo gelooven wij, dat eene openlijke bespreking der examens vooral dit jaar noodzakelijk zoude geweest zijn, nu eene geheel nieuwe methode door de Commissie gevolgd is. Daar echter het Corps gemeend heeft over zulk eene belangrijke kwestie het stilzwijgen te moeten bewaren, terwijl het overigens gewoon is zijn grieven altijd bekend te maken, en bij de bevoegde autoriteiten zoo mogelijk op verandering en verbetering aan te dringen, zoo zoude het den oningewijde kunnen toeschijnen, dat de dit jaar gevolgde methode van examineeren de algemeene goedkeuring had weggedragen, een oordeel waarmede zeker 't meerendeel van hen, die dit jaar aan 't examen hebben deelgenomen, niet gaarne zullen willen instemmen.

Al dadelijk trof ons in den oproepingsbrief van den President, de spoed waarmede de Commissie dacht te werk te gaan. De duur van 't examen werd dit jaar aanmerkelijk verkort; met het oog op de menigte en de uitgebreidheid der vakken alsmede op het groote aantal Candidaten, kwam ons deze verandering onbegrijpelijk voor en naar onze innige overtuiging heeft zij dan ook een' nadeeligen invloed uitgeoefend. De examinandus miste den noodigen tijd om de

schriftelijke en mondelinge vragen die hem op denzelfden dag werden gedaan, behoorlijk te overdenken en te beantwoorden. Hoewel het den Candidaat natuurlijk lang niet onverschillig is, of hij 10 dan wel 14 dagen of langer in spanning of onzekerheid moet verkeeren, zoo gelooven wij toch, dat de meesten de voorkeur zouden geven aan een' iets langeren examentijd, waardoor zij beter in de gelegenheid gesteld worden van hunne algemeene ontwikkeling te doen blijken. Dat de Commissie geheel door-drongen was van 't idee om het examen zoo-veel mogelijk te bespoedigen, blijkt ten duide-lijkste uit den raad door den Pres. gegeven om steeds een kwartier voor den gestelden tijd in de zaal aanwezig te zijn, opdat er door 't opgeven van vragen geen oogenblik zou verloren gaan, hetgeen echter tusschen 12 en 1 uur practisch onuitvoerbaar bleek te zijn. Wanneer de examinandus aldus als met de zweep tot spoed wordt aangezet, dan kan het niet anders — en de uitslag heeft het bewezen — of het examen moet zeer ongunstige resultaten opleveren.

Een vak als de Waterbouwkunde, dat natuurlijk een overwegend gewicht in de schaal legt, werd bij het mondeling examen van velen zeer oppervlakkig behandeld, waardoor de hoop van menigeen, die hier meende goed te maken, waar hij bij het schriftelijk werk, om welke reden

dan ook, minder gelukkig was geweest, in rook verdween. Een half uur of hoogstens drie kwartier voor de waterbouwkunde (met inbegrip van wegen en bruggen) is zeker niet te veel.

Een ander gevolg van den beperkten tijd was het gelijktijdige mondelinge en schriftelijke examen. Niemand die zich in onze plaats kan stellen zal het verwonderen, dat hierover klachten oprijzen. Met eene mengeling van hoop en vrees verbeidt men het oogenblik waarop de pen met het krijt zal worden verwisseld, en de aandoeeningen daardoor opgewekt, hebben natuurlijk grooten invloed op het gehalte van 't schriftelijk werk der candidaten. Men zal hier wellicht de tegenwerping maken, dat dit bezwaar alle candidaten in dezelfde mate treft, en dat het examen-peil (dat zelfs bij de meeste onpartijdigheid ieder jaar iets veranderen moet en afhankelijk is zoowel van de inzichten der commissie omtrent den geest en de bedoeling der wet, als van het gehalte der candidaten) dientengevolge 't zelfde zal blijven; maar vooreerst moet vooral in 't oog worden gehouden, dat het examen niet vergelijkend is, en dat de commissie er dus zooveel mogelijk naar streven moet, om het werk van iederen candidaat op zich zelf te beoordeelen, en het niet met dat van anderen mag vergelijken, terwijl bovendien dit bezwaar niet alle candidaten in gelijke mate treft. Afgezien van den verschillenden

gemoedstoestand der examinandi, tengevolge waarvan de een meer, de ander minder onder den druk der omstandigheden gebukt gaat, heeft de aard van 't vak waarin men mondeling geëxamineerd zal worden, meer of minderen invloed op het schriftelijk werk, dat de examinandus voor een poos moet verlaten. Het onvoltooide werk van den eenen candidaat zal dan met meer consideratie beoordeeld moeten worden dan dat van een' ander, maar bij een groot getal candidaten is zulks uit den aard der zaak onmogelijk.

Een ander punt waarop wij de aandacht willen vestigen, is de orde waarin de vakken bij het examen op elkander volgden. Bij vorige examens was steeds de 1^e dag, waartegen door velen het meest wordt opgezien, gewijd aan een der practische vakken nl. burgerlijke bouwkunde; daarna kwamen de theoretische vakken aan de beurt, terwijl de mechanica over twee ochtenden werd verdeeld. Van deze volgorde, die naar onze bescheiden meening zeer goed was, werd dit jaar afgeweken. De rij werd geopend met de mechanica en de geheele 1^e dag werd aan dit vak gewijd. Daar zich altijd het verschijnsel voordoet, dat in mechanica over 't algemeen een minder goed examen wordt afgelegd, zoo kon men vooraf reeds gemakkelijk berekenen, wat het resultaat dezer nieuwe regeling zijn zoude. Dat de ongunstige uitslag van den 1sten

dag velen ontmoedigd heeft en van invloed geweest is op den verderen loop van 't examen, is zeer goed te begrijpen. Was men ook dit jaar met een der practische vakken begonnen en had men 't schriftelijk examen in mechanica ook nu weder over twee dagen verdeeld, zoo houden wij het voor zeker dat, in aanmerking genomen het uitstekende collegie van prof. Baehr en de trouwe opkomst, die deze voordracht steeds te beurt is gevallen, de uitslag van 't examen in mechanica niet zooveel verschil met dien van vorige jaren zou opgeleverd hebben als nu het geval was.

Van den beschikbaren tijd werd verder een niet onaanzienlijk gedeelte ingenomen met het dicteeren der te beantwoorden vragen, die hoewel dikwijls ter bevordering der duidelijkheid in langdradige bewoordingen gesteld, nog bovendien mondelinge toelichting vereischten. Was wellicht misplaatste zuinigheid, die het uitreiken van gedrukte vragen gebod, hier in het spel? Zoo ja! dan betreuren wij het dat zij de oorzaak was van zooveel tijdverlies, terwijl toch zoo ergens dan hier het spreekwoord had moeten gelden: tijd is geld. Ook kan niet iedereen, dit leert de ondervinding, alle woorden juist opvangen, zoodat ook om deze reden gedrukte of geauthografeerde vragen zijn aan te bevelen.

Zooals we reeds opmerkten, was dit jaar 't getal candidaten bijzonder groot. De opeen-

ping in *een* lokaal, die daardoor ontstond, moge de gezelligheid niet schaden en sommigen wenschelijk toeschijnen; de goede en geregelde gang van een examen stelt andere eischen, waarvoor alle overigen moeten wijken. De examinandus heeft aanspraak op een behoorlijke plaats, zoover mogelijk van die zijns buurmans verwijderd. Door het ingebruik nemen van meerdere lokalen had aan dien eisch kunnen worden voldaan.

Thans nog een enkel woord over 't examen zelf. Het mondeling gedeelte werd door de examinatoren op de meest humane wijze afgenomen.

Bij het examen in Waterbouwkunde werden den candidaten hun eigen teekeningen voorgelegd en naar aanleiding daarvan vragen gedaan, — een maatregel waarmee allen ten hoogste waren ingenomen. Een algemeene aanmerking echter was dat aan allen ongeveer dezelfde vragen werden gedaan, en dat een belangrijk gedeelte van 't vak nl. dat der wegen zoowel schriftelijk als mondeling geheel buiten beschouwing bleef. Het eerste was ook, hoewel in mindere mate, het geval met 't mondeling examen in Mechanica. Het mondelinge examen in Kennis van werktuigen liep tot ieders verbazing uitsluitend over de locomotief, een

onderwerp waaraan niet meer dan een 4tal colleges waren besteed geworden, terwijl men op vele vragen 't antwoord moest schuldig blijven, daar zij niet overeenkwamen met hetgeen op 't college over dit vak was meegedeeld.

Of de gestelde vragen bij 't schriftelijk examen over de beginselen der geodesie, en het practisch landmeten en waterpassen, waarvan twee op het eerste, en één op het laatste vak betrekking hadden, zoo bizonder geschikt waren om over de bekwaamheid der candidaten in die vakken te kunnen oordeelen, meenen we zeer te moeten betwijfelen.

En hiermede wenschen wij te eindigen. Geen lust tot vitten of gevoel van gekrenkte eigenwaarde gaf ons deze regelen in de pen; wij wenschen slechts verandering en verbetering, waar die naar onze meening noodig is, en komen in verzet omdat wij meenen dat onze belangen bij 't laatste examen niet genoegzaam in 't oog zijn gehouden.

Daar wij er van overtuigd zijn dat het steeds het streven is van de jaarlijksche commissiën om de examina met de meeste onpartijdigheid, en op de meest naauwgezette wijze af te nemen, durven wij de hoop voeden, dat een volgend jaar ons de bewijzen zal leveren, dat men de billijkheid onzer klachten heeft ingezien.

J. A. ROEST VAN LIMBURG.

A. T. L. ROUWENHORST MULDER.

C. P. E. RIBBIUS, Civ. Ing.

HET LAATSTE EINDEXAMEN AAN DE POLYTECHNISCHE SCHOOL.

Van waar de ongelukkige afloop van het jongste eindexamen aan de P. S.?

Van waar die buitengewoon treurige ont-knooping van het groote drama?

Die vraag volledig op te lossen vermag ik niet, toch hoop ik iets bij te dragen tot de verbetering van het noodzakelijk kwaad, dat men examens noemt.

Ik stel mij ten doel de methode van exami-neeren gevolgd bij het laatste eindexamen aan de P. S. te bespreken en gedachtig aan de spreuk „schoenmaker houd je bij je leest”, meer bepaald het gedeelte betreffende aanstaande civ. ing.

Vooraf echter moet ik opmerken, dat ik door de bespreking van het laatste eindexamen niet wil te kennen geven, dat het zich zoo on-gunstig onderscheidt van vorige eindexamens,

en dat de naar mijn inzien verkeerde methode van examineeren van 't jaar voor 't eerst gevolgd is, verre van dien; persoonlijke herinneringen van vroegere eindexamina heb ik echter niet en ik onthoud mij dus liefst ook van elke beoordeeling er van.

Het is mij een genoegen te kunnen verklaren, dat de beleefdheid en hulpvaardigheid van de examinatoren voor zoo ver mij bekend, dit jaar niets te wenschen overlieten.

Gaan wij nu eerst de wijze na, waarop het examen in de mechanica is afgenomen.

De Theoretische en Toegepaste Mechanica zijn hoofdvakken voor den civiel ingenieur, verscheidene uren wordt er college in gegeven; verscheidene avonden met de bestudeering er van doorgebracht.

Billijkerwijze kan men dus verwachten, dat de examinatoren tijd noch moeite zullen ontzien om zich op de hoogte te stellen van de bekwaamheid der examinandi, vooral ook omdat er voor die vakken volstrekt geene stukken worden overgelegd, waaruit men reeds eenigermate een oordeel vellen kan. Het aantal schriftelijke vragen voor de Theor. Mech. was twee, voor de Toegep. eveneens twee.

In één' dag was het geheele schriftelijke examen voor beide vakken afgelopen.

Nu kan men wel aannemen, dat iemand die deze vier vraagstukken volledig goed beant-

woordt, zijne mechanica vrij wel weet, maar 't gaat niet aan om te zeggen, dat iemand die er zelfs weinig van terecht heeft gebracht, de mechanica slecht kent.

De eerste dag van 't examen was voor de mechanica uitgekozen; men is het minst vermoeid van examen doen, wordt gezegd — toegegeven — maar het is ook de dag dat men het zenuwachtigst is — want is het examen eenige dagen aan den gang dan komt men in een soort van soes, en men stapt er heen even gerust en onverschillig als ging men naar een college.

Twee vragen waren voor de morgenzitting. De eerste muntte uit door lange becijferingen; de examinandus begint met vuur te cijferen, te cijferen, onverwachts bemerkt hij dat er eene vergissing heeft plaats gehad, hij ziet het vraagstuk na, vindt de fout, maar moet het geheel overmaken. De tijd snelt inmiddels voort. Hij denkt het eerste ken ik ten minste, dat dus maar eerst afgemaakt en rusteloos toovert hij cijfers op cijfers; eindelijk is het af, hij ziet op 't horloge, nog maar een paar kwartier; met een gejaagd hoofd begint hij aan 't tweede vraagstuk en 't gevolg is dat er niets of iets slechts van terecht komt.

Is dat een bewijs dat de patient zijne mechanica niet kent? *Neen*, niet waar?

De examinatoren vinden dat ook en zeggen dus: wij geven aan een ieder, die zijn schriftelijk

werk niet uitstekend heeft verricht een mondeling examen. Prachtig.

Op zeker oogenblik wordt de examinandus geroepen en komt na eenigen tijd in eene zaal, waar zich achter eene groene tafel eenige examinatoren bevinden; het hart klopt alsof het zal barsten; met een naar gezicht begeeft hij zich voor 't bord, dat hij onmiddellijk begint aan te staren.

Lezer, kent gij wel een onaangenamer machine om vraagstukken op uit te werken dan een bord, vooral voor iemand die niet gewend is er op te werken? Ik niet.

Men doet hem eene vraag, twee vragen, misschien drie vragen, 't geheele mondeling examen is echter vrij spoedig afgelopen en ik geloof dat gewoonlijk de uitslag niet bevredigend is.

Treft men eene vraag, die men den vorigen dag of een paar dagen geleden heeft nagezien, dan gaat het goed, maar de meeste examinandi zijn dunkt mij niet in staat om goed te denken, om te zoeken wanneer alles zamenspannt om hen slecht op hun gemak te zetten.

Het geheele examen in de mechanica is nu echter afgelopen, en ik verklaar dat ik mij niet kan voorstellen hoe een examiner na afloop daarvan met de hand op het hart kan verklaren: Mijnheer *A.* kent zijne mechanica voldoende; Mijnheer *B.* volstrekt niet.

Ik vind het goed dat er in de mechanica schriftelijk zoowel als mondeling geëxamineerd wordt: het schriftelijk examen leent zich dunkt mij beter voor uitvoerige vragen, die goed uitgewerkt dienen te worden, dan het mondelinge; maar het schriftelijk examen is mijns inziens veel te kort voor zulk een hoofdvak en vooral dunkt mij de methode van mondeling examineeren geheel verkeerd.

Bij een mondeling examen behoort een eerste vereischte te zijn, dat de patient op zijn gemak is; men late dus dat deftige groene laken weg; men ga met den examinandus aan een tafeltje zitten en beginne met hem door allerlei elementaire vragen op zijn gemak te stellen en langzamerhand al dieper en dieper door te dringen. Een kundig examiner zoude geloof ik op die wijze in betrekkelijk korten tijd zich zeer goed op de hoogte kunnen stellen van de bekwaamheden des patients.

Gaan wij nu het examen in de Waterbouwkunde en Bouwkunde na.

De duur van het schriftelijk examen kwam mij, vooral omdat er door alle examinandi teekeningen worden ingeleverd, lang genoeg voor; bij het mondeling examen werd de patient goed op zijn gemak gezet: dat liet niets te wenschen liet.

Tegen het mondeling examen in de waterbouwkunde, voor zoo verre wegen en bruggen betreffende, heb ik echter eene andere zeer groote grief.

Het moet den examiner in dat onderdeel wel vreemd toegeschenen hebben, dat de antwoorden van de laatst komende examinandi zoo veel beter waren dan die der eerstkomende.

Zoude het ook daaruit kunnen voortvloeien dat de afwisseling der vragen in dat toch zoo rijke onderwerp zoo klein was, dat de laatstkomenden zich zeer gemakkelijk bijna geheel op de hoogte konden stellen van de vragen, die hun zouden gedaan worden?

Voeg daarbij dat een gedeelte der vragen van dien aard was dat niemand ze had kunnen verwachten, misschien zult ge u, waarde lezer, het raadsel kunnen oplossen.

Hetzelfde zoude gedeeltelijk kunnen gelden voor het mondeling examen in de kennis van werktuigen, het vooruit prepareeren was daar echter minder gemakkelijk.

Ten slotte nog een paar algemeene opmerkingen. Zeer onpractisch is het dunkt mij de mondelinge examens te doen plaats hebben gelijktijdig met het schriftelijk examen; er wordt wel aantekening gehouden van de examinandi, die mondeling examen gehad hebben; het wordt hun wel in rekening gebracht bij de beoordeeling van hun werk, maar 't is toch vrij wel onmogelijk juist te schatten hoeveel nadeel door het mondeling examen zijn schriftelijk werk is toegebracht, daar het zeer wel denkbaar is dat de patient een' zekeren tijd vóór en na

de pijniging ook niet in staat is behoorlijk te denken.

Ook is mijns inziens de plaatsing op het jongste eindexamen niet gelukkig geweest.

Het „Heere breng ons niet in verzoeking” steeg van alle kanten op, en dat is nu juist niet noodig dunkt mij; was eene zaal te klein, waarom dan geen twee zalen gebruikt?

Ik wil gaarne aannemen dat het langer schriftelijk examen in mechanica, de andere methode van mondeling examineeren en het niet gelijktijdig mondeling en schriftelijk examen zullen maken, dat het examen langer duurt dan van 't jaar, maar de beoordeeling zou naar mij dunkt zeker zuiverder worden; de examinandi zullen zich daarom gaarne een langer examen getroosten; terwijl de plicht der examinatoren meebrengt zich daarover niet te beklagen, wanneer er zulke hooge belangen in 't spel zijn als het misschien voor goed bederven van iemands carrière.

En mochten er geene examinatoren te krijgen zijn voor de tegenwoordige bezoldiging, dan moet de regeering die verdubbelen of verdrievoudigen. 't Zou toch wel een schandaal zijn dat er geen geld disponiëbel was om eene examencommissie bij elkaar te krijgen.

Wanneer het geld nooit onnutter wordt uitgegeven geloof ik nog dat de Nederlandsche jongelingen niet te klagen hebben.

E. R. VAN NES VAN MEERKERK, Civ. Ing.

KLACHT.

Zoel is het windje,
Dat lieflijk en zacht
De bloempjes buiten
Nu kust goeden nacht.

De sterren flikkeren,
De nachtegaals slaan,
De maan volgt statig
Haar glanzende baan.

Alles is rustig
En vreedzaam in 't rond,
Alsof op aarde
Geen strijd meer bestond.

Doch in mijn' boezem
Woedt hevige strijd;
Ondraaglijk is mij
De smart die ik lijd.

Er was een meisje
 Een blondlokkig kind,
 Het eenigst, dat ooit
 Mijn hart had bemind.

'k Smeekt' om haar liefde,
 Mijn beê werd verhoord,
 Doch spoedig werd weêr
 Mijn vrengde verstoord.

Want, ach! er kwam een
 Gediensstige vrind,
 Wegens zijn vroomheid,
 Bij „vromen“ bemind.

Door hem werd ontdekt
 „Goddank nog van pas,“
 Dat wat 'k geloofde
 Het ware niet was.

Hij ging naar d'ouders
 Van 't meisje toen heen,
 Noemde mij ketter,
 Mijn godsdienst: gemeen.

Die taal had 't gevolg
 Door spreker verwacht:
 Ik werd als ketter
 Door d'ouders veracht.

Bij die verachting
 Daar bleef het niet bij:

Mijn meisje, mijn lief
Ontnamen ze mij.

„Ons kind te geven,
„Zoo'n ketter tot man“
D'ouders ze rilden,
Op 't denkbeeld er van.

Nu ben 'k verlaten,
Alleen met mijn smart,
O vromen! uw straf
Wel trof ze mij hard.

Maan! neem mij mede
En voer mij daar heen,
Waar liefd' en godsdienst
Niets hebben gemeen.

— m.

ZEKER BURGEMEESTER LID VAN DE TWEEDE KAMER.

Waar zijt gij, lasteraren,
 Gij, die beweerdet zonder grond,
 Toen ik te midden der gevaren
 Van eene niet-herkiezing stond,
 Dat ik een vijand van verlichting,
 Dat ik een vriend van duisternis.
 Ha! 'k wreek mij over die betichting
 En toon dat het slechts laster is.
 Ik plaats nu naamlijk een lantaren
 Op 't plein van mijne goede stad,
 Opdat niet 's avonds meer de scharen
 Verdwalen van het rechte pad,
 Opdat een elk, die in Gods wegen
 Nog wenscht te wandlen vroom en goed,
 Dat 's nachts nu zelfs kan doen terdegen,
 En niet in 't duister zoeken moet.
 Aan alle mijne lasteraren,
 Die mij als lichtschuw steeds gemaald,
 Aan hen vertoon ik mijn lantaren,
 Die met een vijftal lichten praalt

DAM.

DE DELFTSCHE RAREKIEK.

Een man een man, een woord een woord.

HOOFDSTUK I.

WAARIN DE SCHRIJVER VELE WOORDEN VUIL
 MAAKT OM HET VERHAAL TE DOEN
 GEBOREN WORDEN.

Lachbuiën en wolken rook ontsnappen onder de hoog opgeschoven vensters.

— There is no place like home, neuriet Pieter, die, met de handen om 't achterhoofd geslagen, in een gemakkelijken stoel ligt, terwijl zijne voeten een steunpunt op de vensterbank vinden.

— Goddank, dat dit waar is, roept Jan, die zich op de canapé heeft uitgestrekt, met een komische verzuchting. Nog drie zulke maanden en ik was verloren geweest. Br. een dorp met niet meer conversatie dan een droog komieken notaris en een paar halfslags notabelen, oude lui, die bezorgd zijn, als je twee

glazen wijn drinkt.... — schenk me nog eens in, Ed — ik wou dat ik ze hier had!

— Gott bewahre! roept Eduard, de gastheer, en Jan zich tot Aalsbeek wendend, die op de vensterbank gezeten, rustig zijn sigaar rookt, vraagt dezen:

— Waar heb jij je toch de heele vacantie mee bezig gehouden?

— Ik?.... Ik heb gewerkt.

Een algemeen gelach volgde op deze verklaring.

— Dat kan je begrijpen!

— Neen, waarlijk. Na het schitterend fiasco, dat ik op 't examen had gemaakt, werd ik door mijne ouders met veemgerichts gezichten ontvangen. Ik, de primus van Bollenbroek, enfoncé! Moeders wezen mij aan hunne zonen, als ik voorbij ging. „Zie daar gaat de zwendelaar, de verbrasser van de zuur verworven penningen des vaders, de ontaarde verkwister!” Men keerde mij overal den rug toe, hetgeen mij eigenlijk gezegd veel genoeg deed, aangezien de Bollenbroeksche conversatie het top-punt van verveling bereikt. — Toen nam ik mijne toevlucht tot.... raad eens?

— De vrouwen —

— Las romannen —

— Neen, ik schreef....

— Almanakstukken —

— Over de emancipatie —

— Neen, ik schreef om de dictaten van een mijner vrienden.

Wederom volgde een algemeen gelach op deze bekentenis.

... en ik zette mij in een makkelijken stoel, en....

— Sliep.

— Soesde.

— Neen, zeg ik je, ik zette mij aan 't werk.

— In den makkelijken stoel?

— In den makkelijken stoel.

— Wat ga je doen, vroeg Hendrik aan Jan, die opgestaan was.

— Een knecht van St. Joris halen.

— Kom hier, roept Pieter, die 't hoofd buiten het raam had gestoken. Daar wandelt.

Het geschuifel der stoelen en de verwarring welke ontstond, doordien alle jongelui naar 't venster vlogen, maakte den naam onverstaaenbaar.

— Een mooie meid, zeide Jan, nadat hij weder zijne vorige plaats had ingenomen.

— Een bl — mooie meid. Ik voor mij, houd haar voor het mooiste meisje uit Delft.

„ De waterpoort, in Zutphens vest,
Bespant

declameert Aalsbeek.

— Houdt je mond, roept Hendrik, ik ben geïnspireerd, en opstaande, reciteert hij het volgende:

Nam ooit de achtb're raad 't besluit,
Deez' stad voor afbraak te verkoopen:

Ik bood hem gaarn mijn laatsten duit,
Om 't rattennest te mogen sloopen.

Een ieder trekt vol vreugde heen;
En zoutpilaar wordt geen van allen;
Van Jeremias' droef gesteen
Zal deze puinhoop niet weerschallen.

Doch heeft de sage waarheid in,
Dat wij als geesten wederkomen,
Dan zal ik dikwerf, blij van zin
Hier wand'len in de schauw der boomen.

Op 't bruine hopje bralt den Haag,
Jaapmaatjes kan ons Delft slechts teelen,
Wien hoort de voorrang, is de vraag,
Doch mij kan 't bitter weinig schelen.

Maar — wil een stad, te trotsch van aard —
Den gouden appel Delft betwisten,
Dan grijpen allen naar het zwaard
En vechten we als reunisten.

Den vijand pers deez' woorden af:
„O, had ik nimmer leeren spreken!
„Vervloekt de tong, die 't antwoord gaf:
„Delft's Dulcinea heeft gebreken!“

Ja

— Houdt op, Delftsche Don Quichot! Je Dul-

cinea riekt wel niet naar knoflook, maar naar iets dat nog minder dragelijk is: grachtwater!

— Je volgt Job na, die maakte een ode op een mestvaalt.

— Wend liever je krachten aan tot bevordering der emancipatie.

— Daar is al een vers op gemaakt.

— Door wien?

— Door Cats.

— Hoe zoo?

— „Zij ging ter deure uit, en des al niettemin,
En evenwel nogthans, krom zij weer 't venster in.“

— Ik wenschte dat zij 't omgekeerde had gedaan.

— Hoe dat?

— Dat ze de deur was ingekomen en

— Amen.

— Ik moet weg, zeide Aalsbeek. — Werken — en juist wilde hij den deurknop vatten, toen deze van den anderen kant bewogen werd en een jong mensch met hoogen hoed, reistasch en wandelstok binnen kwam.

Allen stonden op en met veel geestdrift werd Johan Breger, die zooeven van 't ouderlijke huis terugkeerde, begroet.

— Hoe gaat het je, hoe gaat het je? riep men van verschillende kanten.

— Best. Opperbst.

— Een glas wijn?

— Nog beter. En hoe gaat het met jelui?

— Zooals je ziet.

— En jij, nietswaardig jongmensch, kruis uwer ouders? vroeg Johan zich tot Aalsbeek wendende, heb je gewerkt in de vacantie?

— Natuurlijk.

— In een gemakkelijken stoel, voegde Jan er tot opheldering bij.

— Och loop heen, antwoordde Aalsbeek.

— Ik drink dat glas op onze gelukkige terugkomst in Delft. Dat dit jaar even genoegelijk moge zijn als 't vorige! riep Johan.

— Bravo, lang leve Delft!

— Dood aan de vacantie! riep Aalsbeek.

— Neen, zeide Johan, terwijl hij zijn glas neerzette, daar drink ik niet op.

— Et tu Brute!

— Est tu brute! verbeterde Jan.

— Neen waarlijk, ik heb mij in de vacantie zeer goed geamuseerd.

— Dan mijnheer Johan, besluit ik hieruit, dat je verliefd ben geworden.

— Kijk, hij bloest!

— Neen, waarlijk

— Biecht op!

— In zooverre, zeide Johan nu, heb je gelijk; ik heb mij zoo goed vermaakt, omdat er een mooi meisje in 't spel was. — Een zeer schoon meisje, dat met eene familie een dag bij ons doorbracht.

— Naam?

— Henriette.

— Blonde lokken, blauwe oogen? Dan word ik je medeminnaar, zeide Aalsbeek, terwijl hij met zijn stok gewapend een schermpose aannam.

— Hou je mond, laat Johan voortgaan.

— Ze logeerde daar, vervolgde Johan. Toen ik haar eenige dagen later een bezoek wilde brengen, ten einde haar nogmaals te zien, was de familie uit rijden, en daar deze kort daarna op reis ging, zoo heb ik haar niet weer gesproken. Ik weet niet waar ze te huis hoort. 't Moet ergens in Holland zijn.

— Laten we eens op je goed succes drinken.

— Daar ga je, Johan.

— Je inviteert ons toch zeker op je bruiloft?

— Natuurlijk.

Op deze wijze werd het gesprek voortgezet. Maar zooals een schrijver heeft opgemerkt: „een stille tong bouwt muren om zich heen”, en Johan's verliefdheid was oorzaak, dat hij niet zeer spraakzaam was. Weldra verflauwde het vuur van het gesprek en de vrienden besloten zich naar de societeit te begeven.

Er zijn drie soorten van vrienden te Delft, die niet aangenaam zijn, nl. Hagenaars, jongelui, die bij een Delftsche familie inwonen, en verliefden. De laatste soort is echter zeker de onaangenaamste, aangezien ze behalve ingetogen nog daarenboven sentimenteel is. Johan's vriendenkring ondervond dit dan ook in de maanden

September tot Februari, de maanden die wij in ons verhaal zullen overspringen. Toen werd Johan plotseling weder de vroolijke, jolige Johan van vroeger, want doch dat zal de lezer zelve wel bemerken.

HOOFDSTUK II.

WAARIN TEN BATE VAN ONGETROUWDE
HEEREN EN DAMES HET HUWELIJKS-
GELUK DER VAN KAVENS WORDT
VOORGESTELD.

Mijnheer van Kaven is verdiept in de kolommen der Haarlemmer, zijne echtgenootte beheerscht het koffieblad en de jongste dochter Julie is tusschen het echtpaar gezeten en tuurt verlegen op haar bord.

Mijnheer van Kaven stoot nu en dan grommelend eene opmerking uit over die „verdoemde” liberalen, en geen wonder, want de man is bijzonder uit zijn humeur. Doch opdat de lezer geen slechte gedachte krijgje van den anders zoo beminnelijken man, zoo zal de schrijver hier de reden opgegeven van zijne onverzoenlijkheid. Den vorigen avond had hij zijne dochters op het studentencasino begeleid. Toen was hij bijzonder liberaal; met welgevallen rustte zijn oog op de jongelui, die zijne schoone dochters omgaven, alsof hij zeggen wilde: tout est pour

le mieux dans le meilleur des mondes. En nu en dan trakteerde hij zelfs die aanbidders op een aardigheid, die hij zeker wist dat op zou gaan, aangezien hij gedurende jaren in staat was geweest den indruk gade te slaan, die deze op verschillende patienten maakte. Doch door de gunst der goden had de heer van Kaven dien avond nog eene betere gelegenheid om zijne ware liberaliteit uit een meer verheven oogpunt te doen beschouwen. Het was duidelijk dat de kastelein, die het soupé had aangenomen, geen weg wist met de ontzaglijke hoeveelheden etenswaren, die hij daartoe had vergaderd. Met den meest roerenden eenvoud bood de heer van Kaven, gepensioneerd controleur, zijn eigen maag tot magazijn aan, en hield den geheelen avond deze zoo bezwarende vriendelijkheid met een ongekennde liberaliteit vol. En al mochten ook soms booze tongen fluisteren, dat genoemde heer zijne invitatiekaart voor een kaperbrief aanzag, wij, die beter met 's mans edele bedoelingen bekend zijn, wij kunnen niet anders doen, dan hem vereeren.

Doch zelfs zonnen hebben vlekken, en toen later op den avond de heer van Kaven, moe gegeten, zich aan de whisttafel zette en een voor hem tamelijk aanzienlijke som verloor, geraakte de man in een zeer slecht humeur, en dronk iets te veel om zijn leed te verzetten.

Dit alles te zamen genomen deed hem den

volgenden dag met een zeer zonderling gevoel opstaan en zoo is het niet te verwonderen, dat hij in wanhoop de principes van den vorigen avond laat varen en nu en dan eenige verwenschingen tegen de liberalen uitstoot.

Ook de jongste dochter spreidde niet de bekoorlijkheden ten toon, waarmede zij zoovele aanbidders aan haren triomfwagen had weten te ketenen. De vurige oogen stonden nu fletsch en de rouwranden daarom schenen mede te deelen dat de geest er in verstorven was.

Daarenboven voelde Julie zich minder op haar gemak, aangezien zij niet fair met hare oudere zuster had gehandeld.

Henri van Aalsbeek, die, te oordeelen naar de publieke opinie en het hart der jonge dame in questie, het hof maakte aan hare oudere zuster Mina, had zich gisteren avond nog al zeer met haar persoontje bezig gehouden en zij, in de opgewondenheid van het oogenblik, had den aardigen jongman hierin aangemoedigd.

Haar zuster had dit nog al hoog opgenomen en haar reeds voor het te bed gaan een hevig sermoen toegediend, maar dat het hierbij niet blijven zou en de zaak voor de rechtbank der moeder zou worden gebracht, was met het oog op het karakter van Mina ontwijfelbaar.

De oudste zuster was nog niet beneden gekomen, iets waarover de heer Papa reeds zijne verwondering had te kennen gegeven.

Julie durfde de reden niet zeggen, maar kon die wel gissen. Bij een damestoilet is geduld een eerste vereischte en Mina, die op dat oogenblik niet een daartoe geschikte bedaardheid bezat, kon wel een kleine trofé maken van al de knopen en strikken, welke zij in de haast van hare kleedij had afgetrokken.

Met vrees en angst luisterde Julie of zij nog niet de trap hoorde kraken, de voorbode der naderende onweersbui.

Mevrouw bemerkte wel dat er iets gaande was, maar aangezien zij liever het rijk alleen had in zaken die hare dochters betroffen, besloot zij het inquisitoir uit te stellen, totdat Papa zou zijn uitgegaan.

Maar Papa is aan het einde van een kolom gekomen en voor hij aan een nieuwe begint, vraagt hij nogmaals:

— Maar ik begrijp toch niet waar Mina blijft. Zij zal nu toch wel hebben uitgeslapen.

— Maar Papa, waagt Julie in 't midden te brengen, ik heb u straks al gezegd, dat zij zoodadelijk beneden zal komen.

— Ik wenschte, zegt Papa, denkende aan zijn whistpartijtje, dat de bals afgeschaft werden; dat laat opblijven is toch verkeerd.

— Maar lieve, zegt Mevrouw, gij hebt er immers geen last van. *Ik* was bereid met Mina en Julie mede te gaan, maar gij stond er op ze te chaperonneeren.

— Maar mijn lieve vrouw, toen gij van het vorige bal terug kwaamt, klaagdet gij zoo over verveeling en hoofdpijn en nu ik om u genoeg te doen, de moeite op mij neem, van met mijne dochters mede te gaan, vindt gij dat wederom niet goed.

— Maar lieve, gij hebt ze niet gechaperonneerd, gij hebt slechts whist gespeeld in de koffiekamer. Hebt gij dan op uwe dochters gelet? Weet gij met wie zij gedanst hebben?

— Men kan het u dan toch nimmer naar den zin maken — grommelde mijnheer, schuld-bewust van niet op zijn eigen vleesch, maar slechts op dat van runderen en zalmen gelet te hebben.

— En indien zij nu eens met jongelui gedanst hadden, die... niet — zij aarzelde — die niet... *comme il faut* waren....

— Mijn God, Elise, zeide mijnheer, terwijl hij de courant nederlegde, blijde dat hij van de verdediging tot den aanval kon overgaan: Wanneer ik mijne dochters een bal laat frequenteren, dan ben ik er van overtuigd, dat zij zich zullen gedragen, zooals het mijn dochters betaamt. Een dergelijke gedachte behoort niet in een huis als het mijne te worden uitgesproken. Hebt toch eerbied voor u zelve!

Ik ben toch blij, dacht Papa van Kaven, dat ik niet verteld heb, hoeveel ik gisteren avond heb verloren.... Maar: men moet de vrouwen in toom houden.

— Daar komt Mina, riep Julie.

Mina stootte de deur open en wenschte op korten toon haar ouders goeden morgen. Haar zuster zag zij met een kwalijk verborgen nijdigheid aan en begon toen met veel drukte haar ontbijt gereed te maken.

— Gij komt zeer laat Mina, zeide haar vader ernstig, terwijl hij wederom ging zitten en de courant opnam.

— Hoe kunt gij zoo laat komen, zeide Mevr. fluisterend tot hare oudste dochter, gij weet uw vader is er op gesteld, dat gij behoorlijk op tijd komt koffiedrinken; en na deze vermaning vraagde zij haar het een en ander omtrent het bal.

Hare vragen werden werden echter zeer kort beantwoord, totdat Mevrouw toevallig iets ter sprake bracht, waarbij Julie betrokken was.

— Zij is een lieve zuster, sprak Mina op heftigen toon.

— St, viel Mevrouw haar in de reden, denk toch dat uw vader tegenwoordig is:

— 't Kan mij niet schelen, hij mag het vrij hooren, iedereen mag het hooren, dat zij een lieve zuster is, barstte Mina los, bij wie nu de dam was weggenomen, die den woordenvloed had tegengehouden.

— Maar wat is er dan toch? vroeg Papa, uw zuster. . . .

— Mijn zuster heeft den geheelen avond

met Henri van Aalsbeek gecoquetteerd. Daar, dat heeft mijn lieve zuster gedaan. Pas op, als ik je wederom met Johan Breger zie, dan zal ik *jou* avond bederven, dat beloof ik je. Ellen-dige meid, mompelde ze binnensmonds.

In een vertrouwelijk oogenblik had hare zus-ter haar namelijk verteld, dat zij geloofde eenigen indruk op Johan te hebben gemaakt en Mina scheen van zins te zijn, de lynchwet in dit geval toe te passen.

Er kwam een oogenblik kalmte na deze uit-barsting. Van deze gelegenheid maakte Mijn-heer gebruik om een toepasselijk woord te spreken. Hij bewees op geleerden toon (de goeie man had halfweg voor advocaat gestudeerd) dat er geen de minste reden bestond voor ja-loerschheid. Immers, zeide hij, indien Henri van Aalsbeek werkelijk verliefd was op Mina, zoo zou hij niet met Julie hebben gecoquet-teerd, en indien hij niet verliefd was, zoo was het coquetteeren met Julie een geheel onschul-dige zaak geweest, en gaf dus niet de minste reden tot ongenoegen.

Hoewel dit nu alles op zich zelf genomen zeer duidelijk was, vatte de Heer van Kaven het ongelukkig denkbeeld op, van dit met een voorval uit zijn eigen leven te willen bijlichten. Hij deelde daartoe mede, dat hij, toen hij nog het hof maakte aan de toenmalige jufvrouw Waldek, thans Mevrouw van Kaven, hij vast

geloofde, wederliefde te hebben gevonden, toen hij plotseling bemerkte dat een officier, die juist van garnizoen veranderd was, meer indruk op haar scheen te maken.

Denkt gij, dat ik dit dien officier in het minst kwalijk nam? Immers neen, want had hij niet het volste recht met mij naar de hand van Mejufvr. Waldek te dingen? Of was Mejufvr. Waldek niet in haar volste recht, om indien zij niet de minste, hm. minste aandoening voor mij gevoelde, de homages van een ander aan te nemen? Stond het haar niet vrij zelve het voorwerp harer genegenheid te kiezen?

Nogthans, zooals gij ziet, het was slechts eene schijn-affectie, want en hiermede gaf hij galant een kus op de hand zijner vrouw.

Deze echter kookte van woede en had er hem liever een slag in 't aangezicht mede gegeven, want zij begreep dat hare dochters gemakkelijk de ware toedracht der zaak zouden vatten. Zij had in hare jonge jaren vreeselijk veel moeite gedaan om „een man te vangen”. De Heer van Kaven kwam haar weinig gewenscht voor, maar werd als een appeltje voor den dorst aangehouden en toen nu de voornoemde officier, even als zoovelen, zijn uniform voor andere oogen had doen blinken, had zij uit spijt den heer van Kaven genomen, om hem „te eeren en te volgen haar gansche leven lang, gelijk het eener goede huisvrouw betaamt.” Daarenboven

werd het toen ter tijd nog betwijfeld of het wel het koele verstand van den Heer van Kaven of wel de koele sabel van den officier was geweest, die onaangenaamheden tusschen de medeminnaars had voorkomen.

— Hendrik, zeide Mevrouw tot haren man, ik wenschte wel dat gij geen onderwerpen aanroerdet waarbij mijne eer betrokken is. In het bijzijn der dochters behoort men niet over de moeder te spreken. Waar moet de eerbied blijven, die zij voor ons behooren te koesteren?

Meer en meer zich opwindende, vervolgde zij:

Is het niet genoeg, dat gij niet weet hoe men dochters moet opvoeden; dat gij ze op bals hun eigen gang laat gaan; dat gij ze verwaarloost; maar moet gij haar nog leeren haar eigen moeder te verachten! Uw vriend de officier wist beter wat een vrouw toekwam, hij had mij zeker beter behandeld dan gij „wieën het een eer is mij zijne vrouw te kunnen noemen!” Ja, gij behandelt mij wel, alsof gij het een eer vond! Gij durfde uw vriend er niet over aanvallen, anders zoude gij het wel gedaan hebben. Uwe mooie redeneringen moeten uwe lafhartigheid verbergen en...

— Mevrouw, gij ziet den eerbied over het hoofd, dien gij mij verschuldigd zijt. Denk om hetgeen gij zoo even opmerktet, denk om de tegenwoordigheid uwer dochters.

— Hebt gij *mij* eerbied betoond? Maakt gij

mij niet bespottelijk in haar oogen? Wat heb ik gedaan, om zoo iets van u te verdienen... en snikkende viel zij neder op een stoel.

Er was reeds eenigen tijd geleden aan de deur geklopt, maar niemand had er naar geluisterd, en de meid, de hevige woordenwisseling hoorende, wilde niet ongelegen komen en besloot daarom te wachten. Hoewel zij geenszins onbescheiden was, werd zij dus wel verplicht te luisteren, waaruit men wederom kan opmaken, hoe licht iemand van kwade voornemens kan worden beticht, indien niet eerst met zorg de beweegredenen van zijn gedrag worden overwogen.

Toen alles stil was, klopte zij nogmaals, trad binnen en overhandigde Mijnheer van Kaven een brief, die hij als een gewenschte afleiding beschouwde en haastig openbrak.

De inhoud viel hem echter tegen, hij wendde zich ernstig tot zijne vrouw, en overreikte haar den brief.

— Elise, lees dit, zeide hij.

Werktuigelijk las zij:

Wel Edele Heer!

Hiernevens zend ik u een rekening van mode-artikelen, die Mevrouw van Kaven sinds 3 jaren bij mij heeft besteld, zonder ze te betalen. Het spijt mij, u hierover te moeten schrijven, maar dringende geldnood verplicht mij u

de betaling dezer gelden te vragen. Mevrouw van Kaven heeft steeds geweigerd de rekening te vereffenen; dit is de reden waarom ik mij niet tot haar, maar tot u wend.

Uw Dw. Dienaar,
VAN PINGELEN.

— Elise, dit had ik niet van u verwacht.

— Het was niet voor mij, dat ik het deed, maar voor mijne dochters, zeide de aangesprokene op neerslachtigen toon. Gij weet even goed als ik, dat wij haar weinig kunnen mede geven en dat alle hoop daarin bestaat, dat zij een goed huwelijk doen. Gebrek hebben wij nimmer geleden, maar gij wilt toch immers niet, dat uwe dochters daaraan zullen blootstaan? Of wilt gij ze als oude juffers laten voortleven? Niet waar Hendrik, gij wenscht even als ik, dat onze kinderen gelukkig mogen zijn, en gij kunt het mij dus niet euyel duiden, dat ik haar zooveel mogelijk tracht voort te helpen? Gij neemt het mij dus immers niet kwalijk, dat ik eenig geld besteedde voor haar opschik? Die ongelukkige rekening zou ik wel betaald hebben, maar . . . en hierop barstte zij in tranen los. Zooals alle vrouwen wist zij, dat dit het beste argument was, dat zij kon gebruiken. Mijnheer van Kaven scheen verteederd, doch de reden was een andere, dan men wel zou denken. Eerst was hij van plan

geweest kolen vuurs op het hoofd der schuldige te stapelen, doch ter gelegener tijd bedacht hij, dat hij weldra gedwongen zou worden, zijn vrouw de verliezen mede te deelen van den vorigen avond. Hij achtte het dus beter gebruik te maken van de spreekwijze „vivre et laisser vivre” en antwoordde daarom:

— Elise, ik begrijp uwe redenen; gij waart moeder ik zal de rekening betalen; en daarop ging hij naar zijn kamer.

Van deze gelegenheid zullen wij gebruik maken om een kleine verpoozing te nemen, terwijl de familie van Kaven bezig is zich van hare aandoeningen te herstellen.

Schrijver dezès had besloten eenige beschouwingen te houden over de aangehaalde spreekwijze „vivre et laisser vivre.” Maar aangezien hij den lezer in kennis hoopt te brengen, met eenige jongelui, die hetzelfde onderwerp met groote diepzinnigheid behandelen, zoo heeft hij wijselijk besloten, zich daaraan niet over te geven en verzoekt u — schrikt niet dames — tegenwoordig te zijn bij het toilet van een student, en wel van hem, dien wij in het eerste hoofdstuk Johan Breger hoorden noemen.

HOOFDSTUK III.

WAARIN DE SCHRIJVER DE ONKIESCHHEID BE-
GAAT, DE HARTSGEHEIMEN VAN EEN
STUDENT MEDE TE DEELEN.

Johan Breger had betrekkelijk weinig met vrouwen omgegaan; op het dorp waar hij woonde, ontbrak hem daartoe de gelegenheid.

Wanneer hij zich in haar gezelschap bevond, was hij daarom nog niet verlegen, een uitnemend verstand behoedde hem daarvoor en deed hem in haar gezelschap weldra op zijn gemak gevoelen; maar hij bezat daarentegen een ander gebrek. Met veel vernuft begaafd, liet hij dit te licht vrij spel, wanneer hij zag, dat men met genoeg naar hem luisterde. Zonder eenige andere aansporing noodig te hebben, dan een paar schoone oogen, wond hij zich op en het gevolg daarvan was, dat hij dikwijls te ondeugend werd, en vooral dat hij zich de volgende dagen afgemat en neerslachtig gevoelde.

Den vorigen avond had hij het casino bezocht en van daar was hij in opgewonden toestand naar huis gekeerd. Zijn slaap, die eerst zenuwachtig was, werd echter kalmer tegen den morgen, en zeker zoude Johan nog langen tijd uitgerust hebben, indien niet de onmeedoogende Aalbeek hem was komen wekken.

— Hei, luilak! riep deze, terwijl hij de gor-

dijnen openschoof en hem zijn horlogie voorhield — het is half een, en dus meer dan tijd dat je op staat.

— Zoo, en ik had nog wel op de deur geplakt, dat zij mij bij tijds moesten roepen; maar enfin ik zal opstaan. Toe, zet jij onderwijl thee voor mij.

— Dat zal ik doen kerel, maar haast je wat — en meteen begaf Aalsbeek zich naar de voorkamer, ten einde daad bij woord te voegen. Breger sprong het bed uit. Tegen zijn gewoonte was hij vrolijk en opgeruimd. Hij waschte zich vlug en begaf zich half gekleed naar zijnen vriend.

— Kerel, riep hij, ik ben zoo blij. Raad eens wie er gisteren avond was?

— Vermoei mijne hersens niet en los het raadsel op, zeide Aalsbeek, terwijl hij een broodje smeerde.

— Henriette.

— Wel, de eeuwig geliefde? Ik feliciteer je. Hoe vond je haar *nou*? vraagde Aalsbeek op plagenden toon, die te kennen moest geven, dat hij voor zich de overtuiging bezat, dat het liefdevuur gebluscht was.

— Loop naar de maan, zou ik zeggen, als ik niet zoo overgelukkig was; thans vergeef ik het je echter.

— Dat doet mij veel plezier, maar in allen ernst, verhaal mij de geheele geschiedenis.

— Met zenuwachtige haast, al heen en weder loopende, vertelde Breger hem bij brokstukken zijn verliefdheid.

Aalsbeek zat bedaard te ontbijten, maar luisterde met aandacht.

— Zoo, zeide hij, toen Breger zijne bekentenis gedaan had, logeert ze bij Mevrouw Welder! Wel, ik kom er aan huis en wil wel bij procuratie haar het hof maken. — Maar aangezien ik toch geloof, dat jij dat liever in eigen persoon zult willen doen, zoo moeten wij iets verzinnen om je daar binnen te smokkelen. Maar op het oogenblik zijn mijne hersens daartoe niet geschikt.

— Och kom, wat heb jij dan gedaan? vroeg Breger verstrooid.

Aalsbeek, die zooals vele anderen de gewoonte had, aan zich zelven te denken, zonder te beredeneren dat het zijn vriend op dat oogenblik bitter weinig zou kunnen schelen wat hij had uitgevoerd, was juist van plan uitvoerig te vertellen, hoe hij dien nacht niet naar bed was geweest, maar een napraatje had gehouden en vervolgens op Reineveld was gaan dejeuneeren, toen Breger hem een broche toewierp.

— Kijk, zeide hij, dat heb ik gisteren avond gevonden. Ik wou dat die van *haar* was zeide hij met eene verzuchting.

— Ik zal jou je illusie maar dadelijk ontnemen, antwoordde Aalsbeek, die het sieraad nauw-

keurig had bekeken. Daar heb je hem terug; bewaar hem goed, hij is van een zeer schoone dame; zet uwe eerste liefde uit uw hoofd en sla uwe oogen op de eigenaresse der broche. Deze zal je wel willen hebben. Daarenboven is het misschien een voorteeken, dat gij deze broche vindt.

— Och, loop heen, zeide Breger spijtig. Vertel mij van wie dat ding is.

— Dat ding.... Oho! niet zoo driftig. Weet dan, dat ze prijkt op de schoone boezem van Julie van Kaven.

— Ik wou.....

— Heila! Quand on ne peut pas avoir ce qu'on aime, on doit prendre ce qu'on a. En nu raad ik je, om je netjes in de kleeren te steken en met mij mede te gaan naar de van Kavens, die ik zeer goed ken. Dan zal ik je presenteeren en jij zegt tot de jongste dochter:

„Mejufvrouw, laten wij een ruilhandel beginnen: ik geef u deze broche en vraag tevens uw hand.”

Ik beloof je, ze zal niet neen zeggen. — Maar bemerkende, dat Breger eenigzins onaangenaam gestemd was over de luchthartigheid, waarmede zijns inziens, Henri zaken beschouwde, die hij voor zich zoo ernstig begon te vinden, vervolgde Aalsbeek: werkelijk Johan, je moet die broche zelf terug brengen en wel hoe eerder hoe liever. Daarenboven, de van Welders zijn

zeer intiem met de van Kavens en dus heb je misschien nog wel eens gelegenheid er je geliefde te zien.

Dit laatste argument was voor Johan van zoo-veel kracht, dat hij besloot zich aan te kleeden en zijn vriend overhaalde hem te presenteeren bij de van Kavens, hoewel deze met het oog op den slapeloozen nacht, dien hij had doorgebracht, daartoe weinig lust gevoelde. Daar wij straks de twee studenten dus terug zullen vinden bij de kennissen van het vorige hoofdstuk, zoo zullen wij hen verlaten en eens gaan zien wie op de stoep van Mevrouw van Kaven staan te wachten.

Hoewel uw oog waarschijnlijk het eerste op de jongste dame valt, zoo moet ik de vrijheid nemen, uw aandacht op de oudste der twee te vestigen, aangezien deze bestemd is een voornamelijk rol in deze korte geschiedenis te spelen. Het is de weduwe van Welder, die sinds eenige jaren alleen staat, maar aangezien het zwart haar goed kleedt en haar slanker doet schijnen, nog niet kan besluiten den rouw af te leggen; want zij had deze beminnelijk zwakheid met de meeste weduwen gemeen, dat de andere sexe haar niet onverschillig was. Hoewel zij boven die jaren was gekomen, waarin men zeggen kan, dat de liefde het leven der vrouwen is, zoo bezat zij nog steeds een zoo vurig hart, dat zij niet alleen jeugdige vijftigers het hoofd

trachtte op hol te brengen, maar zich nog tot degenen voelde aangetrokken, die door genoemde jeugdige vijftigers met den naam van kwajongens bestempeld worden.

Het verwondert mij dan ook, dat men haar nog niet voor het een of ander theologisch kabinet heeft aangekocht. Een beter bewijs voor de onsterfelijkheid der ziel, bij het vergaan van het ligchaam, was niet te vinden.

Haar geest was nog even vrolijk, als toen deze slechts twintig jaren dienst had gedaan en nog slechts weinige slaven aan de voeten zijner meesteres had gezien.

Zoo had de weduwe dan ook het oog geslagen op van Aalsbeek, en daar zij meende te bespeuren, dat zij hem niet onverschillig was, gevoelde zij zich hierover zoo verheugd, dat zij het noodzakelijk vond, haar oudste vriendin haren triomf mede te deelen, ten einde deze te doen zien, dat zij nog in staat was veroveringen te maken. Hoewel de schrijver niet gaarne eenig kwaad van zijne helden en heldinnen vertelt, voelt hij zich toch verplicht op te merken, dat hierbij misschien nog het innerlijk genoegen kwam, om hare „beste Elise” eens afgunstig te maken.

Doch de meid maakt de deur open. En daar er geen belet is, treedt de weduwe met haar eenige dochter Anna (die eenigzins in wetenschappen doet) binnen en hiermede begint

HOOFDSTUK IV.

WAARIN DEN LEZER EEN DUIDELIJK EN UIT-
VOERIG VERSLAG WORDT GEGEVEN VAN VER-
SCHEIDENE DAMES EN HEEREN, ALLEN
TE DELFT WOONACHTIG.

Mevrouw van Kaven had juist een kriegsraad met hare dochters gehouden. Zij was een vrouw, die geboren was om meisjes door de wereld te helpen. Zonder ooit familiaar te zijn met hare kinderen, wist zij deze alles te doen bekennen, wat maar eenigszins naar „matrimony” zweemde, en hoewel zij haar dikwijls goede en nuttige lessen daaromtrent mededeelde, wist zij het altijd zoodanig in te richten, dat dit nimmer de oorzaak van te groote gemeenzaamheid werd; integendeel hare dochters zagen met het meeste ontzag naar haar op. Uit het verslag, dat hare kinderen omtrent het bal gaven, bleek het haar dat Aalsbeek een weifelende houding aannam, maar de oude dame besloot eerst daaromtrent meerdere en meer onpartijdige inlichtingen in te winnen. Tevens scheen Breger het hof te maken aan Anna van Welder, en daar Mina zich met Julie had verzoend, beloofde de oudste haar „beste An” hierover op een behendige wijze uit te hooren.

Dit was in hoofdtrekken de beslissing van den kriegsraad, die juist opgeheven was, toen

Mevrouw van Welder en hare dochter binnen-traden.

— Wel mijn beste, wat heb ik je in langen tijd niet gezien — riep Mevrouw van Welder, terwijl zij Mevrouw van Kaven den zusterkus reikte — Anna had met Mina en Julie afgesproken, om samen op den Haagweg te gaan wandelen en nu dacht ik, kon ik haar wel tot je huis vergezellen, dan konden wij nog eens wat gezellig samen praten, niet waar Elise, want na mijne reis heb ik eigenlijk nog nooit eens rustig met je kunnen spreken. En meteen zetten beiden zich op de canapé.

De jonge dames gingen bij het andere raam zitten, en schoven vertrouwelijk de stoelen bij elkaar.

— Waar is Henriette? vraagde Julie.

— Ach, zij had hoofdpijn en wenschte liever op hare kamer te blijven. Zij wilde volstrekt hebben, dat ik mijne afspraak zoude houden, en dus ben ik hier gekomen. Maar het is eigenlijk veel te vroeg, er wandelt nog niemand.

— An, hoe vond je 't gisteren? vraagde Julie weder.

— O ik heb mij *dol* geamuseerd, antwoordde Anna, en Julie?

— O wij hadden *vreesselijk* veel pret, maar zeg eens, vervolgde zij op fluisterenden toon, vond je niet, dat Eva ijselijk met Winkler coquetteerde?

— Ja, het is een nare meid.

— Hé, vroeger hield je nog al van haar, zeide Mina tegen Anna, je liep ten minste altijd samen.

— Ja, dat was vóór dat zij zoo dicht bij ons kwam te wonen, maar, zie je, wat hebben wij er nu aan, om met elkaar te loopen; we kunnen elkaar nu toch niet meer naar huis brengen, en dat vind ik altijd het prettigste.

— Ja dat vind ik ook — zeide Julie, toestemmend — en verbeeld je, dat ik om zulk een reden ruzie met Johanna Meier heb gekregen. Zij vraagde mij waarom ik haar nooit wilde wegbrengen. Maar lieve kind, zeide ik, je woont ook in zoo'n afgelegen buurt, geen levende ziel loopt er voorbij, en dan heb je er niets aan. — Zij nam mij dat *heel* kwalijk. . . . Maar met dat spook wil ik niets meer te maken hebben. Verbeeld je, ze vertelde laatst aan Winkler, dat ik haar gezegd had, dat ik hem zoo'n aardigen jongen vond. Als ze uit school klappen, dan wil ik niets meer met ze te doen hebben, neen, vindt je ook niet?

— Kijk, daar gaat Piet Ramsden voorbij. Die danste gisteren altijd met Marie Helmvoegt. Hij ziet er wel gunstig uit. Die knevel staat hem goed, en hij loopt zoo flink. Ik vind 't net een officier, zeide Anna.

— Maar weet je wat ik jammer vind, voegde

Julie er bij, hij kleedt zich zoo slecht. Kijk die jas eens, die kraag zit veel te hoog.

— Van slecht kleeden gesproken, heb je wel op Jan Partituur gelet — zegt Mina, zich tot Anna wendende, terwijl zij Julie een veelbetekenden blik toe werpt. — Dat noem ik eerst slecht kleeden.

— Ja — geeft Anna toestemmend ten antwoord, hoewel ze eigenlijk niet weet, wie Jan Partituur is, maar ze wil geen gek figuur slaan, en hoopt uit de beschrijving te kunnen opmaken, wien er mede bedoeld wordt.

Hierop had Mina gerekend, want dat Anna niet kon weten wie Jan Partituur was, kwam haar zeer waarschijnlijk voor, aangezien zij zoo even dezen naam in overleg met hare zuster had bedacht. Voor zijn naamverwisseling heette bedoelde persoon Johan Breger, en hetgeen Mina met deze mystificatie bedoelde, was Anna te noodzaken, een philippica tegen diens persoon aan te hooren, zonder dat zij haar in de rede zou vallen. Uit de wijze, waarop Anna Breger's partij zou trekken, hoopte zij inlichtingen omtrent hunne verhouding te verzamelen.

Op het toestemmende, „ja” van hare vriendin, vervolgde dus de oudste spruit der van Kavens:

— Maar, hoe kan je ook eigenlijk iets anders van hem verwachten? Hij zweeft altijd in

den zevenden hemel, zoodat je geen verstandig woord uit hem kan halen. Muziek is zijn ochtend- en avondgebed, geloof ik. Heb je ooit iemand gehoord, die zooveel over godsdienst en onsterfelijkheid praat? Hij had maar dominé moeten worden. Hé, wat heeft hij mij verveeld!

— En zulke onbegrijpelijke zinnen! voegt Julie er tusschen.

— Ja, om je de waarheid te zeggen, vervolgt Mina, ik dacht eerst: Hij houdt ons zeker voor den gek, en ik werd boos, als hij zoo'n gewichtige taal sprak. Want ik houd er niet van, om voor de mal gehouden te worden, vooral niet door zoo'n kwajongen. Maar toen heb ik hem eens goed aangekeken en er andere jongelui over gevraagd, en verbeeld je, toen hoorde ik, dat hij dat alles ernstig meent! Nu ik *dat* weet, zet ik ook maar een diepzinnig gezicht, want ik wil niet voor dom gehouden worden, en als hij nu en dan ophoudt, knik ik maar eens, of zeg „ja.” Heb jij nooit last van hem gehad, An?

De aangesprokene, die tot nu toe, tot heimelijk genoegen der beide zusters, de taktiek gevolgd had, welke Mina voorwendde bij Partituur te hebben toegepast, raakte nu eenigzins in verwarring, maar om toch iets te antwoorden, zeide zij:

— Ja, och..... om je de waarheid te zeg-

gen. och, ik heb nooit zoo ijselijk op hem gelet.

— Of weet je soms niet, wie Partituur is? vraagde Julie met het onnoozelste gezicht ter wereld.

— Neen. niet heel goed, antwoordde Anna aarzelend. En nu deelde Maria haar den waren naam mede.

Hoewel dus haar toeleg gelukt was, had zij zich toch schromelijk vergist in de gevolgen. Zij had te goed haren rol willen spelen en was, zoo als wel meer gebeurt, te ver gegaan. Zij had te hevig tegen Breger uitgevaren, zoodat Anna voorzichtig was geworden en op bedaarden toon te kennen gaf, dat zij Johan niet zoo onaangenaam had gevonden en zich dikwijls zeer goed met hem vermaakt had.

Hoewel Mina nog geenszins overtuigd was door den hartstochteloozen toon, waarop zij dit mededeelde, wilde zij toch niet verder in dit onderwerp doordringen, ten einde geen argwaan te geven, en wendde dus het gesprek op minder gewichtige zaken.

Intusschen hadden de twee andere dames op de canapé ook zeer veel afgehandeld, hetwelk geene verwondering kan baren, aangezien beide hunne bijzondere doeleinden bij dit gesprek hadden. Mevrouw van Kaven wenschte haar goed gesternte geluk, dat haar zoo ter gelegener tijd, iemand toevoerde, die den vorigen avond

tot hen behoord had, die wel de goedheid willen hebben, om even als kasten en schilderijen in het woonvertrek, tot stoffage van de balzaal te dienen, en dus in de gelegenheid geweest was, het gedrag van Aalsbeek gade te slaan.

Mevrouw van Welder deelde haar mede, dat zij zich niet zoozeer verveeld had, als zij had verwacht. Ten eerste moest zij op het gedrag harer kiekens letten en ten tweede hadden verschillende jongelui haar den avond gekort, hetgeen voor hen geene opoffering was, daar de weduwe een zeer aangenaam discours voerde. — Ook Aalsbeek had haar zijn opwachting gemaakt en Mevrouw van Kaven zocht het gesprek op dit jongmensch te houden, hetgeen haar zeer gemakkelijk gelukte, aangezien Mevrouw van Welder ook niets liever wenschte, dan hiertoe gedwongen te worden.

De weduwe verhaalde echter zoo gaarne en zooveel van den voortreffelijken jongeling, dat Mevrouw van Kaven argwaan begon te voeden en vrees koesterde dat in den persoon van Anna een medeminnares van hare oudste dochter was opgestaan, te meer, daar hare vriendin haar mededeelde, dat Aalsbeek zich dadelijk na hare reis, zich bij haar aan huis had laten presenteeren.

Doch ten einde 't fijne van de zaak te weten te komen, nam zij een middel ter hand, hetgeen ik iedereen gerust kan aanbevelen,

aangezien de veelvuldige proeven op en door schrijver dezes genomen, steeds den gunstigsten uitslag hebben opgeleverd. Zij hield zich namelijk alsof zij geheel en al begreep waarop Mevr. van Welder zinspeelde, zoodat deze, zonder den minsten argwaan, haar hare diepste hartsgeheimen mededeelde.

De toeleg gelukte volkomen, en meer en meer werd de vrouw des huizes verrast door de confidences van de weduwe.

Deze deelde haar mede, dat Aalsbeek dikwijls geruimen tijd 's avonds voor haar huis heen en weer wandelde, en dat wel op een zóó verholen wijze, dat zij de innerlijke overtuiging bezat, *dat zeker iemand*, — de weduwe zeide dit op triomfanten toon, — die zij *heel* goed kende, zeer diepen indruk op hem had gemaakt. Ja, nog kort geleden, stond toevallig de kamerdeur op een kier, terwijl de meid, die aan de buitendeur stond, een gesprek met iemand voerde, die zij aan de stem als Aalsbeek herkende.

— Is zij te huis? had de student gevraagd.

— Ja, zeide de meid.

Toen had hij gevraagd of „zij” ook soms dezen avond uitging? — waarop de meid had geantwoord, dat dit niet waarschijnlijk was. Hierop was Aalsbeek met een half onderdrukte zucht heen gegaan.

Om eere te geven, wien eere toekomt, moet ik bekennen, dat Mevrouw van Welder goed

geluisterd had, echter had zij zich eenigzins vergist door een tusschen de tanden gemompelde verwensching voor een zucht te houden; terwijl zij op geheel verkeerde wijze de bedoeling van het gesprek vertolkte, aangezien niet, zooals de weduwe meende, de Heer van Aalsbeek met zooveel ijver naar haar gevraagd had ten einde te weten, wanneer zij voor zijne smachtende blikken op straat zoude verschijnen, maar eerder om te vernemen, wanneer hij eens een uurtje ongestoord met Leentje zou kunnen doorbrengen; want de heer van Aalsbeek had met religieusen ijver de waarschuwing vastgehouden, die hem in zijne jeugd met zooveel zorg was ingeprent: verwerp de noot niet, omdat de bast bitter is.

Mevrouw van Kaven's bloed begon te koken. De wijze waarop hare vriendin over Aalsbeek's liefde sprak, bracht haar tot vertwijfeling. Anna, dacht zij, moet wel zeker wezen van hare zaak, dat hare moeder er zoo openlijk voor durft uit te komen.

Juist wilde de verliefde weduwe haar met den waren stand van zaken bekend maken en had zij daartoe reeds eenige kleine verzuchtingen en schalksche gezegden geuit, toen Elise, die zich niet meer beheerschen kon, haar plotseling heftig in de rede viel, met te zeggen:

— Het zal Anna zeker veel moeite gekost hebben, hem zoover te brengen!

Als met een tooverslag verdwenen de illusies der weduwe. Zij begreep in welken waan hare vriendin verkeerde en besloot zich niet verder bloot te geven. Zij ging voort op den weg haar door Elise aangeduid en hierdoor zou misschien een twist in 't leven zijn geroepen, zoo niet juist van pas, onze twee helden waren binnengekomen.

HOOFDSTUK V.

WAARIN DE HEER JOHAN BREGER EEN DOMHEID
BEGAAT.

Voor allen was de komst van Aalsbeek en Breger een groote verademing.

Anna was blijde, dat thans alle gelegenheid ontnomen was om het pijnlijke onderwerp op nieuw aan te roeren, en de oudste spruit der van Kaven's hoopte hare medeminnares te „vernietigen”, zooals dit beminnelijke schepsel naderhand aan hare zuster mededeelde.

Mina wilde deze gelegenheid niet ongebruikt laten voorbij gaan, om den jongen rijken Breger een hartstocht voor haar te doen opvatten, die slechts met een huwelijksreisje, enz., met haar zelve ondernomen, te genezen was. De vrouw des huizes wenschte uit te visschen of hetgeen zij van Aalsbeek vermoedde, waar was en daarenboven vond zij Breger geen slechte partij voor haar jongste dochter.

Hoewel Mevrouw van Welder het bezoek van

Aalsbeek op het oogenblik minder welkom was, bestond er toch ook een reden waarom Breger's tegenwoordigheid haar genoegen deed: zij wilde gaarne op de een of andere wijze van hare dochter bevrijd worden, aangezien zij zich veel te jeugdig gevoelde om den taak van duenna te spelen.

Zelden werden dus twee jongelui met zooveel vreugde ingehaald en weldra waren zij dan ook in een druk gesprek gewikkeld.

Aalsbeek was er dan ook de man naar om zich gemakkelijk voor te doen. Eigentlijk was hem Mina geheel onverschillig, hij amuseerde zich met haar en dat was voor hem hoofdzaak, daar hij tot die uitgebreide klasse van menschen behoorde, waaraan de staathuishoudkunde den eere naam van egoïst heeft geschonken.

Nadat Aalsbeek zijn vriend had voorgesteld, zette hij zich neder, want daar hij veel van uitgaan hield, had hij den goeden stelregel aangenomen, de oudere dames steeds met alle mogelijke attentie te behandelen.

Breger daarentegen begaf zich naar de drie jonge dames en nadat hij de broche aan de eigenaresse had overhandigd, viel het gesprek natuurlijk op het bal.

Johan wenschte zich zoo goed mogelijk voor te doen, want hij hoopte, vreesde, dat zijn gesprek medegedeeld zou worden aan Henriette en trachtte dus een gunstigen indruk op hare vriendinnen te maken, opdat deze aan haar een

even goede meening van hem zouden geven.

Maar de nevengedachte, dat hij niet voor de aanwezigen, maar slechts ter wille van Henriette sprak, maakte hem zenuwachtig en de wensch te bevallen, bracht hem in eene voor hem onaangenaam opgewonden stemming.

Hij gevoelde dit wel, maar was niet in staat zich zelven te beheerschen.

— Wel meneer Breger, zeide Julie, die haar vrolijke humeur had terug bekomen, u moest mij eens vertellen wat of u gisteren toch wel met Jufvrouw Raders hebt besproken. Het scheen wel heel interessant te zijn, want gij hadt bijna mijn persoontje omver geloopt. Ik hoorde nog juist dat gij zeidet: „Maar vindt gij dit dan niet afschuwelijk, heeft dan niemand den moed om den schuldige ? ” Gij begrijpt dat zulke heftige woorden mij bijzonder nieuwsgierig maakten en nu wenschte ik

— Wenschte te weten wat voorafging en volgde? Wel, ik voor mij had mij altijd verbeeld, dat de dames genoeg spitsvondigheid bezaten, om indien zij een paar woorden wisten er het geheele verhaal uit op te maken en aangezien ik dus niet zoo onbeleefd wil zijn, om wantrouwen te verraden in uwe oordeelkunde, zoo zwijg ik.

— Neen meneer Breger, zoo gemakkelijk komt u niet van die zaak af. Gij moet mij *bepaald* vertellen, wat gij behandeld hebt.

— Welnu laat ik mij eens bedenken: afschuwelijk schuldige zonder eenige twijfel sprak ik over een moord-aanslag.

— Gepleegd op wien?

— Op mijn hart — door een paar schoone oogen — vreeselijk, niet waar?

— Ge begrijpt, dat ik u nu niet met rust laat, vóór ik weet wie die boosdoenster is geweest. Kom Meneer Breger, biecht eens op.

— Welnu Meneer Breger, zeide Mina na een oogenblik stilte, ik vind het *niets* lief van u, dat gij uwe geheimen zoo voor u houdt. Als een dame u wat vraagt.

— Dan moet ik antwoorden. — Welnu Mejufvrouw de inquisitrice, ik ben gereed uwe vragen te beantwoorden. Het vuur uwer oogen heeft mij zoodanig verschroeid, dat ik om genade smEEK. Ik ben bereid alles te bekennen.

— Wel, zeide Anna, dat vind ik niet galant van je, meneer Breger, gij moest liever eeuwig willen branden.

— Mejufvrouw, ter verontschuldiging moet ik aanvoeren: gij weet niet hoezeer dat vuur mij verzengde.

— Bravo meneer Breger, riep Julie lachend.

— Anna, ken je dit boek? vraagde Aalsbeek, die bezig was eenige prachtwerken in te zien.

— Neen, zeide de aangesprokene en begaf zich naar hem toe, waarop zij weldra in een druk

gesprek gewikkeld werden want Anna, was tant soit peu een savante.

— Goed geantwoord, vervolgde Mina, maar ter zake.

— Ter zake dan. O inquisitrice, wat verlangt gij?

— Ik verlang dat gij, mijnheer de schuldige, mij geheel naar waarheid mededeeldt, hetgeen gij met jufvrouw Raders hebt behandeld.

— Ons gesprek liep over de dames, die op het bal tegenwoordig waren en moet ik verder vertellen, dames?

— Zonder eenigen twijfel, slechts een volledige bekentenis kan u redden.

— O, die liefde tot de naasten! Welnu, het liep onder anderen over Mejufvrouw Anna van Welder.

— Hé Anna! riep Julie.

— Wat is er? zeide deze zich omkeerende.

— Neen, niets, antwoordde Mina, het is niets, laten wij u in uw belangrijk gesprek niet storen; ga voort, Meneer Breger.

— Neen, viel Julie tusschen beiden, wij willen geen kwaad van anderen hooren.

— Geen kwaad van anderen? maar dan mag ik het toch zeker wel van u vertellen, want wij hebben natuurlijk ook over u gesproken — en wat zou het anders kunnen wezen?

— Ik verzeker u, meneer Breger, ik ben

heel nederig. Ik vind eigenwaan heel „afschuwelijk” en wensch mij daaraan niet „schuldig” te maken.

Maar vertel mij liever eens, vervolgde zij, hoe ge denkt over Henriette Ravensberg; vindt je haar niet een aanwinst voor dezen winter?

Johan kleurde een weinig, want deze vraag verraste hem. De niets vermoedende Julie, die deze vraag slechts opgeworpen had, ten einde het gesprek een andere wending te geven, ging voort met op een antwoord aan te dringen.

Johan wist niet, wat te doen. Zijn plaaggeest liet hem niet los; een ernstig antwoord durfde hij niet te geven, daar hij vreesde, dat dit te zeer bij den toon van het voorafgegane gesprek zou afsteken en bij de gezusters argwaan zoude verwekken.

Hij besloot dus op schertsende wijze voort te gaan, en daardoor de vraag zoo spoedig mogelijk af te handelen.

— Gij bedenkt u lang, ik zou bijna gaan gelooven, dat.... wat vindt je er van Mina? Die aanslag op meneer Breger's hart zou....

— Wel, jufvrouw Julie, waar denkt ge aan! viel Johan haar haastig in de rede, — zoudt ge werkelijk meenen, dat ik naar vreemden wil overloopen? Neen, zoo ondankbaar ben ik niet, de Delftsche dames zal ik steeds trouw blijven. Hoe u daarvan te overtuigen?

— Ha, uw gezegde heeft dus bewijs noodig? Dat bewijst dat gij het niet van harte meent.

— Ach, ge zijt veel te hardvochtig. Ik verzeker u, dat mijne lippen waarheid spreken.

— Maar dwaal toch niet altijd van het onderwerp af, zeide Mina, gij zijt van daag erg terughoudend en zoekt allerlei uitvluchtjes. Ik blijf bij mijn vraag: hoe vindt gij Mejufvrouw Henriette Ravensberg.

— Welnu, ik vind haar niet te mooi en niet te leelijk, zij heeft maar één gebrek.

— En dat is?

— Dat gebrek *is* maar gij verzekert mij, dat gij het niemand oververtelt?

— Neen, neen, ik beloof het u, zeide Julie.

— Ach Julie, laat je toch niet voor den gek houden, waarschuwde hare zuster, ik weet wat hij zal zeggen: Zij heeft maar een gebrek . . . nl. dat zij een vrouw is. Heb ik goed geraden, Meneer Breger?

— Vergeef mij, dat zoude te ongalant zijn, maar ik bedoel iets anders. Ik geloof — dat zij zich bewitselt.

— Bewits? . . . O nu begrijp ik u, zeide Julie. Gij meent dat zij zich blanket?

— Ja, zeide Mina fluisterend, opdat Anna het niet zou kunnen hooren, ik geloof het ook. Dat wit komt mij erg verdacht voor.

— Waarover praat gij toch, als ik zoo on-

bescheiden mag zijn, vraagde Mevrouw van Welder, terwijl zij van de canapé opstond, mag ik van de partij wezen?

Johan was van harte blijde over deze tusschenkomst, en het gesprek viel op andere zaken, waarmede de tijd werd doorgebracht, totdat Mevrouw van Kaven de opmerking maakte, dat het hoog tijd was om te gaan wandelen. Het gezelschap brak dien ten gevolge op; Mevrouw van Welder gaf Johan te kennen dat het haar aangenaam zou zijn hem bij haar aan huis te zien, hetgeen de jonge kwast met ijdelheid aan zijne aangename conversatie weet, hoewel wij, die beter ingelicht zijn over de handelwijze van de weduwe, dit gevoelen niet met hem kunnen deelen.

HOOFDSTUK VI.

WAARIN DE WERELD VERDEELD WORDT ZONDER
EENIG BEHULP VAN EEN MES.

Jan ligt wederom op de canapé, maar de canapé waarop hij ligt, is thans die van zijn eigen kamer en hij vervult den rol van gastheer, terwijl Eduard en Pieter in gemakkelijke houdingen rust zoeken voor de doorgestane vermoeijenis. Men wacht nog slechts op Aalsbeek en Breger en dan is het clubje, hetgeen zich den vorigen avond in het dansen had verlustigd, wederom voltallig.

— Wat had Aalsbeek het weer druk met die van Kavens, merkt Jan op.

— De druiven zijn zuur Jan, zegt Eduard.

— A bah! Ik wou nog liever. Ik houd niet van meisjes, die alle mogelijke moeite doen om een man te vangen, die met de grootste vriendelijkheid informeerden of je ook naar de Oost gaat, en op een toestemmend antwoord „dat ook zoo'n heerlijk land” vinden, waarvan zij zoo gaarne eens „een heel klein kijkje” wilden nemen. Ik vind dat *min*, en heb een afkeer van hen, die dat doen. Een fatsoenlijk meisje moest zich niet zoo blootgeven.

— Man, man, riep Piet, verspreek je toch niet zoo; bedenk, dat gij ook een toekomstig huisvader zijt, dat gij ook gepensionneerd zult worden en dochters aan den man zult trachten te brengen. Veroordeel toch niet, opdat men u niet veroordeele!

De familie van Kaven is een heel fatsoenlijke familie, waarop niets te zeggen valt. Gij handelt zeer verkeerd, met zoo uit de hoogte op hen neer te zien. Op welke molshoop van gerechtigheid staat UEd. dan wel, dat gij u zoo boven hen verheven waant? Beken het maar eerlijk, in hun geval zoudt gij hetzelfde gedaan hebben. Corsaires attaquant corsaires, zegt een oud schrijver, ne font pas leurs affaires. Hoeden wij ons dus, steenen te gooien op onze medemenschen, want op een goeien dag, zouden ze een

gelegenheid vinden om ze terug te werpen. Laten wij dit liever aan hen over, die er voor betaald worden, maar handelen wij zoo als wij op school handelden. Verklikken wij elkaar niet, maar laten wij verbergen hetgeen de meester kwalijk zou kunnen nemen.

Gisteren brak Jan de spiegel zijner deugd, van daag pookte Hendrik een gat in zijn mantel der reinheid, morgen kreukelen wij misschien het glad gestreken overhemd der convenance.

Welnu, als wij gisteren Jan hebben uitgescholden, heden Hendrik aan de algemeene verontwaardiging hebben prijs gegeven, zullen Jan en Hendrik ons dan morgen sparen?

Immers neen, onze reputatie zal met even veel gemak door het keelgat van dat groote monster, het publiek glijden, als die van Jan en Hendrik en eilieve, wat is er het gevolg van? Dat Jan geen spiegel, Hendrik geen mantel heeft en ik geen overhemd meer bezit. Maar is het publiek gebaat? Zal het leeren een spiegel samen te stellen, door te weten, hoe men hem stuk kan slaan, of een mantel te weven, als het tot de kennis is gekomen hoe er een gat in te branden, of kan het morgen een overhemd strijken? Niets van dat alles, immers het publiek heeft zich slechts geamuseerd en wel op onze kosten. Laten wij toch niet zoo dwaas wezen ons uit de satisfactie van een ander man op zijn baatje te

zien geven, ons zelf aan de Philistijnen over te leveren.

Neen, verbergen we den spiegel van Jan in een kamer, waar wij nooit komen, en verklaren wij eenstemmig, opdat hij niet door zijn verlies gegriefd worde: dat wij niet van spiegels houden, ze veel liever niet zien, ja eigenlijk overtuigd zijn dat hun gebruik eer na- dan voordeelig is.

Laten wij vervolgens naar Hendrik gaan en hem vragen, waarom hij den mantel die in zulke loodrechte plooiën hangt, niet liever smaakvol drapeert. Waarom is anders den mensch kunstzin gegeven? Welnu, en in die plooiën ontsnapt het gat zelfs aan den meest fijnen opmerker.

Wat is het gevolg van onze bonhommie?

Als morgen ons overhemd gekreukeld is, dan zullen Jan en Hendrik bij ons komen en spotten over den slechten smaak der menschen, die een overhemd zoo glad als een plank willen hebben. Verbeeld je eens dat Rubens burgemeester Six met een glad overhemd had geschilderd! Bespottelijk niet waar? Hoe prijzenswaardig dus van u, zouden Jan en Hendrik tegen ons zeggen, dat gij de stijve vormen verbreekt en terugkeert tot het waarachtig schoone; uw naam weerschalle door 't heele wereldrond, gij hebt de kluisters der maatschappij verbroken!

Of Jan en Piet zulke ijverige omroepers zullen wezen?

Zonder den minsten twijfel.

„Als Piet mij eens vraagde, waarom ik mijn spiegel heb weggehangen . . . , zegt Jan bij zich zelve, Leve Piet, de groote Piet!

„Als Piet eens bewees, dat de mantel niet klassiek hing, denkt Hendrik, dan leve Piet, de groote Piet!

Leve Piet, de grooote Piet, roepen Jan en Hein om 't eerst en alle anderen met hen. Welnu, indien wij den levensregel van „vivre et laisser vivre” eens op de van Kavens toepasten? O Jan, toekomstig huisvader, toekomstig lid der maatschappij, wat is uw oordeel nu?

— Wel, vrienden, willen wij Pieter's raad eens volgen?

Veronderstel, gij hebt twee dochters, o waarde lezeres; gij zijt met de grootste moederliefde bezield, die ooit op aarde heeft bestaan; gij hoopt uwe telgen steeds bij u te kunnen houden; zoudt ge toch niet in hun belang, hen gelukkig getrouwd wenschen en u daarvoor zelfs de opoffering getroosten, van hen nimmer weder te zien . . . , door hun vertrek — naar de Oost? Vindt gij het niet natuurlijk, dat de brave Elisa hare kinderen een geluk deelachtig wil doen worden, dat zij sinds zoo vele jaren smaakt? Is het daartoe niet een vereischte, dat de dochters keurige toiletten dragen en

kan zij het helpen, dat 2×2 slechts vier en geen vijf is, en zij dus niet dadelijk betalen kan, hetgeen zij besteld heeft?

Dan had zij niet moeten koopen. — Maar mijn hemel, mocht zij als welgeaarde moeder voor zulk een kleinigheid het geluk harer dochters op het spel zetten? In de huwelijks-speculatie, die zij ondernam, was de waarschijnlijke winst te groot, dan dat haar de plicht niet voorschreef, er die geringe inzet aan te wagen.

En ook Papa van Kaven handelde verkeerd, met te willen brommen.

Die ellendige rekening van *f* 300 onthief hem misschien van alle verdere zorg voor zijne dochters. O, eerbiedwaardige huisvaders, gij moet u niet met hand en tand verzetten tegen de behaagzucht uwer dochters. Het is misschien degene harer hoedanigheden, die u het meeste voordeel aanbrengt. Uwe dochters speculeeren veel beter dan gij, al zit gij met een bedrukt gelaat den geheelen dag op uw kantoorkruk het rijzen en dalen der effecten gade te slaan, en al bezoekt gij geregeld de beurs — uwe dochters handelen al schertsend, in de comedie, op het bal, op de wandeling en verzekeren zich met die betrekkelijk geringe uitgave een jaarlijksch inkomen en een man op den koop toe.

En eindelijk, aan u jongelieden, die hunne dochters aanbidden, u vraag ik het of niet een bevallige kleedij een der grootste sieraden

eener schoone vrouw is, en of *gij* iets kunt afkeuren, hetgeen u in de gelegenheid stelt, het volmaaktste wezen der schepping in al hare bekoorlijkheid te bewonderen.

Neen, niet waar, weg met de eenvoud; dat hare vurige oogen ons lokken, hare bevallige wendingen ons het hart beklemmen, haar gantsche wezen tot onzen geest spreke, even goed als tot het hart; wij willen het leven genieten, zoo als het voor ons ligt uitgespreid, en verre houden de schennende hand der eeuwig koele wijsheid!

Gelukkig komen Aalsbeek en Breger thans binnen en noodzaken schrijver dezes wederom de pen op te nemen, ten einde hunne wederwaardigheden te beschrijven, anders waren wij, wie weet hoe ver, met den niets kwaad vermoedenden lezer voortgehoud, tot dat wij ergens tegen een nijdigen steen waren gestoten en wij ons hulpeloos met verpletterde ledematen op den weg hadden bevonden.

— Wat hebben jelui lang op de Societeit gezeten, merkte Jan op.

— Dat is niets, dat is niets, riep Aalsbeek opgewonden. Wie doet er mee; ik heb een middel bedacht om mij te wreken op professor Hensinger, die mij zoo gemeen geexamineerd heeft?

— Uitmuntend, zeide Pieter, deel uw plan mede.

— Jelui weet, hij en zijn nicht wonen samen. Nu is zijn nicht den volgenden Donderdag op een avondje bij Mevrouw Deze gevraagd, zoodat hij dan alleen te huis is met de meiden en de laatsten kunnen we dien avond wel op straat krijgen, daartoe moeten jelui maar alle Don Juan's krachten bijzetten. Wij zullen hem dan in zijn eigen huis de les lezen, en wat het mooiste is, hij zal natuurlijk mij verdenken, maar, ik ben dien avond ook bij Mevrouw Deze gevraagd en ben daardoor veilig. Maar ik wil toch mede doen en daarom zal ik onder het voorwendsel, van naar huis te gaan om muziek te halen, gebruik maken om Professor mores te leeren.

De jongelui beloofden hem te zullen bijstaan en de avond werd verder doorgebracht met het beramen van plannen voor hunne wraak-oefening.

HOOFDSTUK VII.

EEN PROFESSOR, EEN WEDUWE EN EEN STUDENT.

Naast Mevrouw van Welder woonde de hooggeleerde Professor Hensinger, die

„Uren lang gezeten had
Een integraal te vangen.”

De schalke integraal weigerde echter aan des Hooggeleerden smeekbeden om zich op te lossen, gehoor te geven.

Zoo geschiedde het, dat de professor in zijn studeervertrek, de achter bovenkamer, voor het raam was gezeten en wederom vruchteloos de integraal van de eene hersenkant naar de andere jaagde, terwijl hij in den tuin van zijne schoone buurvrouw staarde.

Het toeval wilde, dat deze juist daarin een luchtje kwam scheppen en toen de weduwe den ernstigen blik van den Professor opmerkte, wendde zij alle moeite aan om eens zeer coquet rond te trippelen. Des Professor's oogen volgden werktuigelijk hare bewegingen.

De weduwe bezat een bijzondere handigheid om alle zaken met haar zelve in verband te brengen en daar zij toch reeds lang had vastgesteld, dat iemand, die een jaar lang naast haar had gewoond, op haar verliefd *moest* zijn, zoo kostte het haar zeer weinig moeite om uit die starende oogen eene zoo diepe, diepe harts-tocht te lezen, dat het hoop gaf op een toekomstige naamverwisseling.

Wie kan dus hare ontroering beschrijven, toen den volgenden morgen de Professor haar woonvertrek betrad. Indien het spionnetje in staat ware geweest zijne meesteres in te lichten wie aanschelde, zou zij hare aandoening beter meester zijn gebleven, maar helaas, dat nuttig voorwerp vervulde op het oogenblik geheel andere functies en was, zeker niet met goedvinden der eigenaresse, naar Aalsbeeks ka-

mer verhuisd, ten einde als scheerspiegel dienst te doen.

Doch niet alleen zij, ook de Professor was ontroerd, al had dit dan ook een geheel andere oorzaak.

En werkelijk de man had wel reden om zoo ontsteld te zijn. Toen hij den vorigen avond, na zijne nicht naar Mevrouw Dieze te hebben gebracht, naar boven was gegaan ten einde eenige gezellige uurtjes met zijne boeken door te brengen en de deur van zijn studeerkamer opende, toen zag hij, o schrik! zich zelven in levenden lijve met kamerjapon en goudsche pijp aan den studeertafel zitten. Voor hij genoeg bekomen was en om hulp konde schreeuwen, werd de gaskraan door een onzichtbare hand uitgedraaid en voelde hij zich in het donker in de naast de deur staande kleerenkast geschoven. Geheel overbluft, bood hij geen tegenstand, maar wachtte geduldig in angst en vreeze zijn lot af.

— Professor — klonk het met een holle stem door het sleutelgat — Professor Hensinger, het laatste oordeel is gekomen; gij zult geëxamineerd worden

Een dof gebrul volgde op deze woorden.

— Professor Rudolf Hensinger — zoo klonk het wederom na eenige oogenblikken — waarom hebt ge ons zoo gemeen geëxamineerd?

— Maar meneeren, riep de Professor op ge-

jaagden toon, terwijl het angstzweet hem uitbrak — waarlijk ik verzeker u, dat ik al het mogelijke gedaan heb, hetgeen mogelijk was, om het de jongelui gemakkelijk te maken; ik bezweer u

Een dof gebrul deed zijne woorden verloren gaan.

— Professor Rudolf Hensinger, je bent een gemeene smeerlap, werd op statigen toon gezegd, terwijl een dof gebrul dit wederom bevestigde — je bent

Zeker zouden den Professor veel zwaardere beschuldigingen naar het hoofd zijn geworpen, indien niet door eenig gerucht in het benedenhuis, de schrik voor ontdekking levendig werd in de aanvallers.

Professor hoorde eenige beweging in de richting der ramen en nadat een pieperig stemmetje hem den raad had gegeven, om daar hij voor 't oogenblik toch niets anders te doen had, zich aan een der kapstokken op te hangen, werd alles doodstil.

Na eenige oogenblikken keerde des Hooggeleerden moed terug. Hij beefde van gramschap bij de gedachte, dat alle studiosi dezen guitensreek zouden te weten komen en daar hij tevens voor zijne meiden geen mal figuur wilde slaan, zoo besloot hij een wanhopige poging te wagen en de kastdeuren open te drukken. Om dit besluit te volvoeren, nam hij een sprongetje en viel

met zijn geheele zwaarte tegen de deuren der kast. Dit meubelstuk verloor daardoor zijn evenwichtstoestand en viel met den Hooggeleerde omver.

Professor was nu weerloos. Gelukkig werd de verbazende slag, welke het omvallen van de kast veroorzaakte, door de meid, die aan de buitendeur stond te praten, gehoord en hoewel zij zich niet alleen naar boven durfde begeven uit vrees voor spoken, ging zij hiertoe over nadat de andere meid die om „boodschappen” was uitgegaan, terug was gekomen, en op deze wijze werd de Heer Hensinger verlost.

Met de grootste nauwkeurigheid ondervraagde hij de meiden, die bij hoog en laag zweerden, steeds op hun post te zijn gebleven. Slechts deden voetstappen in den tuin vermoeden, dat eenige jongelui den muur waren overgeklouterd en vervolgens met een ladder in zijn studeervertrek waren geklommen.

Onder de woorden welke de Professor gedurende het overhaast vertrek der jongelui had opgevangen, behoorde de naam van Mevrouw van Welder en zijne ontstelde verbeelding hing hem een vreesselijk tafereel op van hetgeen de woestaards wel met de weduwe zouden hebben aangevangen. Als ze immers op de kamers van een hooggeleerden durfden komen, dan... hu! dat was verschrikkelijk.

Zulk een boos opzet was echter niet in het brein der jongelui opgekomen, een hunner had alleen de opmerking gemaakt, dat men gerust kon brullen, aangezien de weduwe van Welder zich bij Mevrouw Dieze bevond, doch de Professor had niet den zin, maar alleen den eersten persoonsnaam verstaan.

Het was dus, om na deze lange uitweiding weder op ons verhaal terug te komen, niet te verwonderen, dat de Professor den volgenden morgen met ontroerde trekken zijn buurvrouw kwam opzoeken. Ten eerste was hij nog niet geheel hersteld van den schrik en dan br. de gedachte, dat en toen hij dus bespeurde dat Mevrouw van Welder zich ook niet op haar gemak bevond en sterk bloosde bij zijn binnenkomen toen

Maar Professor werd geen tijd gegund tot lange overdenkingen, want er werd wederom gescheld en Aalsbeek trad binnen. Deze ontstelde eenigzins op het gezicht van het slachtoffer van den vorigen avond en hoewel de Professor dit niet bespeurde in den verwarden toestand waarin zijne opmerkings-organen geraakt waren, zoo was dit toch niet aan de weduwe ontgaan.

Een ijsselijke gedachte rees in hare ziel op; zij stelde zich de vreeselijke oogen voor den geest, waarmede de Professor haar gisteren aanstaarde. Zoo iemand was tot alles in staat, en indien hij dus bemerkte, dat Aalsbeek haar ins-

gelijks het hof maakte, dan zoude zijne woede zeker geen grenzen kennen.

Duidelijk zag zij weer voor zich staan den man met de groote plaat, waarnaar zij in hare kindsheid zoo gretig geluisterd had; de vreesselijke moord uit ijverzucht begaan, die de liedjeszanger had voorgedreund, spookte haar door het hoofd.

Zij stond op het punt te schellen, toen zij door de vraag van Aalsbeek of zij goed geslapen had, tot bezinning werd gebracht. Professor kreeg hierdoor echter achterdocht. Goed geslapen van nacht, dat klonk na het gebeurde nog al ironisch; zonder twijfel was Aalsbeek bij het complot betrokken.

— Uitmuntend, antwoordde Mevrouw van Welder, en gij ook?

De haren van Professor rezen ten berge.

— Waar zijt gij dan gisteren avond geweest? vroeg hij aan Aalsbeek.

Deze schrikte eenigzins, maar antwoorde toch: Ik, Professor? wel ik heb het genoeg gehad, gisteren met Mevrouw van Welder.....

— *Wat*, riep Professor, terwijl hij opstond, *gij durfde*.....

— Om godswil — smeekte de weduwe, wier gedachten steeds bij den moord waren — om godswil mijnheer Hensinger neem hem toch niet kwalijk, dat hij met mij een aangename avond heeft doorgebracht.

— Mevrouw, zeide de aangesprokene verbaasd, indien ik van u durf denken, dat.....

— Hoe jaloersch van u Mijnheer — verweet de weduwe, terwijl zij à la mode des femmes eenige tranen stortte — mag Aalsbeek dan niet even goed als gij....

— Mevrouw van Welder, zeide Professor op ernstigen toon, wees er van overtuigd, dat bij mij nimmer zulk een gedachte is opgekomen — en terwijl hij zijn stem verhief — wees verzekerd, dat *ik* nimmer weder een voet zal zetten bij iemand, die.... zich.... overgeeft aan....

Hij stikte in zijne woorden, maakte een koele buiging en vertrok.

— Ach mijnheer Aalsbeek, ga henen, als ik u bidden mag, laat mij alleen. O, ik ongelukkige! steende de weduwe.

Aalsbeek maakte, niet zeer hoffelijk, van deze uitnoodiging gebruik. Hij was geheel verbaasd en begreep niets van het gedrag van den Professor, terwijl ook de houding der weduwe hem een raadsel was.

Bij tusschenpoozen keerde hij zich nog naar het huis waar het voorgevallene had plaats gevonden, en begaf zich toen hoofdschuddend naar de Societeit.

HOOFDSTUK VIII.

HANDELENDE OVER EEN GEZELLIG AVONDPARTIJTJE, HETWELK EENIGE WEKEN LATER DOOR MEVROUW VAN WELDER AAN HARE KENNISSEN WERD GEGEVEN.

— Waar ga je naar toe Aalsbeek? vraagde Breger, die den aangesprokene op straat tegen kwam.

— Ik ga naar Mevrouw van Welder, antwoordde deze.

— Zoo, je bent niet gevraagd voor van avond, hé?

— Neen, en dat is juist de reden van mijn bedevaart. Ik wil eens zien of ik er niet achter kan komen waarom ik ben uitgesloten; ik ben toch zulk een vriend des huizes, en daarenboven komen er allemaal dames en heeren van mijn kennis.

— Nu, goed succes op je onderneming!

— Adieu! en hiermede ging ieder zijns weegs. Aalsbeek stapte de stoep van Mevrouw van Welder op en schelde aan. Het mooie Leentje deed hem de deur open.

— Zoo Leen, is mevrouw t'huis?

— Neen meneer Aalsbeek, niemand is te huis, Mevrouw is visites gaan maken en de jufvrouwen zijn uit wandelen.

— Ik geloof je niet mooie Leen, zei Aalsbeek

lachend, ik moet er zekerheid van hebben en meteen was hij den gang ingeloopt, had de deur gesloten en zijn arm om haar middel geslagen.

— Kom Leen, we zullen beiden eens gaan zien of ze wel uit zijn.

enz. enz. enz.

— Och mensch, laat me dan toch met rust, riep Leentje terwijl zij gillende de voorkamer binnestoof, achtervolgd door Aalsbeek.

Aalsbeek gaf echter geen gehoor aan de bede van zijn Dulcinea en had haar weldra weder in zijne armen gevangen.

— Maar pas dan toch op blonde, zeide Leentje hem bij zijn wandelings-naam noemende, ieder oogenblik kan Mevrouw terugkomen en dan krijg ik een standje, en kijk eens hoe mooi je haren in de war zitten, 't is zonde en jammer!

— Nu brengt ze dan maar weer in orde; maar zeg me eens, kan je van avond uitgaan?

— Neen, was het antwoord, Mevrouw geeft van avond een partij en dus moet ik te huis blijven.

— Zoo, en wie komen er?

— Wel ik geloof Mijnheer en Mevrouw van Kaven en meneer Hazelsberg, je weet wel die dikke vent, en meneer Breger.

— Ja dat weet ik, en wie nog meer?

— O, nog vele anderen, maar gaat toch asjeblieft weg, ik ben bang dat Mevrouw ach nare jongen schei dan toch uit!

Waar dit laatste op doelde wordt aan 's lezers ervaring overgelaten.

— Zoo kan je dus van avond niet uit? Maar weet je wat, ik kom toch bij je; zet de tuinpoort op een kier, dan kom ik door de tuin in de keuken, hoor!

— Maar blonde, zei het dienstmeisje terwijl zij zijne haren rechtstreek.

— Neen waarachtig ik kom.

— Daar komt Mevrouw, riep Leentje, terwijl zij zich uit zijne armen losmaakte en haar kapsel in orde brengende naar de deur vloog. Aalsbeek stond op en wachtte de komst der weduwe af.

Mevrouw was allerliefst jegen hem. Zoo bijzonder lief, dat hij nu en dan dacht dat zij niet wel bij het hoofd was, aangezien hij niet in de verste verte vermoedde, wat zij ten zijnen opzichte gevoelde.

Maar zij maakte hem niet veel wijzer en toen hij heenging, trachtte hij vruchteloos eenig verband te zoeken tusschen hare voorkomendheid en de reden waarom hij niet verzocht was.

Had hij in het gemoed der schoone weduwe kunnen lezen, dan zou hij begrepen hebben, dat zij er nimmer toe kon besluiten hem met hare mede-minnares, Mina van Kaven (want zij had bespeurd waar deze hare valstrikken uitzette) samen te brengen.

Mevrouw van Welder, die door het bezoek van den student in een opgeruimde stemming

was gebracht, overlaadde hare nicht onder 't eten met vriendelikheden en wendde alle mogelijke moeite aan, het hare gasten dien avond zoo aangenaam mogelijk te maken.

Mimi Bragel speelde met de grootste sans-gène een Sonate van Beethoven. Zij had een bizonder gelukkige wijze van voordragen. Als er een moeielijk gedeelte kwam, dan was zij wel zoo vriendelijk, om het heel langzaam te spelen, opdat het beter begrepen zou worden, en daar zij voortdurend de pedaal gebruikte, zoo verschaftte zij den toehoorder het genoegen verscheidene op elkaâr volgende passages te gelijkertijd te hooren, waardoor hij dus in staat gesteld werd zich aan een vergelijkende studie te wijden.

— Een zeer zwaar stuk, zeide Mevrouw Negeling, die zeer corpulent was, en met alles sympathiseerde wat die richting nam.

— Ja, prachtig niet waar? antwoordde Mijnheer Hemerling — een liefhebber, die:

Verzen meette bij de el en nooten woog bij 't pond,
— en wat gaat het gauw, merkte hij zeer snugger op.

— Het is een zeer zwaar stuk, Mijnheer Melckhooven, merkte Mevrouw Bragel op lijmerigen toon op. Mijne dochter speelt het heel mooi. U zal nu wel zeggen, dat het een moeder

is, die het zegt, en dat het dus maar een vooroordeel is, maar als u haar meer hoort spelen, dan zal u er van verbaasd staan. Daar komt in dat stuk een loop voor en die eindigt met..... och, hoe heet zoo'n ding ook weer?..... Er staat een boogje op met een puntje.

— Meent u ook soms een point d'orgue?

— Juist, ik noemde het altijd een regenschermpje, want ziet u, ik doe niet heel veel aan muziek, dat zal u zeker wel heel vreemd vinden, maar het is toch zoo, en dus moet ik zulke middeltjes aanwenden om dat alles te onthouden. Nu, u kent die loop zeker wel, maar dat is grootsch! Je hebt toch eigenlijk eerst wat aan die muziek, als je weet wat ze beduidt. Ik vroeg eens aan mijn dochter, terwijl ze daarmee bezig was: maar kind, kind, je slaat de piano stuk. Dat is niets, zei ze, maar het is ook zoo mooi, ma. Nu ja, zei ik, maar al is die Beethoven ook nog zoo'n grooten man, mijn piano mag er niet onder lijden. Speel maar liever van die stukken, waarin zulke bibberingen voorkomen, zooals die mooie variaties op de Martha. Foei, ma, zei ze, want de jonge dames, net zoo goed als de jonge heeren zijn thans veel brutaler dan in mijn tijd; ja meneer Melckhooven, kijk maar niet zoo spotachtig, ik weet wel wat studentjes zijn.

Maar waar ben ik ook weer gebleven? O ja, bij die loop. Nu, toen bracht ze mij naar

de piano en zij wees mij, vreeselijk opgewonden, wat of dat allemaal beteekende. En toen zij mij nu vertelde, dat het de eenigste liefde was van Beethoven, die hij op muziek gezet had en mij uitlegde, dat het einde voor moet stellen, hoe hij radeloos door de kamer liep, toen moest ik toch bekenen, dat je met de muziek net zoo goed wat uitdrukken kan, als of je 't met letters schreef, want het gaat maar altijd op en neer van de eene kant van de piano naar de andere. Nou kind, zei ik tegen mijn dochter, ga dan je gang maar en gebruik de pedaal net zoo veel als je wilt. Dat dringt zoo door tot de ziel. Maar meneer Melckhooven, ik verveel u toch niet; ik praat wel eens wat lang, maar dan moet u maar denken: och, die mevrouw Bragel wordt wel wat oud en dan gebeurt het wel meer meer dat ze wat lang van stof zijn.

— O in 't geheel niet, zeide de galante Melckhooven, ik ben integendeel zeer nieuwsgierig te vernemen, hoe die loop.....

— O ja, die loop met die point d'orgue; dat geeft zoo net het idee alsof hij alles kort en klein slaat en eindelijk eens rond kijkt om op adem te komen. Kijk, zegt hij dan, dat is de schuld van Julie! — Maar daar heeft Mimi gedaan, — en mevrouw Bragel, die vast besloten was, Melckhooven in nadere kennismaking met hare dochter te brengen, riep:

— Wel Mimi, kom toch eens hier kind, en vertel mij eens, hoe of dat mooie stuk toch heet? De schoone Mimi kwam spijtig naar haar toe, want zij was er van overtuigd, dat Mama haar zoodanig had geprezen, dat de student wel een zeer belachelijk denkbeeld van haar moest hebben opgevat.

Lezer, ik heb het altijd een heel leelijke trek gevonden in de anders zoo bekoorlijke Mimi, dat zij zich eenigzins over hare moeder schaamde. Zij kon toch wel begrijpen, dat deze uit hartelijkheid zoo over haar sprak, want werkelijk de goede oude ziel zag vreeselijk op tegen haar knappe dochter, en dat zij zich niet beter kon uitdrukken, was hare schuld niet; want voor zij trouwde, was zij steeds werkzaam geweest in den komenijswinkel en eerst later door haren vlijt en die van haren man, had zij zich tot die hoogte weten te verheffen, waarop mejufvrouw hare dochter zich zoo wel bevond. Ja, ik verzeker Mimi, dat ik met veel grooter genoegen naar haar spel geluisterd had, al ware het ook duizend maal slechter geweest en al had zij des noods gansche maten overgeslagen, indien ik wist, dat zij hare moeder eerde, zooals het zoo schoon geschreven staat in het boek der boeken.

Maar het was nu eenmaal niet anders en Mimi ging tamelijk ontevreden naast hare moeder staan.

— Kindlief, meneer Melckhooven wilde zoo gaarne weten, hoe die sonate heette.

— Opus 27 No 2, zeide de dochter, die van een harer kennissen vernomen had, dat het de mode was de stukken, evenals de huizen bij hun nummer te noemen.

— Neen, zeide de moeder, gij vergist u zeker lieve, het was geen opus, er kwam iets van maneschijn in.

— O ja, antwoordde de dochter, terwijl een verachtelijk lachje haar bovenlip krulde, men noemt het wel de Mondschein-sonate, maar dat is een boekverkoopers gril geweest. — Mama begrijpt niets van die klassieke muziek, zij houdt meer van de walsen van Strauss, zeide zij, zich tot Melckhooven wendende.

Maar laten wij ons liever naar een anderen hoek der kamer begeven; het is niet aangenaam een dergelijk gesprek te volgen.

Pieter voerde daar een druk discours met de dochter des huizes.

Deze had hem medegedeeld, dat zij, o zoo veel van muziek hield, vooral van het genre Beethoven, dat was zoo degelijk; en toonde dit ten duidlijkste door gedurende het spel van hare vriendin met Ramsden een geanimeerd gesprek te voeren over de hedendaagsche letterkunde. De Hollandsche schrijvers vielen over 't algemeen niet in den smaak der jonge dame.

— Ja, er komen niet genoeg doodslagen in voor — merkte Pieter op — en er wordt niemand in geschaakt.

— Wel foei, meneer Ramsden, wat denkt gij wel van mij, dat ik mij met zulke kinderachtigheden op hou!

Een geëmancipeerde dame, dacht deze, die doodslag en schaakpartij beuzelingen noemt!

— Neen, vervolgde Anna, wanneer je hen bijv. eens vergelijkt met de Engelsche romans, dan vallen ze je zoo bitter, bitter tegen.

Hebt u Henri Dunbar gelezen van Miss Braddon?

— Neen, jufvrouw van Welder, tot mijn grooten spijt is mij dat werk niet bekend.

— Verbeeld u eens, de geschiedenis loopt over iemand, die zich van twaalfhonderd duizend gulden heeft meester gemaakt en dat geld tegen diamanten heeft gewisseld. Nu tracht men hem op allerlei wijze te pakken. Eindelijk verneemt de politie dat hij met een klein scheepje in zee is gestoken om naar Copenhagen te vluchten. Men achtervolgt hem in een bootje en haalt hem in. Gij begrijpt, dat men hierdoor zeer gespannen wordt; ik kan u verzekeren, dat ik ademloos verder las.

— Ja, jufvrouw, ik sympathiseer volkomen met u; achtmaal honderd duizend gulden aan diamanten, die op zee rondzwalken.....

— Neen mijnheer Ramsden, het waren twaalf honderd duizend gulden, maar dat doet niets ter zake. Na veel inspanning gelukt het eindelijk de politieagenten om Vallance, zoo heet

de dief, in handen te krijgen. Nu zou u denken: wel, het is gedaan, de diamanten worden aan den eigenaar teruggegeven en de schuldige gestraft. Maar neen, en hieraan vind ik kan men de ware schrijfster herkennen, gij zoudt u heelemaal vergist hebben. Vallance vlucht uit de kajuit en verblind door het maanlicht, loopt hij te dicht op den kant en valt in zee. Een der matrozen springt hem na en grijpt hem bij den gordel, die met diamanten gevuld was; hij zwemt met Vallance naar 't schip, wil het touw grijpen dat de kapitein hem toewerpt, maar op hetzelfde oogenblik breekt de gordel, de diamanten druppelen in zee en de schuldige verdrinkt. Vindt u dat geen mooi einde? Het boeit vreesselijk, en die prachtige diamanten, die daar allen in zee vallen....

— Ik kan uwe smart begrijpen. De diamanten.... het is zeker door een vrouw geschreven?

— Ja door Miss Braddon, zooals ik, geloof ik, u reeds gezegd heb.

— Maar wat ook zoo bijzonder mooi is, vervolgde de jonge dame; ik weet niet wie deze woorden heeft geschreven: het genie herkent men aan de details, maar ik vind, dat dit wel bij deze schrijfster wordt bewaarheid. Terwijl zij de vlucht beschrijft van Vallance, verzuimt ze niet de minste kleinigheid en wijdt een halve pagina aan het koopen van een nieuwe reisdeken, die de Commissaris van politie noo-

dig had, omdat hij de zijne had vergeten, en er staat zelfs bij waar dat gebeurd was. Ja, de Engelschen schrijven toch mooi.

Hoewel Ramsden gaarne had willen opmerken, dat het geen moeite kost om mooi te schrijven als men maar zoo roekeloos een miljoen in het water kan smijten, zoo hield hij deze meening voor zich, ten einde het enthousiaste meisje niet te verdrieten en begaf zich met haar naar de andere kamer waar Mevrouw hare gasten geroepen had, ten einde een schoone verzameling teekeningen in oogenschouw te nemen.

Toen de weduwe bespeurde, dat ieder zich met de platen bezighield, verwijderde zij zich onopgemerkt.

Buiten gekomen, sloop zij naar boven en deed een schawl om, waarna zij de tuindeur opende en aarzelend den donkeren tuin betrad.

Wat zij doen ging? Zij had terwijl zij, in de vensterbank gezeten, half gedachtenloos naar Mimi's uitvoering hoorde, plotseling voetstappen vernomen in den tuin. Het is Aalsbeek, fluisterde haar hart, en dit in verband met dien morgen en hetgeen zij vroeger had meenen te bespeuren (al hetwelk den lezer reeds uit haar gesprek met Mevrouw van Kaven bekend is), maakte zij de gevolgtrekking dat hij haar troosteloos wachtte. De weduwe besloot gebruik te maken van de een of andere gelegenheid om

zich naar hem te begeven en dit is de reden waarom zij zich thans alleen waagt in de duisternis, terwijl zij luistert of zij den tred van Aalsbeek ook kan onderscheiden.

Doch voor wij de lotgevallen van Mevrouw van Welder verhalen, moeten wij nog even naar de partij terugkeeren en ons bezighouden met Johan Breger.

Deze was met een bezwaard gemoed den vrolijken kring binnengetreden. Waarom, was hem onbekend, maar Henriette had hem in de laatste dagen zeer koel bejegend.

Vruchteloos ging hij na wat zijn misdrijf zou kunnen zijn, maar hoe hij ook zocht en peinsde, haar gedrag bleef hem een raadsel. Hij had zich zoo geveleid eenigen indruk op haar te hebben gemaakt en nu was hem alle hoop weder ontnomen.

Johan was wars van zijne vrienden, wars van zijn studie, van Delft, kortom van alles, en ter nauwernood wist Aalsbeek hem over te halen de uitnoodiging niet van de hand te slaan.

Aalsbeek ging van de gedachte uit, dat Breger zich in alle geval zou moeten inspannen, ten einde zich aangenaam voor te doen, hetgeen eene heilzame afleiding kon wezen, en daar hij bij onderneming wist dat:

- Souvent femme varie,
Bien fou qui s'y fie.

zoo hoopte hij, dat de slechte bui van Henriette weder over zou zijn gedreven.

Want werkelijk, al was Aalsbeek ook eenigszins egoïst, wien hij vriendschap toedroeg, trachtte hij zooveel mogelijk met raad en daad bij te staan.

— Wel mijnheer Johan, zeide Henriette op spotachtigen toon, moeten ook niet geblanketteerde dames uw woede ondervinden?

— Ik betreur het ten zeerste, dat de bloes der onschuld achter een marmer bekleedsel wordt teruggedrongen. Zie, ik wenschte de dames wat eenvoudiger, wat natuurlijker en ik geloof dat zij dan beter het doel zouden bereiken, hetgeen zij zich voorstellen. Wij mannen, doorgronden de middelen waarmede men ons te dikwijls tracht te lokken en al zijn we somtijds niet in staat aan de betoovering weerstand te bieden, er volgt een ontnuchtering, waarin we onze dwaasheid inzien en welke den met zooveel moeite verkregen invloed weder doet verloren gaan. Zie de kleeding, de kapsels der dames; is niet alles er op aangelegd om ons te bekoren? Nu bekoorlijk maakt het zonder twijfel. Iedereen knielt neder voor de schoone — op den avond van het feest. Maar den volgenden dag? Geen paard dat men ter markt leidt, wordt meer bekeken en bevit dan de danseuse van den

vorigen avond. Men schaamt zich over zijne zwakheid en wreekt zich, niet mannelijk, met te verguizen zooveel als in zijne macht is.

Niet mannelijk, zeg ik, maar wie in den avond een zwakheid heeft begaan, zal den volgenden morgen niet sterk wezen.

En wat is het einde? Het verstand keert terug bij degenen, die het bezitten en de anderen die in de mazen van het net zijn blijven hangen, qu'ils y périssent! Hoevelen

— Wees zoo goed Mijnheer Breger, en stoot mijn kopje niet om, waarschuwde Mevrouw Kolt. In het vuur uwer redevoering zoudt gij eene overstroming veroorzaken, die zeker allen gloed zou uitblusschen.

Ik ben blijde dat Mijnheer Breger in zijne oratie gestoord werd.

Ten eerste spreekt de man zoo snel, dat mijn getrouwe pen hem moeielijk kan volgen en ten tweede hecht ik niet veel aan de schoone spreuken van Heer Johan, want want ik geloof, dat hij er zelf niet veel waarde aan hechtte.

Hoe, de levenslustige kerel, die mij verleden week met zooveel opgewondenheid van het studenten-casino vertelde (hoewel dat feest reeds veertien dagen in de geschiedboeken der academie stond opgeteekend) zou nu een verachter der wereldsche vermaken zijn geworden! De man, die mij haarfijn bewees dat de mensch

over 't algemeen niet in een toestand verkeert, die hem het waarachtige schoone kan doen waardeeren, en dat het dus gelukkig is, dat naast het schoone ook het pikante een plaats bekleedt, deze zou ons thans weder als met een tooverslag in Adam's kostuum terug willen zetten?

Hoe rijmt dat samen?

— Om de waarheid te zeggen, ik geloof toch dat het zeer goed sluit.

Is u, o mijn lezer, nimmer het geluk te beurt gevallen naast haar geplaatst te worden, die gij.... nu, wordt maar niet boos.... die gij hoogachtte.... beminde? Dan is het u zeker ook wel eens geschied, dat als het ware een duivel in uw binnenste u tot een woordenvloed dreef, waarover gij, indien gij die den volgenden morgen bedaard in uw bed had beschouwd, zeker vreesselijk zoudt zijn geschrokken en u noopen zou te vragen: ben *ik* het wel geweest, die zulke schoone, wereldverachtende redenen ontwikkelde?

Als Johan eens geanalyseerd had, hetgeen hij aan zijne geliefde vertelde, dan zou hij waarschijnlijk tot de overtuiging komen, dat hij had gezegd:

Ik, Johan Breger, student, vier en twintig jaren oud, ik geef u, Henriette Ravensberg, een programma van de gevoelens mijner ikheid, aangezien ik een pretendent ben naar uw hart

en hand. Nu vraag ik, die noch van bals, noch van andere vermakelijkheden houd, die alles au naturel verlang, die de wereld zoo lief, zoo deugdzaam, zoo vervelend zou willen maken, dat niemand het er in in zou kunnen uithouden, aan u, Henriette Ravensberg, daar ik weet dat gij zeer levenslustig zijt en er volstrekt geen kwaad in ziet om eens vrolijk rond te dansen, of gij mij onder uwe aanbidders wilt uitkiezen, opdat ik u volgens voormelde methode gelukkig kan maken?

Indien Henriette hem op deze wijze zijn be-
toog verklaard had, zoo geloof ik, dat hij zeer zonderling zou hebben opgekeken; maar gelukkig voor hem, was deze niet zoo nauwnemend, ja, ik zou zelfs durven beweren, dat zij hem met veel genoegen aanhoorde. Of het nu wel de schoone woorden waren, die haar zoo boeiden, of wel zijn mooie oogen, die zoo opgewonden schitterden, dat weet ik niet. Maar wel is mij bekend, dat Henriette in haar hart een klein tempeltje gebouwd had, waarin zij den student met al hare liefde vereerde, en al was ze ook nu schijnbaar onaardig jegens hem, had Breger in haar hart kunnen lezen, hij zou niet wanhopig zijn geworden.

Een zotte meid, zegt gij zeker de schouders ophalend, die zich door een omhaal van woorden, of wel door studentikoze manieren laat overhalen haar hart zoo in eens weg te schen-

ken! Ge wilt zeker, waarde lezer, liever een meisje, zoo wijs en verstandig als Salomo, dat alles wikt en weegt voor zij het aanneemt; die niet verblind wordt door uwe mooie geele das, welke gij zelf in bewondering een half uur in den spiegel hebt bekeken, en die zich door de bevallige wijze, waarop gij een badinetje hanteert, niet in 't minste laat betooveren. Gij wilt een vrouw, die u secteert, anatomi-seert van het hoofd tot de voeten..... maar lezer..... hebt gij wel bedacht, dat het meisje, zoo wijs en verstandig als wijlen den joodschen koning, waarschijnlijk per slot van rekening niet met zoo'n cadaver zou te vreden zijn? Laten wij den hemel liever danken, dat er zulke meisjes als Henriette bestaan, zoodat wij, niettegenstaande alle onze gebreken, nog door hen in genade worden aangenomen.

Doch luisteren wij weder naar 't gesprek.

— Wel, meneer Johan, het doet mij genoegen dat gij nog steeds dezelfde meening over het blanketten zijt toegedaan, zeide Henriette op nadrukkelijken toon.

Johan, hierover verwonderd, vroeg haar: Het schijnt dus, dat ik er mij meermalen over heb uitgelaten en aangezien ik gaarne de reden uwer ontevredenheid zou willen weten, zoo.....

— Nu mijnheer Breger, ik zal u een raadsel opgeven:

Ik heb het van een dame vernomen, die het van

een harer kennissen had gehoord, aan wie gij het verteld hebt op een visite, die gij op den dag na het casino maakte.

— en meteen boog zij spotachtig en begaf zich naar de piano om te zingen.

Johan stond geheel verbaasd. Hij begreep hare houding niet. Ha! daar schiet hem plotseling zijn gesprek met de van Kavens te binnen. Dat zal het zijn, hetgeen haar zoo koel maakte; de van Kavens hebben het zeker aan Anna van Welder verteld, toen zij bemerkten dat ik Henriette beminde, en haar nichtje heeft het haar zeker met de noodige versieringen in een booze bui meegedeeld. Een oprechte schuld-bekentenis kan mij redden, zeide Johan tot zich zelve en begaf zich naar de piano, waar Jufvr. Ravensberg verstrooid eenige akkoorden aansloeg.

Plotseling kwam de meid binnen en verhaalde hoe zij een half uur geleden Mevrouw van Welder den tuin had hooren ingaan, en daar zij niets meer van haar had gemerkt, zoo vreesde zij dat er een ongeluk was gebeurd, maar zij was te bang om zich alleen te wagen.

De gasten stormden naar buiten. Henriette wilde hen volgen, toen Johan haar op ontroerden toon verzocht even te wachten. Zij ging weder zitten; aan zijn stem bemerkte zij, dat hij haar iets gewichtigs wenschte mede te deelen; terwijl een licht blosje hare wangen kleurde legde zij hare hand op de toetsen.

— Henriette — 't was de eerste maal, dat hij haar bij haren naam noemde — het is waar, dat ik iets van u gezegd heb, dat mijne lippen thans weigeren uit te spreken. Vergeef mij, — indien gij mij beter kendet, zoo zoudt gij weten, dat zoo iets van u te veronderstellen, verre van mij was. God weet het, dat ik u nimmer wilde grieven! Ja Henriette, ik heb het gezegd, maar de reden, zij moge u onwaarschijnlijk voorkomen, is: dat ik u te veel beminde, om mijne genegenheid ook maar in 't minste aan de van Kavens te doen blijken. Ik kende hen en wist dat het moeielijk was, zoo iets voor hen geheim te houden. Mijne liefde wilde ik voor hunne ontheiligende blikken verbergen en bracht ze daarom op een dwaalweg.

Had ik kunnen denken, dat zij van mijne zwakheid zulk een gebruik zouden maken?

O, vergeef het mij — riep hij, terwijl hij hare handen vatte — vergeef het aan mijne liefde; want ik heb u lief, Henriette. Hoe lang heb ik u niet reeds bemind? Als een goede engel hebt gij mij beschut, wanneer mijne hartstochten mij wilden verleiden; met uw beeld in mijn hart, ben ik alle gevaren te boven gekomen. Slechts om een gunst durf ik u smeeke: geef mij vóór wij scheiden de verzekering, dat gij mijne dwaling verschoonbaar vindt; opdat ik heen kan gaan met het bewustzijn, dat gij mij ten minste niet veracht.

Staat gij mij dit verzoek toe?

Johan hield even op en zag haar met angstige blikken aan.

Henriette hield de oogen op de toetsen geslagen, maar knikte toestemmend.

— Wat verzekert mij, dat gij mij vergeven hebt? vroegde hij gejaagd.

Zij richtte langzaam haar hoofd op, zag hem met hare groote blauwe oogen ernstig aan en fluisterde blozend:

Mijne liefde.....

Thans moeten wij den lezer verzoeken een half uur terug te gaan, en terwijl gij uw jas aantrekt (want wij gaan naar buiten en 't is koud) maken wij van dit oogenblik gebruik om te beginnen:

HOOFDSTUK IX.

WAARIN PROFESSOR HENSINGER EEN INTEGRAAL
ZOEKT EN EEN VROUW VINDT.

Het toeval wilde, dat Professor Hensinger, terwijl hij steeds radeloos naar zijn integraal zocht, in vertwijfeling zijn hoed greep en een wandeling op de singels ging maken. In zijn verstrooidheid vergat hij zijn kamerjapon uit te trekken, en zoo had hij reeds de geheele stad omgeloopen, toen zijn oog op het achterhuis

van zijn buurvrouw viel. De ramen beneden waren verlicht en hij hoorde de toonen eener piano. Hij hield een oogenblik stil en overdacht weder de zonderlinge houding der weduwe op zijne morgen-visite. Terwijl hij zoo stond te peinzen, bemerkte hij dat de tuindeur van zijne buurvrouw openstond.

Na zijn ongeval, wekten tuinen en tuindeuren zijn achterdocht op, en de nieuwsgierigheid dreef hem binnen te treden.

Het was donker en weldra raakte de hooggeleerde verdwaald. Dat komt van mijne nieuwsgierigheid, mompelde hij, indien ze mij vinden dan zullen ze mij voor een dief houden, of . . . en de haren rezen hem ten berge of, ze zullen mij verdenken, ook te willen . . . br. . . want Professor hield nog steeds vast aan hetgeen hij voor waar had aangenomen. Daar hoorde hij voetstappen op het grint.

Ik ben verloren, fluisterde hij, terwijl het angstzweet hem uitbrak en zich omkeerende, maakte hij zich gereed om te vluchten. Daar stootte hij tegen een stoep, liep die op, draaide werktuigelijk een deurknop om, die onder zijn bereik kwam en bevond zich in een donkere ruimte.

Het eerste wat Professor deed, was de deur achter zich te sluiten. Toen haalde hij vrijer adem, want hij wist waar hij zich nu bevond. Dikwijls had hij voor zijn raam gezeten

een koepel in den tuin zijner buurvrouw opgemerkt, wier altijd gesloten blinden getuigden dat geen sterveling hem betrad.

Hij kon dus wel niets onderscheiden, doch troostte zich met de gedachte van nu ook niet gezien te kunnen worden; maar daar hij noch veiliger wenschte te zijn, zoo kroop hij onder een groote tafel, sloeg de slippers der kamerjapon over zijne beenen en wachtte ineen gedoken met de handen om de knieën geslagen af, hetgeen het noodlot hem zou brengen.

Het was Aalsbeek, die den Professor zoo verschrikt had.

Ha, daar hoor ik eindelijk iemand, zeide de student tot zich zelven, wel vervl wat heeft ze mij lang laten wachten; maar ik zal mijne scha inhalen — en meteen liep hij op een vrouwspersoon toe, die in de richting van het huis hem naderde. — Wat kom je laat? riep hij, en gaf haar meteen een hartelijken zoen.

Maar het was niet Leentje zooals hij veronderstelde, het was de weduwe van Welder die in zijne armen viel.

— O! zuchtte deze sentimenteel, terwijl zij het hoofd op zijn schouder legde.

— Diable! dacht Aalsbeek, gansch ontsteld over deze vergissing, het beste wat ik kan doen is in allerijl mijne verontschuldiging te maken, Mevrouw — begon hij aarzelend.

— O! antwoordde deze zenuwachtig.

Zij heeft het waarlijk op hare zenuwen gekregen, gromde de student, die veel lust had Mevrouw op den grond te deponeren en er van door te gaan.

— O, riep de weduwe, terwijl zij hem omarmde, gij weet niet hoe lief ik u heb.

Nu ging van Aalsbeek een licht op. In verband met de vreemde houding die de Professor bij hunne ontmoeting had aangenomen, liet zich opmaken, dat tusschen de twee bureu een liefdeband bestond. De weduwe had den geleerde een samenkomst beloofd en vergiste zich in de persoon.

— Ik verzeker u, Mevrouw...

Noem mij dan toch Mariette, lieve — zeide de weduwe op aanmoedigenden toon.

— Maar Mevrouw...

Mevrouw van Welder die veronderstelde dat bedeesdheid hem in de war gebracht had, besloot hem moed in te spreken.

— Ik had wel eerder willen komen, zeide zij, hare armen om zijn hals slaande, maar lieve, ik kon waarlijk niet.

— Ach mevrouw, te veel goedheid; geneer je niet, had Aalsbeek wel willen zeggen, maar hij was zoo verstandig, haar dit niet mede te deelen. Niet goed wetende wat te doen, nam hij zijn toevlucht tot een diplomatisch middel en zuchtte vreesselijk.

De weduwe werd eenigzins verstoord over zijne terughoudendheid. — Maar Henri, verweet ze hem, maakt gij op deze wijze misbruik van mijne zwakheid? Zie, ik heb zooveel gewaagd door hier te komen en beloont gij zoo mijne liefde! Toon mij, dat gij mij waarlijk bemint, of anders... en de weduwe maakte aanstalten om flauw te vallen.

Aalsbeek zat geducht in 't nauw. Er kon van geen vergissing meer sprake wezen, het was zijn naam waarmee zij hem had aangesproken; maar wat moest hij doen?

— Henri, herhaalde de weduwe, na een oogenblik op antwoord te hebben gewacht, moet ik gelooven, dat gij met mij speelt, dat gij mijne liefde als een tijdkorting beschouwt?

O ik ongelukkige, vervolgde zij weenend, die mijn goeden naam op het spel heb gezet voor een ellendeling; die mij laat verleiden door iemand, die met vrouwenharten dobbelt!... Maar ik zal mij wreken — en aangezien zij dit laatste op een toon zeide, die Aalsbeek voor zijne oogen deed vreezen, koos deze de wijste partij en besloot voor dien avond voor haar minnaar te spelen en verder te zorgen nimmer weder onder haar bereik te komen.

Hij begon met het beste wat hij kon doen en drukte haar teeder in zijne armen, hoewel hij veel lust had haar er in te vermorzelen.

— Mariette, zeide hij op hartstochtelijken toon,

Mariette, beschouw mijn stilzwijgen niet als het gevolg van koelheid, maar als het gevolg van mijne verrassing. O, had ik op zulk eene opofferende liefde kunnen hopen! Hoe kon ik verwachten dat gij mijne stille wenschen zoudt vervullen en hier in mijne armen komen, terwijl ik als een radeloos minnaar naar de ramen opzag, waarachter ik wist dat gij u bevond, de schoonste onder de schoonen, de vroolijkste onder de vroolijken.

— Neen lieve, lispelde Mevrouw, ik was daar, maar niet vroolijk en onbezorgd: want ik dacht aan u.

Ik wou dat je dat gelaten had, wenschte Aalsbeek uit den grond zijns harten; maar daar hij bemerkte dat de weduwe nog meer geruststellingen van hem verlangde, vervolgde hij met een zucht.

Ja Mariette, ik vreesde dat, want mijne liefde is zoo groot, zoo onbaatzuchtig, dat ik zelfs niet wenschen kon, dat gij u daar ongelukkig zoudt gevoelen om mijnentwille.

Hij had haar wel gaarne aangeboden om er de proef van te nemen, maar vond het toch minder passend haar dit mede te deelen. Hij was ten einde raad en wist niet wat verder te zeggen. De wanhoop bracht hem op den inval welsprekend te zijn zonder woorden, en zich de liefdesverklaringen in pantomines voor den geest stellende, paste hij die toe; zoodat zeker

niet tot geringe verbazing der weduwe, zijne liefdesuitingen wel eenigzins op gymnastische oefeningen begonnen te gelijken.

Ondertusschen was Leentje de tuin ingeslopen, zij wilde Aalsbeek voor gevaar waarschuwen en zocht hem dus. Daar hoorde zij eenig geraas in den koepel en denkende dat hij zich daarin verscholen had, maakte zij voorzichtig de deur open.

— Pst, riep zij, ben je daar?

De Professor, die niet anders dacht of zijn laatste uur was geslagen, loosde een diepe zucht.

Een uil! riep de verschrikte meid, die daarenboven de brilleglazen van den Hooggeleerde zag schitteren. De Professor wilde juist zeer verontwaardigd van met een dergelijk beest te worden vergeleken, een snibbig antwoord geven, toen hij bedacht, dat het toch beter is zijne vijanden niet aan te hitsen, en vroeg dus bevend:

Wie is daar?

— Leentje, klonk het antwoord.

Nu wist de Professor, dat het dienstmeisje van zijne buurvrouw dien naam droeg, en veronderstelde dus dat zij tot het complot behoorde. Hij besloot een wanhopige poging te wagen om haar te verteederen; want in zijn jonge jaren had hij wel eens gelezen, dat verliefde vrouwen tot alles in staat zijn, en hoewel hij er tegen opzag om Leentje zulk een genegenheid voor hem te doen opvatten, wilde hij hiertoe

toch alle mogelijke moeite aanwenden. Misschien zou hij haar dan weten over te halen, hem veilig uit den tuin te brengen.

Leentje was intusschen al tastende den koepel binnengetreden.

— Maar waar ben je dan toch, zeide zij fluisterend.

Hm, aanminnige.... klonk het met een schorre stem van onder de tafel.

Gelukkig geloofde de meid niet aan klopgeesten en antwoordde: Ik kom bij je zitten, en bukte onder de tafel.

Schrik niet lieve.... lieve Leen, ik ben het, stamelde Professor, verbaasd over den goeden uitslag zijner pogingen. Nu is het gewoonlijk zeer bezwaarlijk indien iemand onder een tafel is gezeten en zich zelven annonceert met de woorden: ik ben het, om dadelijk te weten, wie die persoon is, maar Leentje kende Professor's stem, en daar zij geen acht sloeg op de waarschuwing van den hooggeleerden om niet te schrikken, zoo viel zij flauw op zijn schoot.

Dat's leelijk, mompelde hij, en zocht na in zijne memorie, wat of zijne romanhelden in een dergelijk geval deden. „Hij bedekte haar gelaat met kussen.” Hoewel hij dat een vreemde wijze van bijbrengen vond, besloot hij in Godsnaam hier maar toe over te gaan en terwijl hij zijn bril op zijn voorhoofd schoof zette hij zich al zuchtende tot die zware taak.

Een, twee, drie tien, zeide de Professor en vond dat voor het oogenblik genoeg.

Beste Leentje, riep hij, beste Leentje Neen, dacht hij, aanvallig klinkt beter; maar bij welke zoete namen hij haar ook noemde, hij kon het Sesame maar niet vinden, dat haar de oogen deed openen. Het had er wel iets van, alsof de heer Professor op het ligchaam van Leentje allerlei verliefde anatomische proeven nam, maar niets baatte. Ten einde raad mompelde hij: Als ik haar eens de bevallige Amalia noemde, of, en hij zuchtte, zal ik haar nog eens een tiental geven?

Hij was juist bezig met numero drie, toen er beweging kwam in zijn slachtoffer; zij was misschien nog meer door zijne liefkoozingen dan door zijne onverwachte tegenwoordigheid verschrikt geworden, maar au fond vond zij het wel vleiend dat een Profester werk van haar maakte. Wat zouden hare kennissen opkijken als zij hen vertelde, dat die stijve houten klaas, haar buurman, zoo in eens uit den hoek was gekomen! Zij liet zich dus zijne attenties welgevallen en leunde liefderijk op zijn schouder.

— Wat moet ik nu doen? Een prachtig idee — riep de verheugde Professor bij zich zelve, hoe gelukkig dat ik een kamerjapon aan heb. — Lieve Leentje, heb je het koud? vraagde hij haar.

— Ja Meneer, wel een beetje.

— Kom dan aan mijn hart, ik zal u verwarmen, en hij opende zijn kamerjapon en wikkelde haar daarin.

— Wat nu? Ik zal haar nog maar eens een zoen geven — en Professor voegde daad bij woord.

— Gut meneer zei Leentje nauw bekomen van zooveel liefde — dat had ik nooit van u gedacht.

— Niet? Ja beste, ik heb je al lang lief gehad. Maar noem mij toch geen Mijnheer; noem mij Rudolf, fluisterde de Professor die niets wilde nalaten om haar te verteederen.

— Wel, dacht Leentje, wat is hij bijzonder lief en meteen schoot haar te binnen, dat Mie van den graanzolder getrouwd was met den ouden heer bij wien zij diende. Wel, zoo iets kon mij ook wel overkomen; de vrouw van een Professor te zijn, dat moet wel aardig wezen, al heb ik ook liever een officier.

Terwijl dus Leentje in twijfel stond of zij de militaire macht zou verlaten en zich bij de wetenschap zou aansluiten, overpeinsde de Professor wat hij nu zou zeggen. Hij begreep wel, o wonder! dat hij met een dienstmeisje als Leentje moeilijk over de laatst uitgekomen roman kon spreken, evenmin als over de schijn-gestalten der maan. Dit laatste speet hem zeer, want hij had dit juist tot een onderwerp van studie gemaakt en zou er dus een heel interessant discours over kunnen voeren.

Maar hoewel met tegenzin liet hij dit varen. Zou hij haar mededeelen, hoeveel moeite hem die verwenschte integraal kostte? Doch hij begreep dat zij moeilijk zijn smart kon gevoelen. Wat bleef hem dus nog over? Hij ging na waarover de dienstmeisjes gewoonlijk spraken, maar de goeie man had op dat punt weinig ondervinding. — Wel, over hare dienst,.... want dat ligt immers in den naam opgesloten; het is een samengesteld zelfstandig....

— Hoe bevalt jou je dienst, Leentje? vraagde hij op teederen toon.

Daar heb je het al, dacht deze, ik laat mijn officier loopen.

— Ach — zeide zij luide — ik houd er niet van om weduwen te bedienen; die zijn altijd zoo lastig. Een alleenlopend bedaard heer, dat zou mijn wensch zijn; daar zou ik mij geheel aan willen wijden — en hierbij keek zij hem heel lief aan, maar door de duisternis kon de Professor dit niet bemerken.

Een schitterend idee, dacht Professor, ik zal haar vragen of zij bij mij wil dienen. Neemt zij het aan, dan zal zij mij zeker wel uit den tuin helpen.

— Leentje — zeide hij dus op ernstigen toon — Leentje wil je bij mij komen?

— O, Rudolf, riep deze, terwijl zij hare armen om zijn nek sloeg, wat ben ik gelukkig. Ik zal je dienen mijn leven lang!

De Professor ontstelde wel een weinig over deze hartelijkheid, maar hij had toch zijn doel bereikt. Ik heb haar nu genoeg verteederd, dacht hij en stelde haar voor op te staan en in den tuin te wandelen, want hij kreeg het koud van 't zitten.

Zij nam dit aan, en dus werd het huishoudentje van Paul en Virginie opgebroken. De Professor wist het zoo aan te leggen, dat zij in de richting der tuindeur liepen.

— Je kan zeker goed koken, zeide hij, na eenige oogenblikken stilte.

— Ik moet hem niet te veel verwennen, dacht Leentje, hij moet mij niet tevens als zijn meid beschouwen.

— Ja, antwoordde zij luide, ik wil nu en dan wel eens voor je koken, maar enkel om je plezier te doen. Hou je van kool?

— O heel veel, zeide de verwonderde Professor.

— Ik ook, vervolgde Leentje en die kan ik heel goed klaarmaken.

— Ik houd ook veel van biefstuk, merkte de Professor aan, die het beter vond den geest van Leentje met dergelijke onschuldige onderwerpen bezig te houden, daar die haar toch genoeg belangstelling schenen in te boezemen.

Zij gaf hem een kus.

Aangemoedigd door den goeden uitslag vervolgde hij: En ik houd ook veel van . . . Professor zucht wanhopig rond in zijn culinair geheugen, . . . van radijs.

— Zoo lievert, geef me dan een zoen.

De Professor was zoo verheugd over het schitterende succès, dat hij besloot het geheel menu af te loopen.

En wie weet met welke lekkernijen hij de ooren der schoone dienstmaagd zou gestreeld hebben, indien niet plotseling de weduwe vergezeld van Aalsbeek voor hem was verschenen. De weduwe was eindelijk tot het bewustzijn gekomen, dat Aalsbeek nimmer er aan gedacht had haar te beminnen en waarschijnlijk wijze ook nooit van zins zou zijn dit te doen, zoodat de afleiding door deze ontmoeting gegeven haar zeer welkom was.

— Wie zijn daar? vraagde zij.

— Ik ben het Mevrouw van Welder, zeide de verbaasde Professor.

— En wat zie ik, zeide de weduwe, gearmd met Leentje?

— Ja Mevrouw, bekende de Hooggeleerde aarzelend. Maar de weduwe wilde deze schoone gelegenheid niet voorbij laten gaan en ten einde zich niet over haar gedrag te behoeven verdedigen, besloot zij dat van Leentje aan te vallen.

— Ha, heb ik u eindelijk uitgevonden! — riep zij — durft gij zoo onbeschaamd te wezen van in mijn tuin met vreemden rond te loopen, op mijn eigendom te lokvinken! Verlaat op staanden voet mijn huis, brutale heks!

— Zacht wat, lieve Mevrouw, sardé Leentje, ik heb uw dienst niet meer noodig en wat uw uitvinden aangaat, ik geloof dat gij heel wat anders in den tuin zocht en dat Meneer Aalsbeek u daarin hielp. Hebt u het al gevonden?

— Gij onbeschaamde meid, scheer je weg zeg ik je, riep Mevrouw kokende van woede bij de gedachte dat zij ontdekt was. Ik zal je moeder vertellen hoe jij je gedraagt!

— Zoo Mevrouw — zeide Leen op ijselijk lieven toon — en zou u dan wel zoo goed willen zijn om als u toch de moeite neemt haar dat mede te deelen, tevens de complimenten van mij te doen en haar te zeggen dat Leentje met Prof. Hensinger gaat trouwen?

— Mijnheer Hensinger is — dat — waar? Hoe, kon ik ooit van u denken, dat gij mij verlaten zou om uwe liefde op mijn dienstmeid over te dragen!

— De hemel beware mij! riep de Professor, terwijl hij de handen in eensloeg, en er uit zag, als of er te Keulen zeker luchtverschijnsel plaats vond. — Ik heb alleen van biefstuk gesproken.

— Van biefstuk gesproken! zeide Leen boos, terwijl zij hem bij den arm pakte. — Kom, durf jij me nou niet verdedigen? Toon dat je een man ben en zet dat wijf terecht!

De Professor maakte daartoe niet de minste

aanstalten, ja, hoewel hij met verontwaardiging de onderstelling van zich zou gewezen hebben, dat hij niet tot de mannelijke sexe behoorde, zoo scheen hij niet gezind om zijne functies als zoodanig te vervullen. Met zijn gewone hoffelijkheid, liet hij den voorrang aan de dames en de dreigende blikken der weduwe bespeurende verschool hij zich achter haar, die zich reeds Mevrouw Hensinger waande.

Mevrouw van Welder beefde van woede, en wie kan vermoeden wat er gebeurd zou zijn, indien niet hare gasten juist van pas waren aangestormd.

De Professor, die toen hij zich in veiligheid bevond, zijn tegenwoordigheid van geest terug bekomen had en wiens verstand in deze gevaarlijke oogenblikken driedubbel verscherpt scheen, kreeg plotseling een idée, veel subliemer dan een der vorige. Toen hij de gasten zag naderen, trad hij naar Mevrouw van Welder toe, bood deze een arm en zeide op luiden toon:

„Dames en Heeren, wees niet ongerust, maar vergun mij, u mijne toekomstige echtgenoot, thans nog Mevrouw van Welder, voor te stellen.” Een daverend hoerah volgde op deze woorden, terwijl Mevrouw hem met een liefdevollen blik dankte.

Aalsbeek had zich uit de voeten gemaakt, en toen hij buiten de tuindeur was gekomen, zwoer hij zich zelven, nimmer weder een Delftsche dame aan te spreken, zette zich met wanhopige ijver aan 't werk en deed een schitterend examen.

Mevrouw van Welder leefde zeer gelukkig met haren Professor. Het is echter ten huidigen dage haar een geheim gebleven, hoe hij er toe kwam den ridderlijken stap te wagen, die hem tot haren echtgenoot proclameerde.

Hij echter, die dit waarachtige verhaal getrouwelijk heeft opgeteekend, is van meening, dat de woorden der weduwe, waaruit de Hooggeleerde kon opmaken, dat deze hem voor haar minnaar had gehouden, gevoegd bij de heimelijke vrees, dat de aanvallige Leentje hem zou noodzaken haar persoontje te trouwen, hem tot die *saut périlleux* gedreven hebben. — Indien soms iemand inlichtingen verlangt omtrent het lot der verdere personen, zoo wordt hij verzocht zich te wenden tot hem, die hierbij zijn afscheid neemt en zich teekent:

HENDRIKUS BRITS.

VREDELIED.

VARENNES, 30 August.

Wir hatten gestern ein siegreiches Gefecht — Mac Mahon
geschlagen. Verluste mäsizig! Ich kehre soeben auf das
Schlachtfeld zurück, um die Früchte des Sieges zu verfolgen.
Möge Gott uns ferner gnädig helfen wie bisher!

WILHELM.

Ja, gaat voort met zoo te jub'len
Gij, die niets verloor op 't veld
Waar het leven van zoo velen,
Door den Maaier werd geteld.

Juich zoo voort, o machtig Heerscher,
Die gesteund wordt door uw volk,
Dat op uw bevel moet strijden,
Sterven in die oorlogswolk.

Juicht zoo voort, o groote Heeren!
Vlecht een' lauwerkraus te saâm,
Laat dien op uw slapen drukken
Ter vereenw'ging van uw naam.....

Maar bedenkt, dat wen op 't slagveld
Iedereen zijn dooden zoekt,
Men ze vindt, den mond verwrongen.,
Want..... zij hebben u gevloekt!

Doch wat geeft gij om die dooden!

Zwijgt! Bedenkt dat iedre vloek
Op uw' naam staat ingeschreven
In het eeuw'ge schuldenboek! —

Doch het ak'ligst van uw glorie
Is de wufte zegegalm,
Dien gij ons zoo vaak deedt hooren,
Die vervloekte oorlogspsalmen: . . .

„Halleluja! Lofgezongen!
„Ons verlies, het is niet groot!
„Ons de zege! Ons de glorie!
„Onzen vijanden den dood! —

Kom, o tijd, met rassche schreden,
Baan uw' weg door d'eeuwen heen
Dat de oorlog op zal houden
Tot het heil van 't algemeen!

Windt dan lauw'ren om uw slapen,
Wereldburgers, op dien dag,
Is de grootste slag gewonnen,
Dien het menschdom winnen zag!

Richt tropheeën op, o Helden!
Helden uit dien laatsten slag.
Galmt dan vrij uw vredepsalmen!
Maakt dat ik nog zingen mag:

„De oorlogsduivel ligt ter neder,
„Onze eeuw gaf hem den dood!
„Ons de zege! Ons de glorie!
„Rust voor eeuwig, moordend lood!

MAARTEN.

EEN DAG UIT HET LEVEN VAN EEN KUNSTENAAR.

Lezer, het is misschien niet uw wensch, dat mijn geschrijf een ernstige richting neme; ieder gezond menschen-kind wordt door zonlicht aangetrokken, en hij vooral, die onbezorgd in 't krachtigst van zijn leven, zich vrij beweegt, zooals wij allen, hij is krank, wanneer zijn geest bij voorkeur slechts naar droeve tooneelen afdwaalt. Ik ben niet ziekelijk, maar wil nu eens met opzet uw' blik van den vroolijken weg afleiden, om u bekend te maken met gebeurtenissen, die mij belang ingeboezemd hebben.

Een schoone herfstmorgen verheugde een ieder, die, door den slaap verfrischt, zijn' arbeid weder opvatte. Het was een van die dagen, die een' zomerglans bezitten. De heldere blauwe hemel, met zijn scherp afgeteekende wolken, door geen' nevel verbor-gen, welfde zich als een prachtig koepeldak over de schoone aarde. Het geel en bont

gebladert, dat zoo grillig afsteekt tegen het zuivere blauw, zal weldra worden weggestuwd, om te vergaan en er is wanhoop in die omhoog gerichte takken, als smeekten zij van den hemel hunnen schat terug. Dan schittert de zon niet meer op hun bedauwde vrucht, en die bladeren, eertijds door een' zachten zephyr bewogen, om ruischende melodieën voort te brengen, worden voortgezweept door den ruwen najaarsstorm.

Op zulk een' morgen, waarde lezer, voer ik u naar een der achterwijken van een groote stad in ons vaderland. In een achterkamertje, dat het uitzicht heeft op een klein tuintje, bemerken wij een jong meisje van omstreeks 18 jaren, bezig de laatste hand te leggen aan de reiniging van het kleine vertrek.

Het donker, ietwat verschoten kleed, dat hare slanke figuur omsluit, en in ernstige plooien naar beneden hangt, past bij dat peinzende gezichtje.

De fijne bleeke kleur van haar ovaal gelaat, doet de lange zwarte wimpers onmiddellijk in het oog vallen, die groote, sprekende blauwe oogen overschaduwten. Het donker haar, dat van de scheiding langs de slapen neergolft, is van achteren opgebonden.

Lang staat ze daar, de oogen naar den blauen hemel gericht, waarvan slechts een smalle streep boven den tuinmuur zichtbaar is. Nu legt ze de reinigingsinstrumenten in een' hoek, opent

een kleerkast, en haalt daaruit een zwart pak, de gala-uniform van den burgerman.

Zeker breekt een gewichtige plechtigheid aan; want nauwkeurig kijkt ze alles na, en borstelt af, wat stof draagt. Zorgvuldig spaart ze de plekken, waar de tijd het haar heeft afgegraasd; terwijl een grijsroode weerschijn, die de oppervlakkige beschouwer vuil zou noemen, veel meer een bewijs is van goede diensten en lang gebruik. Alles wordt daarna met zorg over een' stoel gehangen, en terwijl ze de panden, die over de zitting hangen, gladstrijkt, schrikt ze op door het gekuch van haren vader, die in een bedstede aan het eind der kamer, zijn nachtrust heeft volbracht. Hij is weldra gekleed en terwijl Bertha het ontbijt klaar zet hooren we haar zeggen:

„Wat zou het ons op het oogenblik te pas komen, nu Willem in de loting is gevallen.”

„Ja kind, wanneer ik de betrekking krijg, zal het niet noodig zijn Willem uit zijne carrière te rukken, om naderhand weer de kans te loopen, hem nergens te kunnen plaatsen.”

„Ik heb van nacht gedroomd, vader, dat we met ons drieën in een prachtig land woonden; gebrek noch armoede beangstigde ons. Ik geloof wel niet aan zulke dingen, maar, ik heb toch zoo'n voorgevoel, dat ge slagen zult, Vader!”

„Och Bertha, ik slaag niet, dat weet ik,

maar ik wil toch mijn best doen; het is misschien mogelijk, dat men, mijn' toestand in aanmerking nemende, mijne omstandigheden zal trachten te verbeteren, zonder dat ik bedel. Maar in ieder geval, laat ik den moed niet zakken, voor ik naar de kerk ga, melieve, wil ik een' wandeling maken, dat sterkt me altijd bijzonder.

„Dat's waar Vader; Willem behoeft dezen middag toch niet op het kantoor te zijn en zal zeker tijd genoeg hebben, om met u te gaan.”

Bij dit antwoord heeft de man het hoofd naar den kant van het raam omhoog geheven. Welk een' geest ademen deze trekken! Het breede voorhoofd overschaduwde door wit krulhaar, dat glanzend zijn gansche kruin versiert, drukt een vastheid van wil uit, volkomen in overeenstemming met den schoon gevormden mond, die, vastberaden gesloten, in de hoeken, een' geestige uitdrukking niet mist. Waarom die diepliggende oogen niet geopend, die onder den breedten wenkbrauwboog u beteekenisvol schijnen aan te zien? Zou hij, die de schoone natuur zoo waardeeren kon, verstoken zijn van het licht om haar te kunnen genieten? Hij, voor wien natuur het middel was om zijn ziel in reine toonen uit te storten, in schoone harmonieën zijn gedachten te vertolken, hij is blind, en sinds lang. Toch draagt hij zijn

lot met geduld, vertrouwend, dat eens de schellen van zijn oogen zullen afvallen en hij zal wederzien, wat hij op aarde 't meest heeft liefgehad.

Het ontbijt is afgelopen en onze vriend de organist zet zich voor zijn orgel.

Er zal dezen middag gedongen worden naar de betrekking van organist in een der kerken, en het salaris hieraan verbonden, voor een ander het middel om ruimer te leven, is voor het huisgezin van ten Hoorne een levensquaestie. Hij wil daarom meedingen. Na eenige moeilijke passages gerepeteerd te hebben, van wat hij dezen middag zal moeten spelen, wandelt hij, in stille overpeinzing verzonken, het kamertje op en neer. Van den leunstoel bij het raam loopt hij met een bocht om de tafel zijn geliefd instrument voorbij, tot aan het andere eind der kamer en terug; het was de eenige wandeling, die de blindeman zonder geleider kon volbrengen.

Laten wij thans onzen vriend ten Hoorne in zijne wandeling achter, en spoeden wij ons naar een ander einde der stad, om ons daar in het gewoel te mengen.

Welk een contrast, tusschen het eenvoudige tweetal dat wij zoo even verlieten, en deze bonte mengeling van menschen. Karren met levensmiddelen volgeladen, en door onzichtbare

honden voortgetrokken, ratelen ons voorbij. Rijtuigen en vrachtwagens belemmeren de passage, terwijl tal van menschen zich naar hunne bezigheden spoeden. Kantoorklerken hollen met bleeke gezichten en lodderige oogen voorbij. Nu ziet ge ze juist zooals ze werkelijk zijn; dezen middag en van avond zullen ze zich geheel anders voordoen, en dan door een' in 't oog vallende kleeding aan het publiek zich vertoonen, als de toongevers der fatsoenlijke wereld. Het publiek evenwel slaat weinig acht op deze nagmaakte Heeren der schepping, en lacht slechts om hunne veelkleurige dassen, gemaakte manieren en leêge hoofden.

Ook ziet ge dames van allerlei slag; zelfs ontbreekt niet op het uur van negen, de bonte shawl en opgeschikte hoed van hen, voor wie 's middags en 's avonds de gewone parade eerst aanbreekt.

Te midden van dit mierennest volgen wij bij voorkeur eene gestalte, die aan de beschrijving van een klerk voldoet, en met een eigenaardig schuivende beweging ons voorgaat naar zijn kantoor.

Twee lessenaars zijn er met de ruggen tegen elkander geplaatst, aan den eenen staat reeds een jong mensch te werken, die niet eens de moeite neemt om op te kijken, als zijn collega binnenkomt. Zelfs wordt de zwierige groet van dezen:

„Bonjour, monsieur ten Hoorne,” door den aangesprokene met een’ doffen morgenklank beantwoord.

De binnenkomende ontdoet zich van zijn’ jas, en neemt zijn gevlekt en kaal kantoorkleed van den wand, waarin hij zich juist goed ver-toont, om aan u te worden voorgesteld. Zijn haar gepomadeerd en krullend, schept een wel-riekende atmosfeer om hem heen; zijn oogen zijn klein en kunnen bijna niet waargenomen worden door het overmatig gebruik, dat de heer Smaller van zijn oogleden maakt. Uitstekende jukbeenderen en dikke lippen geven hem een dierlijk voorkomen; zijn lange magere vingers zijn als tot grijpen gevormd. De stijve plooien van zijn kantoorjas verbergen zijn magere gestalte, die op ontzettend groote voeten rust. Eenige oogenblikken na Smaller komt de patroon binnen, en opent aan de achterzijde van het kantoor zijn bureau, dat van een’ cylinderlessenaar voorzien, door een glazendeur is afgesloten van het vertrek, waarin de beide klerken thans arbeiden.

„Gisteren uit geweest, ten Hoorne? vraagt Smaller.

„Neen.”

Smaller die weet, hoe ten Hoorne over hem denkt, vindt dit juist een antwoord om zacht en langzaam door te spreken.

„Och, dat’s waar ook. Je gaat weinig uit. . .

Gist'ren excellent geamuseerd, ik ben bij Faubel geweest; 't was wel een beetje dun, maar één viool. Och, zie-je, dat hindert niet, want we zijn onder elkaar..... Een magnifique meid was 't, waar ik mee danste; niet alleen superbe danseuse, maar chique, bepaald chique. 't Is een zekere Mina Gemer; ze woont nog bij haar' voogd, maar 't is goed, dat ze gauw meerderjarig wordt, want ze amuseert zich niet genoeg, en het zou jammer zijn van zoo'n talentvol meisje, dat ze zich aan de conversatie met fatsoenlijke lui zou moeten onttrekken, alleen ter wille van een' oom, die haar voor dienstmeisje bestemt, — vindt je niet, ten Hoorne?"

„Och, houd maar op Smaller, met je verhalen: ik bemoei me toch niet met dat fijne gezelschap. Maar wilt je mijn oordeel weten, dan zeg ik je, dat die meisjes van jullie dansavond beter deden, met in een fatsoenlijke dienst te gaan dan met die chique jongelui van jou slag rond te huppelen."

„Nu, nu, mon cher! niet zoo doordraven; je weet genoeg, dat ik het doe om afleiding te zoeken. Je lieve zuster die ik zoo vurig bemin....."

„Houd je mond, Smaller en noem haar' naam niet; ze verfoeit je zooals je weet."

„..... die ik zoo vurig bemin, mijn waarde, en niets van me weten wil, ofschoon ik van

even goede familie ben, maar enfin, dat komt, omdat ik niet behoort tot jullie sentimenteele slag. Ik houd van mijn moeder, als jij van je vader; maar ik mag toch wel eens uitgaan en eens jool hebben,...."

„En eens dronken zijn om afleiding te zoeken, niet waar Smaller?"

Dergelijk gekeuvel wordt onafgebroken gevoerd, en onder 't machinale werk steeds voortgezet door Smaller, die als oudste, telkens weer begint, en Willem ten Hoorne, die zonder veel acht te slaan op het geleuter, nu en dan een woordje er tusschen goeit.

De morgen verloopt en het is bijna twaalf uur, als de patroon hun bureau voorbijgaat om te vertrekken. „Zet alles aan kant, Smaller, ik moet van middag uit en laat het kantoor schoonmaken, dus geen bureau!" Nauw is de deur achter ZEd. toegevallen, of Smaller vraagt haastig:

„Wat is er te doen ten Hoorne, waarom moet den ouwe uit."

„Het is van middag vergadering van kerkvoogden om een' organist te kiezen."

„Daar gaat je vader zeker niet heen, niet waar?"

„Ja wel. De goede man wil doen wat in zijn vermogen is."

Na eenige oogenblikken hervat de vorige, terwijl hij opstaat om eenige dikke boeken in

de kast te leggen: „Willen we van middag eens gaan kijken naar dat nieuwe koffiehuis op den Breêweg?”

„Dankje, ik heb geen tijd; ik kan mijn geld wel anders besteden.”

„Heb je geen tijd, en de kerk waar je vader speelt is vlak naast je woning!” zegt Smaller, terwijl de boeken op zijn knieën rusten als hij neerhurkt om ze op de plank te schuiven. Daarbij ziet hij ten Hoorne aan, die niets kwaads vermoedend, antwoordt:

„Neen, 't is de kerk op de Kaasmarkt. 't Is een twintig minuten gaans.”

„O, dat is wat anders,” herneemt Smaller, „dan blijf je zeker in de kerk wachten tot het afgelopen is, niet waar?”

„Ja!” is het korte antwoord, waarop ten Hoorne een „bonjour” laat volgen en het lokaal verlaat.

Hij zag niet hoe Smaller's oogen begonnen te schitteren en zijn oogleden zich sneller op en neer bewogen, terwijl hij de kruk der kastdeur kneep, als moest ze medegevoelen wat helse vreugde in zijn hart omging. Maar wij, die hem kennen, weten hoe de duivel der lusten het kantoormannetje in zijn macht hield.

De loopjongen haast zich enkele zaken op te ridderen; hoewel anders een brutaal ventje, een echte kwâjongen, toomde hij zich tegenover den

heer Smaller meesterlijk in om geen extra vloeken naar zijn hoofd te krijgen.

Schijnbaar met andere zaken bezig, sloeg hij toch steeds den eersten klerk van ter zijde gaande, ja zelfs toen deze wat lang in het bureau van den patroon bleef, naderde hij de deurreet en viel zijn blik op den heer Smaller, die haastig het kleine deurtje van een der kasten sloot, nadat hij een papiertje daaruit in zijn zak had gestoken. De jongen schrikte; hij wist wel dat dit het kastje was, waaruit fooien, vrachten en meer dergelijke gelden werden genomen. Zich zoo schielijk mogelijk naar het andere einde van het kantoor te begeven, zijn' pet op te zetten en een „goeden dag, Meneer” te roepen, was het werk van een oogenblik.

Komaan lezer! volg mij naar een der voor- naamste grachten der stad. Daar waar de boomen het grootst zijn, is het huis, waar wij zullen aanbellen en een bezoek brengen. Iemand, die daar op den stoep staat, kijkt in den tijd, dien de meid noodig heeft om open te doen, met menschelijke ijdelheid naar den wandelaar, als om hem te toonen, dat hij het is, die bij den heer van Wegen een bezoek gaat afleggen. Het aardige dienstmeisje met haar koket mutsje uitgezonderd, schijnen de geheele vestibule en gang, met hunne bloemen, kransen, cherubijntjes en vruchten, levend versteend te zijn.

Wij loopen door, en na twee trapjes opgeklimmen te zijn, treden wij de huiskamer binnen.

Een gezellig, ruim vertrek, met smaakvolle meubels niet overladen, wordt door den flikkerenden haard aangenaam verwarmd. Drie grooten ramen, waardoor een helder licht naar binnen valt, slechts voor een deel weerhouden door de zware roode overgordijnen, verleenen het uitzicht op een' sierlijk aangelegden tuin.

Daar, den rug naar den haard gekeerd, staat de heer van Wegen, onze patroon van daar straks, met zijn vroolijk rond gelaat, door een steile kuif versierd, frisch en gezond van kleur; zijn korte dikke armen en dito handen zijn aangesteld om voor de administratie van het overige te zorgen, en dat is niet gering, want even goed als bij een schilderij het oog des beschouwers valt op de hoofdfiguren van het doek, valt het oog van den bezoeker het eerst op den gladden buik, die als met een zwart tricot van laken overtrokken, een' horlogeketting draagt als eereteken voor de vele en gewichtige diensten, den bezitter gedurende zijn leven reeds bewezen.

Mama, bedrijvig als altijd, komt binnen en zegt haar' ega goeden morgen. Schijnbaar is zij een weinig uit haar humeur. Terwijl de kinderen binnenkomen zet Mama zich aan het koffieblad al pratende met de meid, terwijl de heer van Wegen twee van zijn kinders lachende van zijn'

stoel verdriift, en zich daarna zelf op den zetel plaatst, die in goede verhouding tot den omvang zijner lendenen, groot genoeg is om eenigen zijner lievelingen tegelijk te verbergen.

„Mama waar is Françoise?” vraagt van Wegen.”

„Die komt niet aan de koffie, ze is stout geweest.”

„Wat is er dan gebeurd, heeft ze soms weer gejokt?”

„Nee, maar verbeeld je daar kom ik in de spreekkamer, en hoor geen muziek boven me: Françoise had les bij ten Hoorne en ik ging naar boven, om te zien wat er gaande was. Daar zie ik in de voorkamer ten Hoorne bij de tafel staan en Françoise op haar doode gemak in den grooten leunstoel zitten, en een van de boeken van het kleine tafeltje bekijken. Ik hoorde ten Hoorne zeggen: „Kom Françoise, ga nu niet de kamer uit, maar breng mij even naar de piano; kom, waar ben je nu kind?” En zoo stond de goede man daar te praten terwijl het kleine nest dacht dat ik haar niet zag. Hij heeft haar nog een kwartier les gegeven en nu moet ze beneden blijven.”

„Ze verdient die straf ten volle, Mama!”

„Ik heb het plan opgevat van Wegen! — stil Jantje als Mama spreekt — om je juist over ten Hoorne te spreken. Françoise zal met al den goeden aanleg, dien zij bezit, nooit verder komen wanneer wij niet een' anderen meester nemen.”

„Kom Mama, dat is te gek. Hij vertelde mij zelf, dat ze hoegenaamd geen' aanleg bezat, en ..”

„Maar van Wegen, hoe is het mogelijk! en Marietje van Mevrouw Wezel dan, die speelt toch vrij wat mooier, dan ik ten Hoorne ooit heb hooren doen. Mevrouw Wezel zegt zelf, dat Françoise evenveel gehoor heeft als haar Marie, en weet je wel dat Marie verleden Zondag een stuk speelde en ik me voor mijn dochter moest schamen, die niets kende.”

„Ze is nog zoo jong, dat het haast niet noodig is haar ernstig les te laten geven.”

„Hoor eens van Wegen, hoe jonger hoe beter. Je bent veel te goed; hoe kunt ge toch de ontwikkeling van de kinders opofferen aan eenige guldens winst in ten Hoorne zijn zak.”

„Maar vrouwlief, hij is zoo armoedig, ze moeten zoo bekrompen leven. We moesten

„We moesten ons abonneeren bij van Putten, die bij alle goede families les geeft; van middag spreekt ge hem toch, in de kerk, dan is alles gauw gedaan.”

„Maar vrouwlief, dat kan ik

„Kom van Wegen, ik weet wel beter, men moet het ijzer smeden als het heet is. Er zal zich niet spoedig zoo'n reden weer opdoen, als Françoise van ochtend gegeven heeft en voor het overige, je bent flink genoeg, om den knoop door te hakken, niet waar Henri? — je doet het? Van middag nog, daar reken ik op.”

Houd maar op, Mevrouw, we kennen u al als een van die menschen, die door lust naar voornaamheid en stand gedreven, en door jaloeschheid op anderen aangezet, een' armoedig man ondersteuning kunt onthouden. Gij weet Mevrouw, dat hij het noodig heeft, evengoed als ge op de hoogte zijt van den weinig muzikalen aanleg van uw dochttertje. Bovendien is 't ons bekend, dat gij zelf niet den moed bezit, om den armen organist te bedanken; dat ge moedwillig uw medelijden onderdrukt, om te schitteren met de dure lessen van den veelgezochten van Putten. Gij Mevrouw, die te laf zijt om zelf te handelen, hebt wel den moed uw' echtgenoot, over wien ge stilzwijgend bevel voert, een dergelijke onaangename taak op te dragen.

Van Wegen, door zijn grootste helft gedwongen, geeft toe; maar verkeert dientengevolge in een' zelfstrijd, vermakelijk voor den beschouwer, die, onbewust van het voorgevallene, hem op zijn stoel ziet heen en weer schuiven, als een strijkijzer over een overhemd.

Na eenige couranten doorgelezen te hebben, stapt van Wegen in de coupé van zijn' vriend den Heer Bever, die ook als kerkvoogd bij de beoordeeling moet zijn. Deze merkt terstond de slechte stemming van zijn' collega, die voortdurend klaagt over drukke zaken, groote risico, liberale woelingen, etc

Toevallig ziet hij zijn' klerk Smaller, als dandy uitgedoscht, in een' juwelierswinkel staan, en vindt daarin aanleiding om hevig uit te varen tegen den burgerstand, die zich meer en meer op den voorgrond plaatst en finantieel boven zijne krachten gaat.

Men arriveert aan de kerk en wacht de aankomst der sollicitanten.

Laat ons thans eens terugkeeren tot den ouden ten Hoorne. Een half uur voor den bestemden tijd zien we hem met Willem zijn woning verlaten; langzaam wandelen zij door de stad naar buiten. Op een' der singels blijft de vader stilstaan en wij luisteren het volgende gesprek af:

„Ze zullen u toch niet kiezen, vader, tenzij ge schitterend uitblinkt, anders zal uwe blindheid voor de beoordeelaars een bezwaar zijn.”

„Dat geloof ik ook Willem, maar men kan niet weten; en buitendien ik wil doen wat ik kan, mijn' plicht. Ik had vroeger nooit gedacht zoo te moeten strijden voor mijn brood. Er zijn genoeg menschen die mij zouden kunnen helpen; maar toch missen zij wat ik bezit, dat voel ik. Zij openen onbewust hunne oogen voor het licht, zonder hun hart te ontsluiten voor de warmte. Willem, ik voel dat de zon op ons schijnt, en de heerlijke frissche lucht, die ik inadem maakt me gelukkig.”

Willem, die bemerkte, dat zijn vader zich te

veel zou opwinden vóór het ernstige oogenblik, wilde hem zacht meevoeren, 't gelukte hem niet.

„Neen Willem, blijf nog een oogenblik. 'k Geniet in mijn hart de weerkaatsing van het groote licht, waaruit alles voortkomt. Ik voel warmte, en waar warmte is, is liefde..... Daar strijkt een wolk voor de zon, wacht, zij zal verdwijnen. Zeker is ze blinkend wit als de sneeuw en helder verlicht aan de randen. Rein als de ziel van haar, die ik weer zal zien, wanneer de wolk van mijn oogen voor altijd zal zijn weggetrokken..... De wolk verdwijnt, en ik voel weer krachtiger warmte en licht.....

Hij zweeg, en spraakloos werd de oude man meegevoerd; met een' traan in het oog en nog steeds het hoofd naar boven gericht, liep hij werktuigelijk aan den arm van zijn' zoon voort tot ze aan de kerk kwamen, waar reeds allen vergaderd waren.

En zij, die terug is gebleven, die met ernst in haar blauwe oogen hun aller toestand overpeinst, zij zendt een stil gebed omhoog voor het welslagen van de pogingen haars vaders. Nog geen kwartier heeft ze voor afleiding in een boek zitten turen, dat Willem voor haar had achtergelaten, of zacht wordt aan de deur geklopt.

Oogenblikkelijk nadat haar zilveren stem het „binnen” uitspreekt, opent zich langzaam de

deur, en wordt achtereenvolgens de hoed, het gezicht, de jas en de rest van Mijnheer Smaller zichtbaar, die na de kamer te zijn ingeschoven, zich zwierig van zijn' hoed ontdoet.

Bertha schrikt. Het was niet de eerste maal, dat Smaller een bezoek bracht; maar daar zij zijn opinie ten haren opzichte kende, kan het ons niet verwonderen, van haar geen „welkom” te hooren, maar slechts een kort „Neen Mijnheer” op Smaller's vraag, of Willem niet te huis is. Hierop gaat Smaller, om den indruk van schuchter te geven, stotterend voort:

„Ik wilde hem vragen, om met mij. . . .

„Neen mijnheer, hij is met mijn' vader naar de kerk gegaan,” valt zij hem in de rede.

„Het spijt me, dat ik hem niet thuis tref,” hakkelt Smaller verder; „maar zoo is het misschien beter, want ik wou juist u alleen spreken, over iets wat mij zeer aangaat Mejufvrouw Bertha; iets waar geen derde persoon bij vereischt wordt. Gij kent mijne gevoelens en weet. . . .”

„Houd op! Mijnheer Smaller, ik ken u, zoo als gij terecht zegt.”

„Dat doet mij genoegen Bertha, maar hoor mij slechts even aan: de wereld vertelt zoo veel en heeft op mij altijd iets te zeggen gehad, maar zij weet niet dat ik u. . . .”

„Stil mijnheer Smaller! ik wil niets meer hooren, maar u alleen zeggen, dat ik weet wie

Anna Maren ongelukkig maakte en wie haar met valsche beloften laag bedroog."

Smaller deinst achteruit en stottert nu zeer natuurlijk voort:

„Jaloezie en laster! wie heeft u dat gezegd? Wie heeft dat praatje rondgestrooid? Heeft Willem u” wil Smaller voortgaan, terwijl zijn kleine oogjes als kraaltjes schitteren, toen Bertha heftig antwoordt:

„Mijnheer Smaller, ik herhaal het, dat gij beloften hebt geschonden en een meisje hebt bedrogen, dat, al is ze dom, oneindig veel beter is, dan gij gemeen zijt” en bevende aan al hare leden staat ze op.

„Gij beleedigt mij, Mejufvrouw, en

„Ga heen! mijnheer, of ik roep” zegt zij trotsch, met klimmende onrust de schitterende blikken van haar tegenpartij waarnemende. En hij, die laf en gemeen daar staat te beven van kwalijk verborgen spijt, doet een laatste poging; en zijn hoofd vooroverbuigende, haalt hij uit zijn binnenzak een étui met juweelen, dat hij, geopend, voor haar op tafel plaatst, terwijl hij fluistert:

„Bertha, ik vertrek gij hebt mij miskend; zie hier, wat ik voor u bestemde. Neem het aan, het is de vrucht van vele dagen arbeid, en zeg later, wat uw antwoord is; gij hebt mij verkeerd beoordeeld.”

En op zijn toonen verlaat hij het huisje,

terwijl Bertha, overmeesterd door zooveel aandoeningen in haren stoel neervalt.

In de kerk had het vergelijkend examen een' aanvang genomen en kwam eindelijk de beurt aan ten Hoorne.

Hij moest even als de overige sollicitanten, eenige verplichte stukken uitvoeren en kreeg daarna een eenvoudige melodie, waarop hij moest fantaseeren.

Een oogenblik wacht hij met het aangrijpen der eerste accoorden. Eindelijk ruischen de eerste toonen door het gebouw, en doen met snerpenden klank de eenvoudige melodie herkennen, die op andere wijzen daarna voortgebracht en omgewerkt een' machtigen indruk maakt. Er was strijd en smart in het geheel, dat getuigde hoe diep de wonden moesten zijn, die het noodlot hem geslagen had. Even als voor een' bliksemstraal het duister plotseeling wijkt, zoo ontstond er kalmte in zijn' geest. De toonen van een liefelijk andante lieten dezelfde melodie weêrklinken, en nu met een' gloed bezield, als straalde licht en warmte op hem neder; zacht eindigt hij, om dadelijk over te gaan in een scherzo, dat ironisch hetzelfde lied doet hooren, als trok een moedwillige hand een gordijn over het liefelijke tooneel, dat hij te voren schiep, totdat hij in het slot

zijner fantasie, de frissche toonen der eens genomen wijs aanpakt in forsche akkoorden; en overgaande in vollere klanken, een' climax te voorschijn roept, die ieder aangrijpt en meevoert, om eindelijk in te stemmen met de jubeltoonen, waarmee hij zijne schepping besluit.

De laatste galm verdwijnt, ... en alles is stil. Eene stilte, die slechts verbroken wordt door enkele uitdrukkingen van genot en bewondering. Onbekend aan zijne critici, wordt ten Hoorne onder aan den orgeltrap aan hen voorgesteld, en met die warmte de hand gedrukt, die slechts bij kunstbroeders wordt gevonden.

Van Wegen, meer gedwongen tot bewondering door autoriteiten, dan door eigen onderzoek, was werkelijk geroerd, toen hij ten Hoorne de hand drukte, en zijn medelijdend hart gebod hem, dien man te moeten helpen. Als moest hij tegenover zijn' muziekmeester iets goed maken, dat hij bedorven had, zoo zocht hij Willem een muntje in de hand te moffelen, toen hij met zijn' vader op den drempel der kerk stond, op het punt om deze te verlaten, terwijl hij zeide:

„Adieu, ik zal alles doen wat ik kan, om hem de betrekking te bezorgen; hier Willem.”

„Dank u, mijnheer van Wegen, neem 't me niet kwalijk, maar fooien neem ik niet aan.

Buitendien, mijn vader verdient de betrekking", was het antwoord, terwijl hij zijn patroon het papiertje weer in de dikke hand duwt.

De laatste sollicitant stond wat vaardigheid betrof met ten Hoorne gelijk, en toen de commissie vergaderde om uitspraak te doen, werd deze gekozen want ten Hoorne was blind.

De heer Bever bracht in zijn coupé'tje den heer van Wegen weer naar huis, en deze zat naast hem als een indische pagode. Rechtop, met het hoofd in den nek, en alle overige ledematen symmetriek ten opzichte van zijn' stok verdeeld, waarop zijn beide handen rustten, deed hij zich met zijn benauwd gelaat volkomen voor als de zwakke echtgenoot, die een vast plan wil doorzetten tegenover de zoo sterke tegenpartij, zijn geachte gemalin.

Het was om medelijden te krijgen met zijn positie: rood van uiterlijk en haastig in zijn bewegingen, betrad hij zijn eigen huis, en zonder bijna op iets te letten begaf hij zich terstond aan tafel, waar vrouw en kinderen hem reeds wachtten.

Mama bemerkt reeds wat er gaande is, maar waagt het niet, met haar' gewonen vrouwelijken tact, om hare nieuwsgierigheid te voldoen en haar' echtvriend te ondervragen, dan nadat

hij rustig aan tafel zit. Daarop vraagt zij zeer zacht en met fijne stem:

„Welnu van Wegen, hoe is het afgelopen?”

„Ten Hoorne heeft het niet gekregen” antwoordt ZEd. zonder op te zien.

„Dat spijt me, maar ik kan me toch wel begrijpen, dat een blindeman, die den dominee niet kan zien, afgewezen wordt. Ik vind het juist flink, dat de kerkvoogden hunne mensche-lijke gevoelens opofferen aan de belangen der kerk.”

Van Wegen zwijgt om er vervolgens uit te gooien:

„Ik heb hem niet over de piano-les gesproken en dat wil ik ook niet. Françoise heeft toch geen' aanleg en Hier houdt hij op, en zonder zijn vrouw te durven aanzien stuit hij plotseling den haak door te zeggen:

„Ik wil er ook niets meer van hooren, Cateau.”

Dat was ernstig: hij noemde haar' nooit bij haar' voornaam.

„Zooals je wilt van Wegen, de man is baas in huis en jij moet het dus weten,” was het kalme antwoord, dat de lieve onderdanige dame gaf, als om een' woordenstrijd uittelokken.

Maar de heer des huizes stond vast op zijn stuk, want hij zweeg als een mof. Hij gevoelde zich, door niets te zeggen, meester van het terrein, 't welk niet verhinderde, dat ZEd. het als een verlossing beschouwde, toen de meid kwam

zeggen, dat de loopjongen hem onmiddellijk moest spreken. De heer van Wegen spoedde zich naar de spreekkamer en vernam op zijn vraag wat de jongen kwam doen met veel omhaal en na lang aarzelen zijn ontdekking omtrent Smaller. Daar deze lang door zijn patroon werd gewantrouwd, vond het verhaal genoeg ingang om den heer van Wegen dadelijk een onderzoek te doen instellen.

Hij begeeft zich onmiddellijk naar zijn kantoor en na bevonden te hebben, dat een som van *f* 200 hem ontstolen is, schrijft hij een' brief aan Smaller, waarin deze laatste zijn congé krijgt en het gestolene terug wordt geëischt.

Van Wegen, die geen' advocaat vertrouwde en niet verkoos dat zijn naam bij een rechtbank zou worden genoemd, omdat het, zooals hij dacht, zijn crediet als koopman en zijn' soliden naam als fatsoenlijk burger zou kunnen benadeelen, deed verder geen aanklacht van de zaak.

Na den brief geschreven en weggezonden te hebben, wandelde hij maar half op zijn gemak naar de woning van ten Hoorne.

Maar voor wij onzen dikken vriend zijn vroolijk gelaat en goedaardigen glimlach zien terugkrijgen, moet ik u even meedeelen, dat Willem ten Hoorne, woedend over het bezoek van dezen middag, de etui bij Smaller's familie terugbracht; dat eenige uitingen van ondubbel-

zinnigen haat door den heer Smaller niet in ontvangst konden genomen worden, aangezien hij afwezig was; en eindelijk dat Willem daarop bij zijn' patroon van het nette dienstmeisje den uitslag van de verkiezing vernam. De heer van Wegen was toen op het kantoor, en kwam een half uur later bij ten Hoorne de kamer binnen, toen deze in den leuningstoel gezeten zijn oogen met de hand bedekte en Willem diep verslagen de kamer op en neer liep, terwijl Bertha, haren arm om den hals van haar' vader geslagen, dezen met hare liefste woordjes zocht te troosten.

Het was vrij donker in het vertrekje waar droefheid en teleurstelling zich hadden gezeteld, als de uitslag van zooveel strijd en lijden

„Goeden avond ten Hoorne, Willem, dag jufvrouw, hoe vaart u het spijt me, dat het zoo tegen geloopt is” brengt van Wegen bedremmeld uit.

„Ons ook mijnheer,” snauwt Willem kortaf.

„Foei Willem! hoe onbeschaamd van je, het is mijnheer's schuld toch niet,” en tegen van Wegen „ja mijnheer, gij begrijpt dat het een diepe teleurstelling is, vooral voor vader.”

„Och, ja, jufvrouw,” antwoordt van Wegen, ik heb mijn best gedaan, maar wil ten Hoorne graag vergoeden, wat hij mist door zijn betrekking.” En als wilde hij hun droppel voor droppel den kelk der vreugde doen drinken, zoo

gaf onze goede vriend een omstandig verhaal van Smaller's misdaad en eindigde:

„Nu wou ik je vragen, Willem om in zijn plaats te komen. Je salaris wordt daardoor van zelf met *f* 400 verhoogd, en... voortgaan kon hij niet.

Als had de engel der liefde en des vredes hen met zijn' vleugel aangeraakt, zoo hielden hunne gezichten op.

Met een' van vreugde stralenden blik drukte Willem zijn' patroon de hand, terwijl de woorden hem in den keel bleven steken, en Bertha, met oogen die door haar tranen heen glinsterden kon slechts de hand van ten Hoorne in die van zijn' weldoener leggen.

Van Wegen, zooveel aandoening niet gewoon, spoedde zich naar buiten om hen alleen te laten, en huppelde letterlijk de straat over, zoodat men hem naakteek. Zijn deftig staande boorden bogen gewillig hunne steile punten voor de ronde onderkin, die met zijn hoofd heen en weer schommelde. Bijna ieder keek hij aan en moest nog eens voor hij den stoep betrad zijne oogen afdroogen. Zijn goede luim dien avond was tegenover zijn vrouw een beter schild, dan het diepste stilzwijgen.

En de drie, die wij lieten zitten, overgegeven aan de vreugde van dat oogenblik, hoe uitte zich bij hen, het genot te zien verwezenlijken, wat zij hadden gehoopt.

De zon was ondergegaan en enkele van hare gulden stralen werden nog slechts opgevangen door een kleine glinsterende wolk, die den donker blauwen hemel scheen te kroonen. Het werd kouder en de zomerwarmte, die overdag door de zon was voortgebracht, was evengroot als de winterkoude die zich in het donker deed gevoelen.

Toen zat ten Hoorne voor zijn geliefd instrument en zag in den geest zijne hoop verwezenlijkt: zijne kinders gelukkig en hij hereend met haar, die eens zijn ziel, zijn leven was.

En toen het zoo donker geworden was, dat Bertha de lamp opstak, lazen zij in elkanders oogen, dat ofschoon armer dan menigeen, zij rijker waren dan velen, en overgelukkig met wat ze bezaten.

Waarde lezer, het is tijd om afscheid te nemen, want de nacht is gekomen en wij hebben onze herinnering met een' dag vermeerderd. Vaarwel! dat deze, voor een deel ware geschiedenis, u evenveel belang moge ingeboezemd hebben als mij.

EEN DELFTSCH LIEDEKEN.

Gegroet mijn oudje! Gij noch ik,
 We dachten 't geen van beiden
 Elkaar zóó spoedig weêr te zien,
 Om niet vooreerst te scheiden.

Al negen jaar (waar blijft de tijd!)
 Al negen jaar geleden,
 Sints ik voor 't eerst als schichtig groen
 Uw straten heb betreden.

Zeg oudje, stelt gij 't u nog voor
 't Naïeve jong-studentje,
 Het ietwat nuchter en pedant,
 Maar jolig, vroolijk ventje?

„Wel zeker, schudt ge, zag ik niet
 Zijn eerste dulle streken?“
 Maar oudje! zeg, beloof me om thans
 Dáár niet meer van te spreken!

Ils sont passés ces jours de fête,
 De tijd der studiebanken;

En „beeren“, „poppen“, en zoo voort
Zijn lang vergeten klanken.

Een eerzaam burger is het thans,
Die gastvrijheid komt vragen,
En u op nieuw zijn' welkomstgroet
Eerbiedig op wil dragen.

Een vriend, die 't ernstig met u meent,
En nimmer zal vergeten,
Wat hij het vijftal jaren dankt,
Bij u voorheen gesleten.

Maar juist die dank brengt plichten mee:
Zeg, wie zijn trouwer zonen:
Die enkel vleien? Of wel zij,
Die ook uw feilen toonen?

Ja, 't moet er uit het hooge woord:
Ik zal 't maar rond verklaren,
Ik wenschte nog wat anders wel
Van uwen stand en jaren.

Waarachtig, 'k ben geen radikaal,
'k Houd niet van slaan en stompen:
Maar heusch, het schijnt mij, uw idées
Zijn soms wel wat bekrompen.

Ge zit te stijf in uw corehet,
En zijn niet uw gedachten
Te nauw verwant aan horretjes
Trapbruggetjes en grachten?

Gij zijt wat doof, gij zijt wat blind:

Zijn 't onderdomsgebreken?

Waarom geen horen dan gebruikt,

En door een bril gekeken?

'k Vrees gij zoudt wondre zaken zien,

En rare dingen hooren!

Tenzij gij willens blind mocht zijn,

En doof met open ooren.

Ik *vraag* alleen, en oordeel niet,

Maar wat ik zie, doet vreezen

Dat „Something rotten“ in den staat

Wel hier en daar kon wezen.

Ik vraag bij voorbeeld: Is 't wel goed,

Dat bij de Haagsche Heeren

Ge een middeleeuwsche vechtersbaas

U laat representeëren?

Is niet uw raadzaal nog te veel

Eén herder en één kudde?

En was 't zoo kwaad als gij de laatst'

Eens duchtig wakker schudde?

Laat gij wel tot den zuiv'ren prijs

Uw grond altijd betalen?

En laat gij bij den rechten man

Uw graan wel immer malen?

Ontwikkelt gij uw docht'ren wel

Gelijk 't behoort, mijn oudje?

Hoe! daardoor werden zij ontaard?
 Vraag dat eens aan mijn vrouwtje!

Weet gij de gulle hof'lijkheid
 Van uwe muzenzonen
 Wel met gelijke munt en tact
 Weêrkeurig te beloonen?

Nog eens: ik oordeel niet, — nóg niet
 Vraag zelf aan uw geweten
 Waar 't antwoord eerlijk *ja!* mag zijn,
 En waar het *neen!* moet heeten.

En ondertusschen ga ik voort
 Met (zij 't bescheiden) vragen,
 Ach, laat het nu en dan, kan 't zijn,
 Een enkel vruchtje dragen!

En wordt ge wreev'lig soms en boos,
 Ik mag me er niet aan storen;
 En houdt ge u eerst oost-indisch doof,
 Ten laatste zult ge hooren.

En baat het niet, dan.... Maar genoeg,
 Mijn vragenlast benauwt je.
 Je zult, niet waar? verstandig zijn:
 Kom geef me een hand, mijn oudje!

Delft,
 Februari 71.

J. C. VAN MARKEN JR.
Technoloog.

V A R I A.

Inzending Varia voor den Almanak van 1872.

Voorwaar, voorwaar, ik zeg u: Wie niet zaait in den zaaitijd, hij zal niet oogsten in den tijd des oogstes.

Evangelie van MATHEUS.

